

**T.C.
İSTANBUL KÜLTÜR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**SÖYLENLERDE ‘CİNLER’
VE
ALTIN PUSULA FİLMİNDEKİ
‘CİN’ KAVRAMININ ÇÖZÜMLENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SEVDA SERPİL KOÇASLAN

**ANABİLİM DALI: İLETİŞİM TASARIMI
PROGRAMI: İLETİŞİM TASARIMI**

**Tez Danışmanı
PROF. DR. SİMTEN GÜNDEŞ**

EYLÜL-2009

ÖNSÖZ

İletişim Tasarımı Bölümü'nde, Yüksek Lisans Eğitimine başladığım zaman tam anlamı ile bu bölümde neler yapabileceğim konusunda bilgi sahibi değildim. Alanımın dışında bir bölümü seçmiş olmamın verdiği tedirginlikle beraber, derslere başladığımda, bölümdeki gerek öğretim görevlileri gerekse araştırma görevlilerinin yakınlıkları ve aydınlatıcı davranışları, birden kendimi İletişim Tasarımı Bölümünün bir parçası olarak hissetmeme sebep oldu. Alanımın dışında Yüksek Lisans Eğitimi yapmamın getirdiği eksiklikleri giderebilmem konusunda Prof. Dr. Rengin KÜÇÜKERDOĞAN, Doç. Dr. Mehmet ÖZTÜRK, Yrd. Doç. Dr. Safiye Kırlar BAROKAS'un ve araştırma görevlilerinin yardımlarına minnettarım.

‘‘Altın Pusula’’ filminin çözümlemesini tez konusu olarak belirlediğimizde, öncelikle nereden nasıl başlayacağımı bilememiştim. Tez danışmanım sayın Prof. Dr. Simten GÜNDEŞ hocama bu konuda, beni yönlendirmesi ve sabırla yardımcı olması hususunda teşekkürlerimi bir borç bilirim. Eksik bilgilerimi tamamlamalarında ve beni tam bir mitoloji hayranı yapan ve her türlü yardımlarını esirgemeyen öğretim görevlileri Mehmet Süha SARIOĞLU ve Hale TORUN'a her türlü destek ve teşvikleri için de sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Eylül, 2009

Sevda Serpil KOÇASLAN

İÇİNDEKİLER

Önsöz	i
İçindekiler	ii
Tablolar Dizini	iii
Resimler Dizini	iv
Şekiller Dizini	v
Sahneler Dizini	vi
Özet	xiv
Abstract	xv
1. GİRİŞ	1
2. GENEL OLARAK ‘CİN’ KAVRAMI	2
3. CİNLERİN, İNANÇ RİTÜELLERİNDE, MİTOLOJİDE, KAZANDIĞI KAVRAMLAR	3
3.1. Çeşitli İnançlara Göre ‘Cin’ın Tanımı	4
3.2. Mitolojiye Göre ‘Cin’ Kavramının Tanımlanması	7
3.3. ‘Cin’ Kavramının Simgeleri ve Masallardaki ‘Cin’ Kavramı	9
3.4. Masalın Biçimbilimi ve Vladimir Propp	21
4. ‘‘ALTIN PUSULA’’ FİLMİNİN MASALSİ YAPISI ÇERÇEVESİNDE VLADİMİR PROPP’ÇU YÖNTEME GÖRE ÇÖZÜMLENMESİ	23
4.1. Filmin Kimliği	34
4.2. Filmin Öyküsü	35
4.3. Çekim Özellikleri ve Çerçeveleme	36
3.1. Işıklandırma	37
3.2. Renklendirme	37
3.3. İç ve Dış Uzamlar	37
3.4. Giysiler ve Bezem	37
3.5. Ses Efektleri ve Müzik	38
4.4. Filmin Çözümlemesi	38
5. SONUÇ:	202
6. KAYNAKÇA	210

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1	Doğu ve Batı Dinlerinde ‘‘cin’’ ve ‘‘peri’’ Kavramı Arasındaki Farklılıklar	6
----------------	--	----------

RESİMLER DİZİNİ

Resim 1	Şaman Dans Ritüeli	3
Resim 2	Şaman Cin Kovma Ritüeli	3
Resim 3	Şaman Kötü Ruh Kovma Ritüeli	3
Resim 4	Şaman Dans Ritüeli	3
Resim 5	Aladdin'in Sihirli Lambası	19

ŞEKİLLER DİZİNİ

- Şekil 1 Altın Pusula Filminde Propp'un Masal Çözümlemelerinde temel aldığı 7 ana işlevinin dağılım tablosu 23
- Şekil 2 Altın Pusula Filminde Propp'un Masal Çözümlemelerinde temel aldığı 31 işlevinin dağılım tablosu 26

SAHNELER DİZİNİ

Sahne 1	Altın Pusula – Lord Asreil karanlık bir sokaktadır	39
Sahne 2	Altın Pusula – Lyra elinde siya bir çamura bakar	40
Sahne 3	Altın Pusula – Çingene kadın ve şahin cini	41
Sahne 4	Altın Pusula – Lyra ve çocuklar cinleri ile çayırlarda	42
Sahne 6	Altın Pusula – Lyra şehrin sokaklarına kovalamaca oynarken	43
Sahne 6	Altın Pusula – Çocuklar ve cinler sokakta koşarken	45
Sahne 7	Altın Pusula – Üç hayvan cinin oyunaması	46
Sahne 8	Altın Pusula - Üç hayvan cinin oyunaması	46
Sahne 9	Altın Pusula - Üç hayvan cinin oyunaması	46
Sahne 10	Altın Pusula – Lord Asriel ve kaplan cini	49
Sahne 11	Altın Pusula – Lordların çalışma odası	51
Sahne 12	Altın Pusula – Lyra ve gelincik cini yemek salonunda	52
Sahne 13	Altın Pusula – Lyra ve gelincik cini yemek salonunda	52
Sahne 14	Altın Pusula - Lordların çalışma odası	54
Sahne 15	Altın Pusula - Lordların çalışma odası	54
Sahne 16	Altın Pusula - Lordların çalışma odası	54
Sahne 17	Altın Pusula - Lordların çalışma odası	55
Sahne 18	Altın Pusula – Lyra ve Gelincik cin bardak takımını inceler	56
Sahne 19	Altın Pusula – Lyra ve Gelincik cin bardak takımını inceler	56
Sahne 20	Altın Pusula – Gelincik cin büyüteçi inceler	58
Sahne 21	Altın Pusula – Lyra büyüteden dil çıkarır	58
Sahne 22	Altın Pusula – Gelincik cin büyüteçden dil çıkarır	58
Sahne 23	Altın Pusula – Lord ve kartal cinin toplantı odasına girişi	60
Sahne 24	Altın Pusula – Lyra ile cini dolapta saklanırken	61
Sahne 25	Altın Pusula – Kaplan cinin odaya girişi	62

Sahne 26	Altın Pusula – Kaplan cinin odaya girişi	62
Sahne 27	Altın Pusula – İki adam ve bir köpek cinin odaya girişi	63
Sahne 28	Altın Pusula – Lord’ların toplantı odasına girişleri	64
Sahne 29	Altın Pusula – Lord’ların toplantı odasına girişleri	64
Sahne 30	Altın Pusula – Cin ile insan arasındaki kutsal bağ	66
Sahne 31	Altın Pusula – Zehirli içki şişsinin kaptılması.....	68
Sahne 32	Altın Pusula – Kaplan cin ile gelincik cinin bahçeye gelişleri	69
Sahne 33	Altın Pusula – Kaplan cin ile gelincik cinin oyun oynaması	70
Sahne 34	Altın Pusula – Gelincik cinin kediye dönüşmesi	70
Sahne 35	Altın Pusula – Lyra babası ve iki cinin bahçede sohbetleri	72
Sahne 36	Altın Pusula – Lyra ve Roger’ın okul çatısında yürümeleri	73
Sahne 37	Altın Pusula – Lyra ve Roger’ın okul çatısında yürümeleri	73
Sahne 38	Altın Pusula – Lyra’nın odasında saçlarının taranması	75
Sahne 39	Altın Pusula – Bayan Coulter’in yemek salonuna girişi	76
Sahne 40	Altın Pusula – Gelincik cinin yemek salonda duruşu	78
Sahne 41	Altın Pusula – Gelincik cinin yemek masasının altından bakışı	79
Sahne 42	Altın Pusula – Gelincik cinin beyaz fareye dönüşmesi	79
Sahne 43	Altın Pusula – Maymun ile gelincik cinin masanın altında kavgası ...	81
Sahne 44	Altın Pusula – Maymun ile gelincik cinin masanın altında kavgası ...	81
Sahne 45	Altın Pusula – Fare cinin zeminde dolanması	83
Sahne 46	Altın Pusula – Fare cinin zeminde dolanması	83
Sahne 47	Altın Pusula – Fare cinin duvara tırmanması	84
Sahne 48	Altın Pusula – Fare cinin duvarın üzerine çıkması	84
Sahne 49	Altın Pusula – Maymun cinin fare cini yakalaması	86
Sahne 50	Altın Pusula – Toplantı odasında Lordların görüşmesi	87
Sahne 51	Altın Pusula – Lordlardan birinin elinde bir yılan cin	88
Sahne 52	Altın Pusula – Baykuş cinin yakın plan görüntülenişi	89

Sahne 53	Altın Pusula – Lord ile baykuş cin toplantı odasında	90
Sahne 54	Altın Pusula – Lord’un Lyra’nın odasına gelişi	91
Sahne 55	Altın Pusula – Lyra’nın Altın Pusula’yı alması	91
Sahne 56	Altın Pusula – Lyra ile Bayan Coulter’in zepline binışı	93
Sahne 57	Altın Pusula – Lyra ile Bayan Coulter’in zeplin seyahatleri	94
Sahne 58	Altın Pusula – Lyra ile Coulter zeplinde çay içmeleri	95
Sahne 59	Altın Pusula – Lyra ile cin kapı camından içeri bakması	96
Sahne 60	Altın Pusula – Lyra ile kedi cin Lyra’nın odasında	97
Sahne 61	Altın Pusula – Lyra ile kedi cin pusula’yı yastık altından alır	97
Sahne 62	Altın Pusula – Lyra Pusula’yı yastığının üzerinde inceler	97
Sahne 63	Altın Pusula – Lyra pusula’yı yastığın altına saklaması	98
Sahne 64	Altın Pusula – Coulter’in evinin girişi tepeden bakış ile	99
Sahne 65	Altın Pusula – Kedi cinin masanın üzerinde duruşu	101
Sahne 66	Altın Pusula – Kedi cinin konuşarak yaklaşması	101
Sahne 67	Altın Pusula – Kedi cin omuz çekim ile	101
Sahne 68	Altın Pusula – Coulter ve maymun cin salonda otururken	103
Sahne 69	Altın Pusula – Maymun cin koltukta otururken	104
Sahne 70	Altın Pusula – Lyra, Coulter ve maymun cin salonda konuşurken ..	105
Sahne 71	Altın Pusula – Maymun cin ile kedi cinin dövüşmesi	106
Sahne 72	Altın Pusula – Maymun cin ile kedi cinin dövüşmesi	106
Sahne 73	Altın Pusula – Maymun cin ile kedi cinin dövüşmesi	106
Sahne 74	Altın Pusula – Lyra’nın kedi cinine sarılması	108
Sahne 75	Altın Pusula – Gelincik cinin Lyra’ya bakışı	109
Sahne 76	Altın Pusula – Gelincik cinin Coulter’in çalışma masasında	110
Sahne 77	Altın Pusula – Gelincik cinin masayı karıştırması	110
Sahne 78	Altın Pusula – Gelincik cinin çöp kutusunda evrak bulması	112
Sahne 79	Altın Pusula – Gelincik cinin odanın köşesinde beklemesi	113

Sahne 80	Altın Pusula – Maymun cinin Altın Pusula’yı incelemesi	114
Sahne 81	Altın Pusula – Lyra ve cinin odaya gelişi, cinin kartal oluşu	115
Sahne 82	Altın Pusula – Cinin kartal olarak maymuna saldırması	115
Sahne 83	Altın Pusula – Lyra’nın kaçıışı, sokaklarda koşması	117
Sahne 84	Altın Pusula – Lyra’nın koştuğu sokakların görüntüsü	117
Sahne 85	Altın Pusula – Tilki cinin sahibini koruması	119
Sahne 86	Altın Pusula – Lyra’nın kaçtığı adamlardan kurtulması.....	120
Sahne 87	Altın Pusula – Çingene kadının gemi kamarasına girişi	121
Sahne 88	Altın Pusula – Çingenelerin gemi kamarasında toplantıları	122
Sahne 89	Altın Pusula – Altın Pusula ve bir fare masanın üzerinde	123
Sahne 90	Altın Pusula – Araştırma hastanesinde çocuklar	125
Sahne 91	Altın Pusula - Araştırma hastanesinde çocuklar	125
Sahne 92	Altın Pusula – Majesti’nin sarayının görünüşü	127
Sahne 93	Altın Pusula – Ölümcül altın ajan sinekler	129
Sahne 94	Altın Pusula – Lyra’nın babası dağlarda yürürken	130
Sahne 95	Altın Pusula – Lyra’nın babası ve kaplan cini dağlarda	130
Sahne 96	Altın Pusula – Lyra’nın babasının dağlarda saldırıya uğraması	132
Sahne 97	Altın Pusula – Lyra’nın babasının dağlarda saldırıya uğraması	132
Sahne 98	Altın Pusula – Lyra’nın babasının dağlarda saldırıya uğraması	132
Sahne 99	Altın Pusula – Lyra gemi güvertesinde pusulayı inceler	134
Sahne 100	Altın Pusula – Lyra güvertede, ajan sinekler gelirken	134
Sahne 101	Altın Pusula – Rahip ajan sineği yakalarken	136
Sahne 102	Altın Pusula – Rahip ajan sineği bardağın içine hapsederken	136
Sahne 103	Altın Pusula - Lyra güvertede denizi izlerken	138
Sahne 104	Altın Pusula – Cadı Saraphina’nın güvertede belirmesi	139
Sahne 105	Altın Pusula – Cadı saraphina elinde okları ile	139
Sahne 106	Altın Pusula – Cadı Saraphina’nın baş çekimi görüntüsü	139

Sahne 107	Altın Pusula – Bay Ghostbee ve tavşan cini limanda otururken	142
Sahne 108	Altın Pusula – Bay Ghostbee ve tavşan cini limanda otururken	142
Sahne 109	Altın Pusula – Tavşan cinin irkilip Lyra’yı dinlemesi	142
Sahne 110	Altın Pusula – Ghostbee’nin Lyra’ya selam vermesi	144
Sahne 111	Altın Pusula – Kediye dönüşmüş cinin Lyra’ya bakması	145
Sahne 112	Altın Pusula – Kutup ayının meydanda sıkıştırılması	146
Sahne 113	Altın Pusula – Askerlerin kutup ayısına ateş açmaları	147
Sahne 114	Altın Pusula – Majesti’nin sarayının içi	148
Sahne 115	Altın Pusula – Majesti ile görüşme	148
Sahne 116	Altın Pusula – Coulter ve maymuna tokat atması	150
Sahne 117	Altın Pusula – Maymun cinin yere kapaklanması	150
Sahne 118	Altın Pusula – Coulter’ın maymuna tekrar sarılması	150
Sahne 119	Altın Pusula – Çingenerin köy meydanı	152
Sahne 120	Altın Pusula – Lyra kedi cinine Bill’i buldukları evde sarılırken ...	154
Sahne 121	Altın Pusula – Kedi cin Biil’i buldukları evde köşeye sinmiş.....	154
Sahne 122	Altın Pusula – Lyra’nın araştırma hastanesine girmesi	156
Sahne 123	Altın Pusula – Lyra’nın hastane içinde yürümesi	158
Sahne 124	Altın Pusula - Lyra’nın hastane içinde bir odaya girişi	160
Sahne 125	Altın Pusula – Hastane içindeki çocuk ve köpek cinleri	162
Sahne 126	Altın Pusula – Lyra ile Roger’ın kaçış yolu aramaları.....	163
Sahne 127	Altın Pusula – Coulter’ın hastaneye gelişi	164
Sahne 128	Altın Pusula – Hastane görevlilerin bilgi vermeleri	166
Sahne 129	Altın Pusula – Coulter toplantı odasında otururken	167
Sahne 130	Altın Pusula – Hastane çalışanların köpek cini.....	168
Sahne 131	Altın Pusula – Gelincik ile fare cinin yakalanması	169
Sahne 132	Altın Pusula – Lyra’nın cin ayırma makinesine konması	170
Sahne 133	Altın Pusula - Coulter ve maymun cin odalarındayken	171

Sahne 134	Altın Pusula – Maymun cin sinirlenirken	171
Sahne 135	Altın Pusula – Çocuklar hastaneden kaçarken	173
Sahne 136	Altın Pusula – Majesti’ni ordusu hazırolda beklerken	174
Sahne 137	Altın Pusula – Ordu ile çocuklar karşı karşıya gelmesi	174
Sahne 138	Altın Pusula – Kurt cinlerin saldırıya hazır olmaları	176
Sahne 139	Altın Pusula – Kurt cinlerin saldırıya hazır olmaları	176
Sahne 140	Altın Pusula – Çocukların korkulu bekleyişleri	178
Sahne 141	Altın Pusula – Lyra’nın ordunun karşısına çıkması	179
Sahne 142	Altın Pusula – Askerlerin saldırıya hazır durumları	181
Sahne 143	Altın Pusula – Lyra ve Roger’ın yardıma gelenlere bakmaları	182
Sahne 144	Altın Pusula – Çıkan savaşın görüntüsü	183
Sahne 145	Altın Pusula – Savaşan isanların görüntüleri	183
Sahne 146	Altın Pusula – Iorek’in yakalanması	185
Sahne 147	Altın Pusula – Iorek’in iplerle yere bağlanması	185
Sahne 148	Altın Pusula – Ölen cinlerin toz’a dönüşmeleri	187
Sahne 149	Altın Pusula – Ölen cinlerin toz’a dönüşmeleri	187
Sahne 150	Altın Pusula – Başın üzerindeik Şahin.....i.....	189
Sahne 151	Altın Pusula – Ölen cinlerin toz’a dönüşmeleri	190
Sahne 152	Altın Pusula – Ölen cinlerin toz’a dönüşmeleri	190
Sahne 153	Altın Pusula – Iorek’in kurtulma savaşı	192
Sahne 154	Altın Pusula – Iorek’in kurtulma savaşı	192
Sahne 155	Altın Pusula – Çingene, cadı ve çocukların koşmaları.....i.....	194
Sahne 156	Altın Pusula – Cinlerin ölürken toz’a dönüşmeleri	195
Sahne 157	Altın Pusula – Çingene ve cadıların savaşmaları	195
Sahne 158	Altın Pusula – Çingene Kadının silahla birini vurması	197
Sahne 159	Altın Pusula – Çingene ve cadıların savaşı kazanmaları	197
Sahne 160	Altın Pusula – Çingene ve cadıların etrafa bakınmaları	197

Sahne 161	Altın Pusula – Roger’ın şaşkınlıkla Lyra'ya bakınması	199
Sahne 162	Altın Pusula – Gelincik cininin gemi güvertesinde duruşu	200
Sahne 163	Altın Pusula – Ghostbee uçan gemisi ve tavşanı ile	201

Enstitüsü : Sosyal Bilimler
Anabilim Dalı : İletişim Tasarımı
Programı : İletişim Tasarımı
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Simten GÜNDEŞ
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek lisans – Ağustos 2009

ÖZET

SÖYLENLERDE “CİNLER” ve ALTIN PUSULA FİLMİNDEKİ “CİN” KAVRAMININ ÇÖZÜMLENMESİ

Sevda Serpil KOÇASLAN

Bu çalışmadaki amacım, Söylenlerde ‘cinler’ ve Altın Pusula filmindeki ‘cin’ kavramını irdeleyerek, Vladimir Propp’un Masal Çözümleme yöntemiyle, bütün masalarda olduğu gibi Altın Pusula filminin de Propp’un 31 işleviyle örtüşüğünü kanıtlayarak çözümlenmesidir.

Çalışmamın giriş bölümünde, Altın Pusula filmi hakkında genel bilgi verdikten sonra çalışmamda uygulayacağım yöntem ve örnek alacağım kuramcı belirtilecektir.

İkinci bölümde genel olarak ‘cin’ kavramını incelenecek, ‘cin’ kavramının kulaktan kulağa anlatılanlar ile gelmiş olduğunu ve sözlük anlamının ‘gözle görünmeyen varlıklar’ olduğu belirtilecektir.

Çalışmamın üçüncü bölümünde, cinlerin inanç ritüellerinde, mitoloji ve masalarda kazandığı kavramlar incelenecektir. Şaman’ların uyguladığı tapınma ayinlerinden, ‘cin’ ve ‘peri’ kavramlarının dört büyük din kitabındaki yeri, doğu ve batı dinlerinde ‘cin’ ve ‘peri’ kavramı arasındaki farklılıklar ve masallardaki ‘cin’ kavramını irdeledikten sonra, Rus kuramcı Vladimir Propp ve Propp’un ‘Masalın Biçimbilimi ve 31 işlevi’ne değinilecektir.

Dördüncü bölümde Altın Pusula filmi masalsı yapısı çerçevesinde Vladimir Propp'çu yöntemine göre çözümlenecek, filmdeki eylemler Propp'un 31 işlevine uygunluğu, kaç maddede örtüştüğünün incelenmesinden sonra filmin kimliği, öyküsü, çekim özellikleri belirtilecek ve filmde yer alan hayvan cinlerinin bulunduğu sahneler çözümlenecektir.

Çalışmamın beşinci bölümü olan sonuç bölümünde, Altın Pusula filminin Propp'un 31 işlevinin 30'u ile bire bir örtüştüğünü kanıtlanarak, maddeler birer birer yorumlanıp masal çözümlenmeleri yaparken Propp'çu yöntemi temel alarak çözümlenmemizin son derece başarılı olacağı kuşku getirmeyen bir sonuç olacağı belirtilmiştir.

Anahtar Kavramlar: Cin, Propp, Peri, Altın Pusula, Söylen

University : Istanbul Kultur University
Institute : Institution of Social Sciences
Department : Communication Designs
Programme : Communication Designs
Supervisor : Prof. Dr. Simten GÜNDEŞ
Degree Awarded and Date : MA – August, 2009

ABSTRACT

“JINN” in MYTHS and THE ANALYSIS OF THE CONCEPT of “JINNEES” IN THE MOVIE THE GOLDEN COMPASS

Sevda Serpil KOÇASLAN

My aim in this study is while analysing the movie “The Golden Compass”, to proof that Vladimir Propp’s method in analysing fairy tales and his 31 functions completely overlap with the movie and to examine the “jinnees” in myths and analysing the concept of “Jinnees” of the movie.

After giving some general information about the movie “The Golden Compass” in the prologue of my study, the applied method and imitated theorist will be specified.

The meaning of “jinn” will be examined in the second chapter and it will be defined that the concept of “jinn” expanded through telling by one to another and that its dictionary meaning is defined as “invisible being”.

In the third chapter of my study, the concept of “jinn” which is gained in religious beliefs, myths and fairy tales will be examined. After the scrutiny of the rites of the Shaman’s, the concept of “jinn” in the four major religious books, the difference in the belief in “jinnees” between the religions of the east and west, and the “jinnees” in fairy tales, the Russian theorist Vladimir Propp and his “the 31 functions of the Morphology of Fairy Tales” will be addressed.

In the fourth chapter, the fairy structure of the movie “The Golden Compass” will be analysed according to Vladimir Propp’s method. After examining

how many of the events in the film overlap with Propp's 31 functions, the certificate, the story, and the shooting features of the film will be clarified. In the end of this chapter, the scenes in which "animal jinnees" appear will be analysed.

In the fifth chapter which is the conclusion of my study, it is verified that the movie "The Golden Compass" completely overlaps 30 of the 31 functions of Propp. These functions are expounded one by one and it is commented that while analysing, using Vladimir Propp's method as base, the analysis will be, without any doubt, reach a successful result.

Key Concepts: Jinn, Propp, Fairy, Golden Compass, Mythology

1. GİRİŞ

Chris WEITZ'in yönettiği "Altın Pusula", daha gösterime girmeden Din çevreleri tarafında büyük yankı uyandırdı. Ateizm¹ yanlısı bir yapıt olarak değerlendirilen film, masalsı yapısı ile fantastik bir filmidir. Film, bizim dünyamıza paralel bir dünyada geçmektedir. Tezimin konusu olan hayvan biçimindeki cinler filmde, insanların ruhu olarak yanlarında dolaşan, belli yaşa kadar farklı şekillere bürünebilen, sahibinin karakteristik özellikleri belirgenliştikten sonra değişime uğramadan yansımalarını dışa vuran canlılardır. İnsanın yaşam kaynağı cinler, zarar gördüklerinde sahipleri, sahipleri zarar gördüğünde ise kendileri incinmektedir. Biri öldüğünde diğeri de ölmektedir. Bu birbirine bağlı iki canlıyı, menfaatleri için, kendi hükümdarlıklarının elden gitmemesi uğruna birbirinden ayrılmasını isteyen Majeste, bu konuda gerekli kişilere yetki vermiştir. Verilen yetkiler çerçevesinde bilim adamları, bu iki canlıyı öldürmeden birbirinden ayırt edebilecek bir makine icat etmişler, denemeler gerçekleştirmek için Çingene çocuklarını kaçırmaktan çekinmemişlerdir. Filmin kahramanı 12 yaşındaki Lyra, iyiliğin temsilcisidir ve bilge birinin ona emanet ettiği Altın Pusula ile beraber, kaybolan arkadaşı ve diğeri çocukları bulmak üzere bir yolculuğa çıkar.

Çalışmamın amacı, Altın Pusula filmini Vladimir Propp'un Masal çözümlerini örnek alarak çözümlenmek, Propp'un masal çözümlerinde temel aldığı 31 işleve göre incelemek ve filmin bu 31 madde ile örtüştüğünü kanıtlamak, filmi kullanılan renk-ışık-çekim teknikleri ve uzam konusunda irdeledikten sonra Propp'un 31 maddesine göre sıralayıp yorumlayarak ve.

---

¹ Ateizm veya tanrıtanımazlık, tanrı veya tanrıların var olmadığını kabul eden ve dinsel öğretiyi kabul etmeyen en geniş manasıyla Tanrı inancının yokluğu olarak da tanımlanabilen felsefi bir görüştür. Bu fikri savunulara ateist veya tanrıtanımaz denir. Ateizm, tanrı inancının yanı sıra diğeri metafizik inançları ve tüm ruhani varlıkları da reddeder. Ateizm sıklıkla "dinsizlik" ile özdeşleştirilse de, Theravada Budizm'i gibi bazı dinlerde de tanrının varlığına rastlanılmaz. Bu yönüyle ateizm ile dinsizlik birebir örtüşmez. Deist akımlara bakıldığında da, tanrıya inancın olduğu ancak dinlerin kabul edilmediği görülür. Ateizm, evrenin nasıl oluştuğunu veya işlediğini açıklayan görüş değil, tanrı inancını reddeden görüştür. Ateistler arasında evrenin nasıl oluştuğunu veya işlediğini açıklama konusunda görüş birliği yoktur.

filmde geçen hayvan biçimindeki cinlerden yola çıkararak ‘‘cin’’ kavramını simge, mitoloji, inanç rituelleri ve masallara göre incelemektir.

2. GENEL OLARAK ‘‘CİN’’ KAVRAMI:

Bu alışmada Cinler erevesinde Chris Weitz’in 2007 yapımı ‘‘*The Golden Compass*’’ ‘‘*Altın Pusula*’’ adlı filmin çözümlemesini gerçekleştireceğiz. Film, birçok din otoriteleri tarafından tartişılmıştır. Filmde, bizim dünyamıza paralel bir dünyada yaşayan, ancak ruhlarını, yanlarında başka bedenlerde, şekil değiştirebilen ve sahiplerini yansıtan hayvan biçiminde cinler olarak taşıyan bir insan topluluğu bulunmaktadır. Bu topluluğun içerisinde bir iyi, bir kötü taraf bulunmaktadır. Lyra adlı 12 yaşındaki kahraman kız, arkadaşını kaçıran ve insanları sadece ‘‘*Majeste*’’ ‘ye inanmalarını sağlamak için uğraşan, cinler ile insanlar arasındaki bağı bir makine ile kopartmaya çalışan bir grup araştırmacıya karşı harekette bulunmaktadır. Bu karşı eyleme savaşçı kutup ayıları, ingeneler ve periler de karışır. Bu bağlamda Propp’u yaklaşım ile Cin, Cinler ve anlamları mitolojik veriler ile ele alınacaktır.

Cin dediğimizde aklımıza ne gelir? Özellikle neden Cinleri incelemektediriz? Bilindiği gibi ‘‘*Cin*’’ kavramı, var oluştan bu yana kulaktan kulağa aktarılmış bir bilgidir. Her toplumun, her dinin bu konuda farklı inanç ve görüşleri bulunmaktadır.

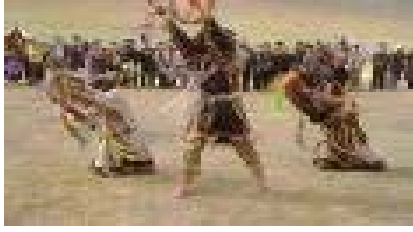
Gözle görülmeyen varlıklara *Cin* denir. İnançların ortak inanişi olarak gözle görünmeyen varlıklar ‘‘*Cin*’’ adı altında toplanır.²

---

² Orhan Hançerlioğlu, Dünya inançları sözlüğü, (Remzi Kitapevi: İstanbul) s. 100

3. CİNLERİN, İNANÇ RİTUELLERİNDE, MİTOLOJİDE KAZANDIĞI KAVRAMLAR

Çeşitli inançlarda uygulanan ritüellerin “cin” varlığı ile bezeli motifleri kapsadığı bilinir. Örneğin, Şamanizm’de tapınma ayinleri önce “cin” kovma, danslar ve büyüler ile başlar. Şamanın elinde tuttuğu sopanın püsküllü veya tüylü olması ise “cin” in - *kötü ruhun* - kovulması, bir uzamın temizlenmesi amacını güder. Bu ritüel, danslar ile gerçekleştirilir.

RESİM 1: Şaman Dans Ritüeli

RESİM 2: Şaman Cin Kovma Ritüeli

RESİM 3: Şaman Kötü Ruh Kovma Ritüeli

RESİM 4: Şaman Dans Ritüeli

Öte yandan, tüm dünya söylemlerinde “cin” kavramının yer aldığı da bir gerçektir. Örneğin klasik Yunan söylemlerinde doğa cinleri (Nymphia v.b.) son derece önemlidir.

3.1. ÇEŞİTLİ İNANÇLARA GÖRE ‘CİN’ İN TANIMI

Dört büyük Kitap'ta, Hristiyanların *İncil*'inde, Müslümanların *Kuran-i Kerim*'inde, Yahudilerin *Tevrat*'ında, *Davut* peygamber'in kutsal kitabı olan ve peygamberin manzum ilahilerini ve yakarışlarını içeren *Zebur*'da cinlerden nasıl söz edilmektedir? *Tevrat*'a göre günahkâr melekler *cin* olarak adlandırılmaktadır. Ancak tanımlanmasına rağmen, fazla söz edilmemektedir. Hatta falcılık yapan cinlerle temas kuranlara da şiddetle karşı çıkılmaktadır. *Zebur*'da da bulunan tek bilgi “Oğullarını, kızlarını cinlere kurban ettiler... Suçsuz kanı döktüler, memleket kanla kirlendi... Rabbin öfkesi kavmine karşı kirlendi.” (Mezmur, 106/37,40) Ayetinden günah işlemiş meleklerle bir tapınmanın olduğu anlaşılmaktadır.

Yakup 2/19 ayetinde “Sen Tanrı'nın bir olduğuna inanıyorsun, iyi ediyorsun. Cinler bile buna inanıyor ve titiyorlar.” sözlerinden de anlaşılacağı gibi Cinlerin de yüce Tanrı'nın tek olduğunu inandığı ifade edilmektedir. *İncil*'de de kötü ruhlu meleklerdir cinler. Onlar, insanları tanrının yolundan saptırarak, kendine tapacak kadar etkilemişlerdir. *İncil*'deki bilgilere göre Hz. İsa Mesih; kötü ruhlara tutsak olmuş hastaları iyileştiriyordu. Cinler bu hastaların içerisinde çıkarılmış ve iyileşmişlerdir. Markos 1 / 25,26 da ”İsa; “Sus, çık adamdan” diyerek kötü ruhu azaladı. Kötü ruh adamı sarstı ve büyük bir çığlık atarak içinden çıktı.”

Kuran-ı Kerim'de cinler, gözle görülmeyen ışın gibi bir enerji biriminden yaratılmış, akıl ve bilinç sahibi madde ötesi varlıklardır. Tıpkı biz insanlar gibi dişi, eril cinler vardır ve aile toplulukları dahi bulunmaktadır. Bizim bulunduğumuz boyuttan farklı bir boyutta, arzda ve gökte sayılarını ve cinslerini bilemeyeceğimiz kadarının yaşadığını Kur'an bildirmektedir. Cinlerin içinde de insanlarda olduğu gibi yüce Allah'a iman edenleri, cin şeytanları, İblis gibi isyankâr olanları da bulunmaktadır. Ayrıca cinlere de kendi içlerinden bir peygamberin gönderilmiş olduğu bildirilmektedir.

Cin inancı Asur-Babilonya kültüründen çıkmış bugünümüze kadar gelmiştir. Tüm dinlerce kabul edilmesi, bu inanın ne denli etkili olduğunu gösterir. Tüm dinlerde cinler iyilikçi ve kötülükçü olarak ikiye ayrılmaktadır. Eski Roma inançlarında cinler koruyucu bir rol oynamaktadır. Her evin, her insanın, mahallenin, yapının hatta kentin dahi koruyuculuğunu üstlenmişlerdir. Lariler adı verilmiş cinler, Roma'da evcil tanrılar olarak kabul görmüş ve saygı görmüştür. İslam inancında, Kuran-i Kerim'de cinlerin Hz. Âdem'den bin yıl önce yaratılmış olduğu ve ilk yaratılan cin'in İblis olduğu ve bazı cinlerin Hz. Muhammed'e inanarak Müslüman olduğundan bahsedilmektedir.

**DOĞU VE BATI DİNLERİNDE CİN VE PERİ KAVRAMI ARASINDAKİ
FARKLILIKLAR**

DOĞU DİNLERİNDE CİN VE PERİ KAVRAMI	BATI DİNLERİNDE CİN VE PERİ KAVRAMI
Doğu dinlerinde ‘‘Cin’’ kavramına, cin çarpmalarına dair inanç bulunmaktadır.	Batı dinlerinde, ‘‘Cin’’ kavramından çok ‘‘Peri’lere’’ inanç ağırlıktadır. Peri kavramı çok daha gelişmiştir. Var oluştan bu yana doğada her yerin bir perisi bulunmaktadır... (nehir perisi, ağaç – orman perisi vs.)
Doğu dinlerinden Müslümanlıkta cinler ruhani varlıklardır, ateşten yaratılmıştır, farklı bir boyutta yaşarlar ve ölümlüdürler.	Batı dinlerinde Eski yunanlılarda cinlere kötülük yapmış melekler olarak inanılır ve cinler şeytannın melekleri olarak adlandırılır.
Doğu dinlerinde cinler, dişil-eril olarak bulunmakta ve aile kurmakta, üremekte, tıpkı biz insanlar gibi yaşamakta olan dumansız ateşten, yani enerjiden oluşan varlıklardır.	Batıda cinler erkek, periler dişi kabul edilir.
Müslümanlıkta ise dumansız ateşten yaratıldıklarına inanılmaktadır.	Batı dinlerinden Hıristiyanlıkta cinlerin enerjiden oluştuğu, yaratıldığına inanılmaktadır.
Doğu dinlerinden Müslümanlıkta, cinlerin cinsiyeti vardır, erkek ve dişidirler.	Hıristiyanlık dininde ise cinsiyetlerinin olmadığına erkek ve dişi şeklinde maddeleştiklerine Nuh tufanından sonra ise maddeleşemediklerine inanılır.
Müslümanlık dininde cinlerin aynı insanlar gibi iyi olanları cennete, kötü olanları cehenneme gittiği söylenir	Hristiyanlıkta şeytanla iş birliği yaptıkları için hepsinin kâfir olduğuna inanılır.
İslam dininde ibadet etmeleri zorunludur, Allah’a karşı sorumlulukları vardır.	Hristiyan dininde şeytanla anlaşma yapmış melekler olarak geçer.
Müslüman dininde iyi ve kötü olarak sınıflandırılır.	Hristiyanlıkta yalan söyleyen varlıklar olarak geçer.
Şamanlar da cinden bahsedilmez, ruh olarak geçer.	

TABLO 1: Doğu ve Batı Dinlerinde Cin ve Peri Kavramı arasındaki Farklılıklar

3. 2. MİTOLOJİYE GÖRE “CİN” KAVRAMININ TANIMLANMASI

Cinlerden büyücülükte de yararlanılmıştır. İskandinav mitolojisinde yolcuları su dibine çeken su perileri, savaşçı ölümlerin ruhlarını cennete götüren Valkirya³'lar, gece insanları kaçıran çayır cinleri, kötülükçü dev ve şeytanlar, evleri koruyan cüce cinler bulunmaktadır. Eski çağlarda cin ve periler ile insanların evlendiğine dahi inanılmaktadır.⁴

Bazı inanışlara göre cinler ve periler neredeyse eşit sayılmaktadır. Peri ve cin arasındaki temel fark, perilerin dişi olmasıdır.

Peri: Doğaüstü güçlerinin bulunduğu, düşsel dişi varlıklar olduğuna inanılır. Mitolojilerde dağların, denizlerin, ağaçların, ormanların, nehirlerin ve ırmakların perileri vardır ve bunların tamamı iyidir. Müslümanlar, isimlerini anmak yerine “iyi saatte olsunlar” der ve perileri kötü ruh olarak tanımlarlar.

Nymphia; Yunan mitolojisinde Peri, tanrıçadır. Doğal ve tanrısal varlıkların dişi olanlarıdır. Homeros destanına göre Zeus'un kızlarıdır. Periler doğadaki yerine göre isimler alırlar, orman ve ağaçları korumakla görevli olan Ağaç perisi Dryad, yaşamları ağaçlara bağlı olan ve ağaç öldüğünde kendileri de ölen Hamadryad, akarsularda yaşayan Naiad, dağ perisi Oread ve denizlerin Tanrısı Poseidon'un kızları, su perisi Nereid'dir.⁵

Cinler neden doğuya özgüdür? Bunun temel nedeni, doğu insanının doğa ile daha iç içe yaşamış olmasından kaynaklanmaktadır. Cinlerin de doğada, ağaçlarda ya da nehir kenarlarında yaşadıkları varsayılırsa, doğu kültürlerinde

---

³ İskandinav inanışlarına göre savaşta ölenleri cennete götüren peri kızlarıdır. Savaşçı kızlar adıyla da anılırlar. Bazı kaynaklara göre tanrı oldukları söylenir. Hançerlioğlu, Dünya İnançları sözlüğü, (Remzi kitapevi: İstanbul,2000) s.547

⁴ HANÇERLİOĞLU, s.100

⁵ HANÇERLİOĞLU, s. 371

cinlere olan inancın daha yoğun olduğu görülür. Doğu dinlerinin kutsal kitaplarında da cinlere daha fazla yer verilmektedir. Diğer yandan bu cinler Batı dinlerinde peri ya da kötü ruh olarak adlandırılmaktadır. Buldukları doğal mekânları temel alındığında, doğa ile iç içe yaşayan insan topluluğunun korkularının bu cin hikâyelerinin ardına sakladığını açıkça görürüz. Bu alanlarda, ormanda, nehir kenarlarında başlarına herhangi bir şey geldiği takdirde, bunun sorumluluğu orada yaşayan cinlerin üzerine yıkılmaktadır.

İnsanoğlu cinleri neden yarattı? İnsanlar, adlandıramadıkları rahatsızlık ve korkularını, asırlar boyunca cin hikâyelerine oturtarak gizlemeye çalışmıştır. Eski inanışlarına göre cinleri görmüş olduğunu iddia edenler, ayakları ters olan tamamen insan görünümünde varlıklar olarak tanımlamaktadır.

Cinler, periler, kötü ruh daima doğaüstü varlık olarak kabul edilmiştir. Kötü ruh, diğer adıyla "Demon"un tarihi nereye dayanmaktadır?

İnsanlara kötülük eden doğaüstü varlıklar *Demon* yani *Kötü ruh* olarak adlandırılmaktadır. Genel olarak bütün inançlarda iyi ruhlarla beraber kötü ruhlar da bulunmaktadır. İyilik-kötülük karşıtlığına dayanmaktadır. Bunu da düşünsel temeli ezenler ve ezilenler karşıtlığıdır. İlkel inançlar dışında bu karşıtlığı belirten büyük dinlerin başında Zerdüşçülük gelmektedir. Burada en büyük dinsel sorun, iyi olan tanrı "*Ahura Mazda*"⁶ ile kötü tanrı "*Angura Mainyu*"⁷ 'nun savaşıdır.

İyi ve kötü ister yeryüzünde insanlar arasında olsun, ister mitolojide ister dinde olsun, her zaman karşı karşıya gelmiş ve mücadele etmiştir. Filmde Lyra, Periler, Çingeneler iyiliği temsil ederken, Lyra'nın annesi, Majeste'nin adamları kötülüğü temsil etmektedir. İyilik ve kötülük burada da tıpkı dünyanın yaratılmasında rolü olan Ahura Mazda ile Angra Mainyu'nun savaşı gibi birbirleri ile savaşmaktadır. İyilerin yanlarında bulunan cinler de iyiliği, diğer

---

⁶ Ahura Mazda; Eski İran dini Zerdüşçülüğün, kötülük ilkesi ya da Tanrı'sı olan Ehrimen'le sürekli bir mücadele, ya da savaş hali içinde olan, Zerdüşçü iyimserliğin bir ifadesi olarak, sonunda mutlak bir zafer kazanacak olan baş tanrısı, iyilik ilkesidir.

⁷ Angra Mainyu, yalanı, karanlığı ve ölümü simgeleyen yok edici ruhtur. Zerdüş öncesi; Ahura Mazda'nın kötülük yanının kimliklendirilmesiyle yaratılmıştır. Zerdüş döneminde Ahura Mazda kötülük yanlarından arınıp iyilik tanrısı olarak en yüce yere taşınınca, Angra Mainyu, kötülük tanrısı Ahriman'la özdeşleşmiştir.

yandan kötülerin yanında taşıdıkları cinler ise kötülüğü taşımaktadırlar. Sahiplerinin bütün iyi veya kötü yönlerini almış olan bu cinler, sahiplerini korumak ya da sahiplerinin isteklerini yerine getirmektedir. Belli bir yaşa kadar çocukların cinleri şekilden şekle girmektedirler. İyilik ve kötülük kavramlarının belirginleşmediğini ve kişiliklerinin olgunlaşmadığını göstermektedir.

3.3. CİN KAVRAMININ SİMGELERİ VE MASALLARDAKİ CİN KAVRAMI

Altın Pusula'da yönetmen Chris WEITZ'in, film içerisinde kullandığı kilise benzeri süslemeler ve binalar göz önünde bulundurulacak olursa batı inançlarından etkilenmiş görünmektedir. Ancak, insanların yanında bulunan hayvan biçimindeki cinleri ele alacak olduğumuzda ise, Hint mitolojisinin hayvan sembollerinden de etkilenmiş ve yararlanmış olduğu açıkça görülmektedir. Konuşan hayvan motifleri, Jean de La Fontain'in fabllarını andırmaktadır. Bilindiği gibi La Fontain, uzun yıllar ormanda yaşamış Fransız bir yazardır. Doğa ile iç içe bulunmanın etkisi ile hayvanları masallarında kullanmıştır. Dede Korkut Masallarında olduğu gibi fabllarında hayvanları zekice ve şiirsel bir dille konuşturmuştur. Edebi sanatlardan teşhis ve intak sanatını kullanarak hayvanlara ahlaki karakterler vermiş ve insanlara göndermeler yapmıştır. Bunun gibi Hint masalları ya da Afrika masallarında da hayvanlar sıkça kullanılmıştır. Hint, Yunan ve Batı mitolojilerinde hayvan sembolleri büyük bir önem taşımaktadır. Filmde kullanılan hayvan sembollerinin ve anlamlarının incelenmesi:

Baykuş: Bilgelik tanrıçası Athena, resimlerde ona eşlik eden bir baykuşla tasvir edilir. Bundan dolayı baykuşun zekâyla güçlü bir ilişkisi olduğuna inanılır ve tanrıların bir elçisi olarak kabul edilir.

Yunan mitolojisinde Demeter⁸'e kurban edilen kutsal bir varlık olarak kabul edilen baykuş, Yunan - Roma döneminde aynı zamanda *Minerva*⁹'nın kuşu

---

⁸ Yunan mitolojisinde Rhea ve Kronos'un kızı, Toprak Ana'dır. Eski ve büyük tarım tanrıçasıdır. Hançerlioğlu Orhan, Dünya İnançları sözlüğü, (Remzi kitapevi: İstanbul,2000) s.112

⁹ Roma inanışlarına göre bilgi ve bilgelik tanrıçasıdır. Hançerlioğlu, s.332

olarak da tanınır. Gündüzü reddettiği için karanlıkta tek kalmalarının sorumlusu melankoliyi çağırın kuşlardan sayılır. Yunan mitolojisinde *Atropos*¹⁰, yani parka kızlarının perisidir. Bunlar yaşam ipliklerini dolan, yaşam ile ölüm arasındaki geçişlerdir. Parkların kendisi olduğu sanılır, saygı duyulur, zekidirler. Karanlıkta beslenirler. Baykuşun ötüşünü Kibele tamburlarından çıkan hüznü boğuk darbelere benzemişlerdir. Baykuş günü gündüz ve gece olarak bölmüştür. Çin'in en eski sembolüdür. Mitolojik devirlere kadar çıkar. Batıda ise, güneşin çıkardığı ölümün sembolü olarak kabul edilmektedir. Kötücül karakter taşımış. Maya kültüründe ise şayet ötüyor ise bir Kızılderili ölmektedir. Bazı Maya Kızılderili inanışlarına göre ölen cadının ruhu bir baykuş olarak ortaya çıkar. Çayır baykuşu Yunan mitosunda zoolojik olarak zekâyı anlatır. Athena¹¹ Hıristiyanlığın yayılması ile kutsallıkta çıkar, kötü alınır. Fenikelilerde ise iyilik sembolü olarak görülmektedir.

Şahin: Mısır tapınaklarında Ra, Güneş Tanrısı, bazen şahin başlı olarak tasvir edilmiştir. Yunan ve Roma'da kuşun hızı, kutsama bilgisinin bir taşıyıcısı olarak Apollo ve Merkür ile ilişkilendirilmiştir. Hindistan'da şahinin, kutsal ve iyileştirici özelliği olan, ölümsüzlüğü sağlayan Soma' yı cennetten getirdiğine inanılır.

Karga: Genel olarak Yunan mitolojisinde uğursuz olarak görülür. Tanrı Apollon'a kötü bir haber getirmiş, Apollon'un çok kızmasına ve karga'yı lanetlemesine sebep olmuştur. Alaska'daki Eskimoların inancına göre ise ilk canlı yaratık kargadır. Karanlıkta duran bu karga, bir gün kendi bilincine varır ve ardından ağaçlar dikip insanı yaratır İskandinav tanrı Votan¹² yanında daima iki karga gezdirir ve onlardan hiç ayrılmaz Ayrıca Keltler'in bazı kollarında kargaya tapılır.

---

¹⁰ Yunan mitolojisinde Kader-ecel tanrıçasıdır. Üç kader tanrıçası Moira'lardan biridir. Hançerlioğlu, s.63

¹¹ Yunan mitolojisinde Zeus'un kafasından çıkan kızı. Atina kentinin koruyucusu ve ruhudur. Savaşçidir ve babasının kafasından tepeden tırnağa silahlı çıkmıştır. Hançerlioğlu Orhan, Dünya İnançları sözlüğü, (Remzi kitapevi: İstanbul,2000) s.62

¹² İskandinav mitolojisine göre Tanrı Odin'in diğer adıdır. As tanrı ailesinin en yücesi ve güçlüsüdür. Hintlilerin rüzgâr-tanrısı Vata da bu adla anılmaktadır. Hançerlioğlu, s. 546

Kartal: Mısır ve İnan geleneklerinde güneş tanrısı bir kartal olarak betimlenir. Kartalları şans sembolü olarak görülürler ve Zeus'a kurban ederler. Kartal bazı durumlarda Zeus'un simgesidir; onun gücünü, zekâsını ve kutsallığını simgeler.

Romalılar kartallara "fırtına taşıyıcıları" adını vermiştir. Roma İmparatorluğunda hükümdarlar kartalı, güç ve otoritelerinin bir sembolü olarak görmüşlerdir. Bir imparator öldüğünde, rahip, onun ruhunun ölüm sonrasında yeniden doğduğunu sembolize etmek için bir kartalı salıverir.

Navaho Kızılderilileri, bu hayvanı en güçlü ve bilge yaratık olarak görür ve en yüksek ideallerinin bir sembolü ve köylerinin koruyucusu olarak kabul ederlerdi. İskandinav mitolojisinde tanrılar tanrısı Votan, bir yerden çıkmak için hemen kartala dönüşür. Yine aynı mitolojiden kuzey göğünün egemeni dev Hrasvelg bir kartal olarak tasarlanır ve fırtınalar onun uçarken kanatlarını çırpmasından meydana gelir.

Eski Türklerin dini olan Şamanizm'de de kartal kutsallaştırılır ve ayrıca Yakut Türklerince kartala tapılır. İlk şamanın bir kartal olduğuna inanılır. Aynu'larda kartal yaratıcı tanrı olarak kabul edilmiştir. İlkel toplulukların çoğunda kartal güneşin yaratıcısı ya da güneşin kendisidir ve ölenlerin ruhlarını öbür dünyaya götürdüklerine inanılır. Kartalın gelecekte haber verdiği de düşünülmüştür. Genel olarak kartal, göğün ve kozmolojik güçlerin simgesi sayılmış, yönetici üstün güçlerle insanlar arasında arabuluculuk yaptığı varsayılmıştır. Bu nedenlerden ötürü gelişmiş kültürlerde de genellikle kartalı öldürmek günah sayılmıştır.

Atmaca: Güneşi simgeleyen tanrı Horus, gökyüzünde burçlar üzerinde görülür ve bir atmaca şeklindedir. Bu kuş göklerde uçmakla beraber Horus'u simgelemektedir.

Tavşan: Tavşan Hititlerde totem olarak kabul edilir, kutsal olarak kabul edildiğinden eti asla yenmez. Eski Türklerde de totem olarak kabul edilir ve "12 Hayvanlı Türk Takvimi'nde" 4. yıla adını vermiştir. Çin'de ay ile ilişkisi olduğu

düşünülerek, Ağustos aylarının dolunaylarında adına festivaller düzenlenir. Tavşan, Antik Britanya'da da kutsal kabul edilir. Antik Roma da ise düzenlenen dini törenlerde çok önemli rolleri olmakla beraber halk tarafından eti yenmemektedir.

Kedi: Özellikle Eski Mısır'da çok kutsal bir hayvandır. Mısır'da, "Pahet" adında bir kedi-tanrıça vardır. Tapınağı bir kedi mezarlığı içindedir. Ayrıca bir de "Bastet" adı verilen kedi başlı bir Mısır bereket tanrıçası bulunmaktadır. Kendisi mutluluğun da tanrısıdır. Eski Mısır'da eğer bir evdeki kedi doğal olarak ölürse, o evde oturanların hepsi yaslarını belli etmek için kaşlarını kazıtırlar. Ölen kedi özel bir mezarlığa gömülür. Kedilerin mumyalandıkları ya da tunç tabutlar içerisinde toprağa verildikleri bildirilmiştir. Bir evde yangın çıktığında Mısırlılar, kendilerinden önce kedilerini yanmaktan kurtarmak amacıyla çevrelerinde bir çember oluştururlar. Bu şekilde, alevlerden korkan ve çılgına dönen panik içerisindeki kedilerin, alevlerin üzerine atlamalarına engel olurlar. Mısır ülkesinde tapılan bir tanrı ve bir totem olan kedilere gösterilen bu büyük ilgi ve derin sevgi, Hitit'lere ve Urartu'lara da yansımıştır. Eski Mısırlılar bazen, doğan güneş tanrısı Ra'yı, yılanı saldıran bir kedi şeklinde düşünürler ve bu şekilde şeytana karşı iyiliğin gücünü kedi ile sembolize ederler.

Kedi Yunan mitolojisinde pek yer almaz. Sadece tanrıça Artemis'in bazen kedi şekline dönüştüğü görülür. Kedi, ilk önce evcilleştirildiği Mısır'daki dokunulmazlığını ve ayrıcalıklı konumunu diğer uygarlıklarda çoğunlukla bulamamıştır. Öyle ki; Eski Mısır'da bir kediyi yanlışlıkla öldüren bir Romalı, Mısırlılarca evinde linç edilmiştir.

Karanlıkta, gözleri parlayıp bedenleri gözükmediği için kediler, daha sonraki dönemlerde kötü bir üne sahip olmuş ve tekin olmadıkları düşünülmüştür.

Köpek: Yunan mitolojisinde köpekler tanrıça Artemis'in arkadaşıdır. Artemis yanında hep bir köpekle beraber betimlenir. Homeros'un destanlarında insanların en yakın dostu ve koruyucusu olarak tanımlanır. Bu destanlardaki köpeklerin en ünlüsü Argos'dur. Unutulmuştur ve bakımsızdır, pislik içinde

yaşar. Argos kendisini gencecik bir köpek olarak bırakıp giden Odysseus¹³'u beklemektedir. Uzun yıllar sonra, Odysseus'u geri döndüğünde bir tek Argos tanır ama ayağa kalkamayacak kadar bitkindir ve gücü ancak kulaklarını ve kuyruklarını oynatmaya yeter ve biraz sonra da köpek ölür. Ayrıca, "Kerberos" adı verilen ve cehenneme bekçilik yapan yüz başlı bir köpek vardır. Onu yalnızca Herakles alt eder. Ölüsü olanlar Kerberos için mezarlıklara yiyecekler bırakırlar. Kerberos'un soyundan gelen köpeklerin günümüz Yunanistan'ında yaşadığı ileri sürülmektedir. Ancak yine de Eski Yunan'da köpekle ilgili anlatılar çok değildir.

Eski Türklerde köpek 12 hayvanlı takvimde 11. yılı simgeler. "Barak" adı verilen ve tüyleri çok uzun olan bir köpek Sümer'lerde olduğu gibi, Türklerde de kutsaldır. Şamanlar, Barak'a binerek göklere çıkarlar. Eski Türkler ayrıca, köpek başlı, sığır ayaklı bir ulusun varlığına inanırlar. Şamanlar boyunlarına köpek resimleri ve heykelleri takarlar. Kazak mitolojisinde "Kurmay" adlı bir kuşun yumurtasından, köpek yavruları çıktığı anlatılır. Büyük tanrı Ülgen, cansız olarak yarattığı ilk insanları kötülük tanrısı kardeşi Erlik'in şerrinden korumak için, köpeğe bekçilik görevi verir ancak Erlik köpeği kandıracaktır.

Aslan: Birçok mitolojide hayvanların en güçlüsü ve bundan ötürü de kralı sayılan aslan, güçlülük, yüreklilik ve güneşin simgesi olarak tanrılık özelliği de kazanmıştır. Mısır mitolojisinde tanrıça Tefnut (Tefnet); nemlilik/rutubet tanrıçası olarak bilinir ve aslan başlıdır. Mısır'da savaş tanrıçası kutsal bir hayvan olarak kabul edilen dişi aslan, ilke temsil edilir. Ayrıca, kapıları kükreyen aslan motifleriyle süsleyen Mısır'lılar, tapınaklarına da aslan imajları yerleştirmişler ve bu şekilde aslanın koruyuculuk özelliğinden yararlanmışlardır.

Eski İran'da ise ileriki süreçlerde, sfenks özelliğinde insan başlı aslanlar belirecektir. Babil ve Asur'da aslanlar avcılık için de eğitilmişlerdir. Babil'de savaş ve aşk tanrıçası İşhtar'ın yanında hep bir aslan vardır.

---

¹³ Yunan mitolojik İthake kralıdır. Ünlü Truva savaşının kahramanlarından biridir. Hançerlioğlu Orhan, Dünya İnançları sözlüğü, (Remzi kitapevi: İstanbul,2000) s.373

Sümer güneş tanrısı Marduk ise, gücünü sembolize eden bir aslana sahiptir. Hint mitolojisinde tanrı Visnu, dokuz kez yeryüzüne inmiş ve her birinde de başka bir kişilikte görünmüştür. Tanrı Visnu, yeryüzüne dördüncü inişinde aslan olarak belirmiştir. Aslan Hint mitolojisinde kuzeyin koruyucusudur. Ayrıca Budizm¹⁴'de yasaları aslan korur. Çin mitolojisinde ise aslan genellikle, bir küre ya da bir top ile birlikte düşünülür. Bu topun, yumurtayı belki de dünyayı temsil ettiğine inanılır. Ayrıca, erkek aslanların pençelerinden süt salgıladıkları belirtilmiştir.

Aslan, Yunan mitolojisinde de kullanılmış bir güçlülük simgesidir. İnsanlaştırılan tanrılara karşı, tanrılaştırılan bir insan olan Herakles, zaman içerisinde bir masal kahramanına dönüşmüş ve Yunan kahramanlığının ve cesaretinin simgesi sayılmıştır. Herakles¹⁵, birçok mitolojik öyküye sahne olan, Kitharion dağlarının ormanlarına korku salan, Kitharion aslanını öldürmüştür. Herakles ayrıca, Nemea bölgesini kasıp kavuran ve canavarlardan doğmuş Nemea aslanını okları ve topuzu ile alt edemeyince, kolları arasına almış ve elleriyle boğarak öldürmüştür. Bin bir güçlülükle yüzdüğü postunu da kendisine zırh edinmiştir. Yine Yunan mitolojisinde oğullarından biri, bir aslan tarafından parçalanan kral Megareus, kızını, oğlunu öldüren aslanın hakkından gelecek adama vereceğini bildirir. Bu göreve ise, tanrılar tanrısı Zeus'un torunlarından Alkathoos talip olur ve aslanı öldürüp kızla birlikte krallığa da sahip olur.

Afrika kıtasının bazı bölgelerinde hayvan-insan miti çok yaygındır. Bu inanca göre bazı insanların ruhlarını hayvanlara göç ederler. Bu olgunun en sık rastlanan örneklerinden biri de aslan insanlardır. Eğer ruhun içine girdiği hayvan

---

¹⁴ Budizm 'in kurucusu Buda (Guatama, Gotama) (MÖ.563 – 483) Kuzey Hindistan 'da Lumbini koruluğunda doğmuş bir filozoftur. Buda "aydınlanmış" anlamına gelir. Budizm ' in en güçlü yayılma dönemi Hint Hükümdarlarından Aşoka (MÖ.273 – 236) zamanına rastlar. Aşoka zamanında Budizm ' Hindistan, Seylan, Suriye, Mısır, Makedonya ve Yunanistan 'a kadar yayılmıştır. Aşoka 'dan sonrada yeni Krallar Budizm 'e girmiş yayılmasını sağlamış hatta Çin,Moğolistan ve Japonya 'nın ileri gelen devlet adamlarının Budizm 'e hizmet etmesini sağlamışlardır. Budizm ' MS 1.yy Türkistan, 4. yy da Kore, 6.yy da Japonya ve 7.yy da ise Tibet 'te yayılmaya başlamıştır. Günümüzde Güney-Doğu; Güneybatı ve Orta Asya 'da çok sayıda taraftarı olan Budizm ' Avrupa ve Amerika 'da da yayılmaya ve taraftar bulmaya başlamıştır.

¹⁵ Yunan mitolojisine göre doğaya kafa tutan insan gücünün simgesidir. İnsanlaştırılan Tanrılara karşı Tanrılaştırılan bir insandır. Annesine âşık olan Zeus babasının kılığına girer ve Alkmene ile birleşir ve bu birleşmeden Herakles doğar. Hançerlioğlu Osman, Dünya İnançları Sözlüğü , (İstanbul: Remzi Kitapevi, 2004) s. 190

vurulup öldürülürse, ruhun gerçek sahibi olan insanın da hemen öleceğine inanılır. İngiltere Krallığının “Lyonesse” (Dişi Aslan) adına kurulduğu yolunda söylenceler vardır. Efsanevi Kral Arthur dönemi kraliçelerinden birinin adı Lyonos’dur. Oysa aslan, Britanya adasının doğal hayvanlarından biri değildir. Aslan simgesi ve olgusunu İngiltere’ye Romalılar götürmüş olabilir.

Romalılar da aslan simgesini, tanrıça Kybele ile beraber Anadolu’daki uygarlıklardan almış olabilirler. Birçok kahramanın aslanlar tarafından büyütüldüğü, birçok ulusun da aslanlar tarafından emzirilen, büyütülen ve eğitilen bir atanın soyundan türediği (Moğollar gibi) ileri sürülmüştür.

Anadolu mitolojisinde genellikle yiğitliği ve koruyuculuğu simgeleyen aslanların; şehirlerin, konakların ve tapınakların giriş kapılarında kabartmalarına ya da heykellerine rastlanır. Ana tanrıça Kybele, otururken ve hatta doğum yaparken, her iki yanında bulunan dişi ve erkek aslanlara dayanır. Tüm hayvanların kraliçesi (Potnia Theron) de olan Kybele, doğaüstüne var olan sonsuz egemenliğinin bir simgesi olarak aslanlarını yanından ayırmaz. Hititli tanrıların arabalarını ise aslanların çektiğine inanılır.

Kaplan: Özellikle, Asya halklarının mitolojilerinde önemli bir yer tutar. Kaplan, ateşin yeraltı ya da gökyüzünden çalınarak insana getirilmesinde önemli rol üstlenmiştir. Çin mitolojisi kaplan motifinden yana çok zengindir. Eski Türklerde bazen bir ruh, bazen bir tanrı olduğuna inanılan kaplan, 12 hayvanlı takvimde üçüncü yıla adını vermiştir.

Erken dönemde Türkler tarafından bir tabu olarak kabul edilmiş, saygı gösterilmiş ve öldürülmemiştir. Tibetlilerde ise kaplanın koruyucu bir ruh olduğu inancı yaygındır. Aynı şekilde pars ve vaşakta tabu olarak kabul edilmiş ve öldürülmemişlerdir. Jaguar’ın ise Güney Amerika’da çok önemli bir yeri vardır. Çünkü bu hayvan, onun ruhuna sahip olan şamanlar için bir güç kaynağıdır. Şamanların öldükten sonra, jaguarların içinde yaşadığına inanılır.

Kurt: Türk mitolojisinin ilahıdır. Türkler, atalarının boz renkli bir kurt olduğuna, bazı Moğol boyları ise erkek bir kurtla dişi bir geyiğin birleşmesinden türediklerine inanırlar. Kurt bir totemdir. O bir hayvan-ata veya hayvan-ana sembolüdür. Ayrıca bir türeme sembolüdür.

Bazı Türk boyları, alacalı renkli ve kurt şeklindeki bir ilahın, bir hükümdar kızı ile birleşmesinden doğduklarına inanırlar. Kurtlarla evlenip yeni boylar oluşturma ve kurtlardan gebe kalma öyküleri Türkler arasında çok yaygındır.

Kurttan türeme efsanesi Göktürk'lerde de vardır. Orta Asya Türklerindeki boz renkli kurt inancı, ilkel totemciliğin bir kalıntısıdır. Hemen hemen tüm Türk boyları, bir Bozkurt'un varlığına inanırlar. Türklerin ünlü Bozkurt ve Ergenekon destanlarında kurt motifi hep öndedir. Türklerde genellikle kurt öldürmek iyi sayılmaz. Uğurlu, hayırlı ve şifa verici bir hayvan olduğuna yönelik düşünceler yoğunluktadır. Bazı Moğol boyları ise, Börte-Çine adını verdikleri erkek bozkurt'un, dişi ak geyik Gol-Maral ile çiftleşmesi sonucu doğan "Bataçihan"ın ataları olduğuna inanırlar.

Anadolu mitolojilerinde kurt motifi, Hitit'lerle ortaya çıkar. Hitit'lerde kurt tanrının yoldaşdır. Orman tanrıları kurtları çok severler ve onları yanlarından ayırmazlar. Ancak Hitit'lerde kurt kesinlikle bir totem değildir. Roma İmparatorluğunun kurucuları olarak kabul edilen Romus ve Romulus'un öyküleri de kurt motifinin kullanıldığı ilginç birer öyküdür. Savaş tanrısı Mars'ın oğulları olan Romus ve Romulus'u Tiber nehri kıyılarında bulup emziren yine bir dişi kurttur. İskandinav mitolojisinde Fenris adı verilen son derece yırtıcı bir kurt vardır. Bu vahşi kurt, savaş tanrısı Odin'i yok eder. Ancak tanrı Odin, her zaman yanında iki kurtla betimlenecektir. Ayrıca İskandinavlar, Güneş ile Ay'ın peşine iki tane vahşi kurdun takıldığını düşünürler. Bu nedenle ay ve güneş sürekli hareket halindedir.

Çakal: Eski Mısır'da ölümlerin ve mezarlıkların tanrısı olan Anubis'in, çakal başlı ve insan gövdeli olduğu düşünülür. Ölümlere öte dünyanın yolunu gösteren, onları oraya ulaştıran çakal başlı Anubis'in, mumyalama tekniğinin de kurucusu olduğuna inanılır ve rehberi olarak kabul edilir.

Maymun: Eski Mısır'da her şeyi yaratan ve yazıyı bulan hekim-tanrı Thot maymun kılığına girer ve öyle betimlenir. Maymunun yaşadığı coğrafyada yer alan uygarlıkların çoğunda maymuna tapınma olayı görülmektedir.

Fare: Eski Türkler ve Çinli'lerce kutsal kabul edilir. Türklerin 12 hayvanlı takviminde ilk yıl fare yılıdır. Buna bağlı olarak da eski Asya toplumlarında kedi pek sevilmez. Sadece Mısır'da fareye de tapıldığı bilinmektedir.

Yılan: Bir çok mitolojide yer almıştır. Bazı mitolojilerde iyi roller yüklenilmiş bazı mitolojilerde kötü olarak yer etmiştir. Yunan mitolojisinde Ophiuchus (Yılanıcı), güneş ve bilgelik tanrısı Apollon ile Theselia'da oturan bir kavim olan Lapith'lerin kralı Peirithoos'un (Phlegyas) kızı Koronis'in oğludur. Mitolojide sağlık tanrısı olarak bilinir. Apollon'un eşi hakkında bazı şüpheleri vardır. Eşini izlemek için bir karga görevlendirmiştir. O zamanlar tüm kargalar beyaz renktedir. Karga Apollon'un eşini izler ve eşinin kendisine sadık olmadığını iletir. Apollon duydukları karşında çok öfkelenir ve öfkesini kargaya yöneltir. Bu öfkeyle karganın rengini siyah rengine döndürür. O günden sonra kargaların hepsinin rengi siyah olmuştur. Apollon, kardeşi Artemis'ten okları ile, Ophiuchus'a hamile olan eşi Koronis'i öldürmesini ister. Ancak, Apollon eşi ölürken pişman olur. Apollon erkek kardeşi Hermes'ten oğlu Asclepius'u annesinin rahminden çıkarmasını ister. Hermes, Apollon'un oğlunu kurtarır. Asclepius eğitilmek üzere yarı at, yarı insan şeklindeki (Kentaur'lardan) Chiron'a verilir. Asclepius ölüyü diriltme özelliğine sahiptir. Bu özelliği ile pek çok kişiyi yaşama döndürmüştür. Bunlardan bazıları; at arabası ile kaza yaparak ölen ve gökyüzünde Arabacı (Auriga) olarak bilinen Theseus'un oğlu Hippolytus, Girit kralı Minos'un bal fiçisinde boğularak ölen oğlu Glaucon ve akrebin sokması sonucu ölen büyük avcı Orion'dur. Asclepius, o kadar insanı hayata döndürmüştür ki, yer altı tanrısı Hades'in hükmettiği ölümler diyarındaki nüfus sürekli azalmaktadır. Hades bu durumu Zeus'a anlatıp ondan yardım ister. Zeus yolladığı bir yıldırımla Asclepius'u öldürür. Oğlunun öldürülmesine çok kızan Apollon intikam almak için Zeus'un tek gözlü yardımcıları Cyclope'leri öldürür. Bunun sonucunda Zeus, Apollon'un öfkesini dindirmek için Asclepius'u, Ophiuchus takımyıldızı olarak gökyüzüne yerleştirir. Yılanıcı, sağlığın ve iyileşmenin temsilcisi olarak bilinir. Bunun nedeni bazı kültürlerde,

yeniden doğumun simgesinin bir yılan olmasıdır. Yılanın her ilkbahar mevsiminde derisini döküp değiştirmesinin onun yeniden doğuşunu simgelediği düşünülür. Asclepius, yılanın yeniden doğuş sırrını öğrenir. Asclepius bir yılanın üzerine basarak yılanın ölümüne neden olur. Bu sırada ikinci bir yılan ortaya çıkar. Bu yılanın ağzında bir çeşit bitki vardır ve bu bitki ölen yılanı tekrar diriltir. Asclepius, bu mucizevi bitkiden kendine alır ve yılanın sırrına ulaşır.

Tevrat'taki öyküde Havva'yı kandıran yilandır. Süzülerek gelip Havva'yı “bilgi ağacı”nın meyvesinden yemesi için kandırır.

Mısır mitolojisinde **Edjo** - Yılan Tanrıça, Aşağı Mısır'ın sembolü ve koruyucusu olarak geçer.

Hint mitolojisinde Vritra susuzluğu sembol eden kötü ruh ve şeytan olarak geçmektedir.

Sümerlerde yaradılış yasalarının bekçisi ve bilgelik sembolü olan bir kutsal hayvandır. “Kuyruğu ağzında halka oluşturan yılan” evrenin birliğini temsil eden çok eski bir semboldür. Ezelden ebede, sebepten neticeye sonsuz ve sürekli devridaim, yani dinamik, evrenin ahenkli dengesinin formülüdür. Kuyruğu ağzında yılan, evrenin yasalarını ve sırlarını hakkı olmayana ifşa etmeden saklayan ketumiyet ve ebedi bilgelik simgesidir.

Sivrisinek: Eski Türkler tarafından Şamanın Şifa ayinlerinde koruyucu cinlerle iletişime geçme ritüellerinde götölmüştür. Şaman sessizlik durumunda Davuldan Sivrisinek sesi çıkartmaya başlar, bu ses ve ritm güçlendikçe diğer seslerde katılır ve sonra tekrar sessizlik yaşanır. Şaman tekrar sivrisinek sesi çıkartmaya başlayarak bu durum tekrar eder, ayin sırasında uygulanan ritüel , Şamanın kendi cini aracılığı ile diğer koruyucu cinleri çağırarak hastaları iyileştirilmeye çalışmasıdır.

MASALLARDAKİ CİN KAVRAMI

Daha çok doğu masalları çerçevesinde ‘‘cin’’ kavramının insanlara yardımcı olduğu gözlemlenir. Bir başka deyişle ‘‘cin’’, belli bir tesadüf sonucu veya beklenmedik olaylar zinciri sonunda insanoğlunun hizmetine giren ve onunla irtibata geçen kişiye yararlar sağlayan bir varlık olarak algılanır. Örneğin Anonim bir yapıt olan 1001 Gece Masalları’ndan *Aladdin’in Sihirli Lambası*’nda ‘‘cin’’ sihirli bir lamba içerisine ceza olarak sıkıştırılmış, oysa onu bulan kişi tarafından lambaya sürtüldüğünde özgür kalacak ve bu özgürlüğünün bedeli olarak bulan kişiye sınırsız yardımlarda bulunacaktır. Bu yardım bazen 3 *dilek* ile sınırlıdır, bazen ise sonsuz yardım şekline de girer. 1001 Gece Masallarında *Lamba Cini*, *Sindbad’ın Maceralarında* yardımcı cin imgesi olarak sıklıkla karşımıza çıkar.

RESİM 5: Aladdin’in Sihirli Lambası

Öte yandan Batı’da ‘‘cin’’ tüm iyimser maskelerinden soyunur. Buna karşılık insanın başına bela açar, rahatını kaçıran, bulunduğu uzamı ‘‘tekinsiz’’ hale getiren özelliklere bürünür. Örneğin, Klasik Yunan Söylemlerinde ‘‘Cinler’’ kendi içerlerinde tür ve buldukları ortama göre de çeşitli adlar ile anılırlar. Doğa ile ilgilileri vardır ve doğa içindeki buldukları uzamı tekinsiz hale getirirler. Orman ve ağaçlardan sorumlu olan *Zeus*’un kızları *Nymphia* ve *Dryad*, akarsu perisi *Naiad*, dağ perisi *Oread* ve su perisi *Nereid*. Deniz cinleri, denizler ihtiyarı olan *Nereus*, *Pontos* (Deniz) ve *Gaia* (Toprak)’ın oğludur. *Okeanos*’un kızı *Doris* ile evlenir ve bu evlilikten *Nereid*’ler yani Deniz kızları olur.

Yaratılış mitoslarında farklı insan soylarından söz edilir. *Altın Soy*, *Olympos*’un ölümsüzleri tarafından yaratılan insanlar, tanrılar gibi yaşıyor, yaşlanmıyordu. Bu soy yok olup toprağa karıştığı zaman *Zeus*’un dileği ile toprağı ve insanı koruyan iyi birer ‘‘cin’’e dönüştürüldü. *Gümüş Soylular*, boy,

pos ve akıl yönünden Altın soy'daki insanlardan farklıydı. Çocuklar 100 yıl büyümüyor, büyüdüklerinde ise çılgınlıklar, tapınağa gitme yasalarına uymamaktan fazla yaşamıyorlardı. Bu çılgınlıklara sonunda *Zeus* kızar ve onları toprağa gömer ve yer altı cinlerine, kötü cinlere dönüştürür. Bu iki soy dışında *Kronos*'un oğlu *Zeus*, ekme yemeyen, yürekleri taş gibi olan ve sonunda kendileri yok olan *Tunç Soyluları* yarattı. Daha sonrasında bereketli ve doğru bir soy olan, birçok yarı tanrı Kahraman doğuran *Kahraman Soyluları* ve sonunda tanrıların gönderdiği her türlü dert ile gündüz didişip gece kıvranan, sadece bela ve az sevinç kazanan *Demir soylular*' ı yarattı. Bu mitoslara göre, Bakır ve Demir Soyluların yok edilişinden sonra ortaya çıkan *yakıcı cinler, kötü cinlerdir*.

3.4. MASALIN BİÇİMBİLİMİ VE VLADİMİR PROPP

Vladimir Propp (1895-1970, Petersburg) Slav Filolojisi bölümünde öğrenim görmüş, göstergebilim ve anlatı çözümlemesinin gelişmesinde önemli etkisi bulunmuş bir Rus Biçimcisidir.

Vladimir Propp Rus halk masallarını inceleyerek, masalların temel yapısını ortaya çıkarmayı amaçlayan çözümler yapmıştır. Hem masal incelemeleri alanında hem de yapısal anlatı çözümler alanında yönetsel açıdan öncü olmuştur. Vladimir Propp, masalların iki özelliğinden yola çıkarak, çok renkli, çeşitli görünümlerinin altında aslında masalların tekbiçimciliği taşıdığını anlatmaktadır. Bu çeşitlilik altındaki yapısal düzen ile bu düzenin işleyişini sağlayan temel işlevlerinde ortaya çıkmak ve masalları eşsüremlerle bir incelemeyle değerlendirmek amaçtır.¹⁶

İşlev (Eylem): Bir kişi ya da kahraman tarafından gerçekleştirilen, durumu etkileyen ve öyküyü ilerleten bir eylem ya da eylemler bütünüdür. İşlevler anlatının akışını belirler ve masalların temel bölümlerini oluştururlar. Propp'a göre Temel Anlatı Birimi İşlevdir ve masalların yapıları hiç değişmez. Propp'a göre sırası belli olan ve her masalda benzer sıra ile dizilen 31 işlev vardır. Masallarda kimi işlevler ikili karşıtlıklar biçimindedir: "Yasak - Yasağın Çiğnenmesi", "Çatışma – Zafer" ve "İzlenme – Kurtarma" gibi.

---

¹⁶ Vladimir PROPP, *MASALIN BİÇİMBİLİMİ*, Çeviri: Mehmet RİFAT-Sema RİFAT, , (İstanbul: Bilim/Felsefe/Sanat yayınları, 1985)

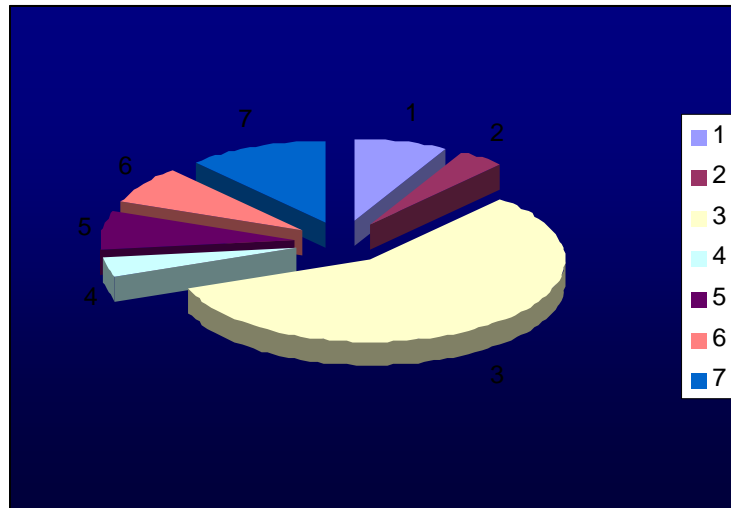
Vladimir Propp'un belirlediği otuz bir işlev (eylem)

1. Uzaklaşma
2. Yasaklama
3. Yasağı iğneme
4. Soruşturma
5. Bilgi Toplama
6. Aldatma
7. Suça Katılma (ortaklığı)
8. Kötülük-eksiklik
9. Aracılık
10. Karşıt Eylemin Başlangıcı
11. Gidiş
12. Bağışcının İlk İşlevi
13. Kahramanın Tepkisi
14. Büyülü Nesnenin Alınması
15. İki Krallık Arasında yolculuk
16. Çatışma
17. Özel İşaret
18. Kimliğini Gizleyerek Gelme
19. Zafer
20. Giderme
21. Geri Dönüş
22. İzleme
23. Yardım
24. Asılsız İddialar
25. Güç İş
26. Güç İşi Yerine Getirme
27. Tanı(n)ma
28. Ortaya ıkarma
29. Biçim Değiştirme
30. Cezalandırma
31. Evlenme

Propp'un incelediği olağanüstü masalarda her şey, yapılan bir kötülükle başlar; bu kötülük bir ailede, bir toplulukta, bir çevrede eksiklik yaratır. (örneğin küçük bir kızın kaçırılması), bir kahraman bu eksikliği gidermeye çalışır ve görevini başarınca ödüllendirilir. Altın Pusula filmi masalımsı yanı ile Propp'un öngördüğü işlevleri içinde barındırmaktadır. Film başlarken, kötülük denebilecek durum, Majesti'nin adamları tarafından çocukların kaçırılması olayıdır. Çocuklar kaybolur ve deney yapılacak hastanede rehin tutulur. Kahraman ise, 12 yaşındaki Lyra. Arkadaşı kaybolunca, onu bulmak üzere yola çıkar ve hem arkadaşını, hem de rehin tutulan tüm çocukları kurtarır.

4. "ALTIN PUSULA" FİLMİNİN MASALSI YAPISI ÇERÇEVESİNDE VLADİMİR PROPP'ÇU YÖNETME GÖRE ÇÖZÜMLENMESİ

Vladimir Propp'un 31 maddesinin bu film ile örtüşüp örtüşmediğini inceleyeceğiz. Daha önce de bahsettiğimiz gibi Propp, her masalda bu 31 işlevin yer aldığını savunmaktadır. Altın Pusula filminde yapılan inceleme sonucunda, 31 maddenin 26 sı ile tamamen örtüştüğü anlaşılmaktadır. Propp, bir masalın içerisinde 31 işlev olduğunu savunmaktadır ancak bu 31 işlevi 7 ana işleve indirgemıştır. Bu, 31 işlevin azaltılması anlamına gelmemektedir.¹⁷ Altın Pusula filmindeki 7 ana işlevi inceleyelim.

ŞEKİL 1: Altın Pusula Filminde Propp'un Masal Çözümlerinde temel aldığı 7 ana işlevinin dağılım tablosu

¹⁷ Simten GÜNDEŞ, *FİLM OLGUSU: KURAM VE UYGULAYIM YAKLAŞIMLARI*, (İstanbul: İnkılâp Yayınları,2003) s.54

Şekil 1’de Masal Çözümlemesinin yedi ana işlevinin Altın Pusula filmi üzerinde uygulandıktan sonra, filmde karşılaştığımız işlevlerin kullanım oranları gösterilmektedir. Bu yedi işlevin filmdeki kullanım oranını işlev maddelerinin üzerinde ayrıntılı inceleyelim:

1) SALDIRGAN: Saldırganın eylem alanı kötülük, çatışma ve kahramana karşı sürdürülen kavga biçimleri.

- Altın Pusula filminde, saldırgan, Bayan Coulter’in maymun cinidir. Kahramana karşı, gelincik cinine yaptığı saldırılar ile karşı koymaktadır.
- Bayan Coulter’in hastanesinde çalışanlar, çocukları yakalamak için çatışmaya giren ordu saldırgan konumundadır.

2) BAĞIŞÇI: Bağışçının eylemi büyü nesnenin aktarılmasının hazırlanması, büyü nesnenin kahramana verilmesi durumudur.

- Filmde, “iyi” tarafı sembolize eden birliğin adamlarından biri olan bilge kişinin, büyü nesne kabul ettiğimiz “Altın Pusula’yı Lyra’ya korumak üzere teslim etmesi.

3) YARDIMCI: Yardımcının eylem alanı, Kahramanın uzamda yer değiştirmesi, kötülüğün ve eksikliğin giderilmesi, izleme sırasında yardım, güç işleri yerine getirme, kahramanın biçim değiştirmesi durumudur. Bunları 5 maddede inceleyebiliriz:

a) Kahramanın uzam değiştirmesi:

- Lyra bulunduğu okuldan, Bayan Coulter’in zeplin’i ile ayrılır, daha sonra ise Bayan Coulter’in evinden kaçarak ayrılır.
- Lyra’nın babası okuldan, araştırma yapmak ve doğruları bulmak üzere dağlara doğru yola çıkar.

b) Kötülüğün ya da eksikliğin giderilmesi:

- Saldırgan, bu durumda Majeste adına çalışan birlik, çocukları kaçıır ve kahraman Lyra başta arkadaşı Roger'ı ve çocukları kurtarır.
- Altın Pusula maymun cin'in elinden geri alınır.
- Kutup ayısı Iorek'i karamsar tavrından çıkarılmak üzere Lyra'nın kışkırtıcı planı işler ve ayı yardım etmek üzere yanında yer alır.

c) İz sürme sürecinde yardım:

- Gelincik cin ile Lyra, Bayan Coulter'in ofisini karıştırarak, kimliğini ve kim adına çalıştığını araştırma çabaları.
- Bayan Coulter'in maymun cininin Lyra'nın odasını karıştırıp Altın Pusula'yı bulma çabası.
- Lyra'yı kovalayan, takip eden adamların takip süreçleri.

d) Güç işlerin üstesinden gelinmesi:

- Lyra'nın Iorek'i ikna edebilmesi.
- Lyra'nın hastanede yakalandıktan sonra Bayan Coulter'in de yardımı ile o makineden çıkarılabilmesi.
- Kutup Ayılarının Kralı Iofur'un kandırılıp Iorek ile dövüşmeye zorlanması ve dövüşü Iorek'in kazanması.
- Hastaneden kaçış sonrasında askerler ile savaşı kazanmaları.

e) Kahramanın ortaya çıkması:

- Lyra'nın Iorek ile beraber hastanedeki çocukları kurtarma çalışmaları.
- Lyra'nın Roger'ı kulübede bulması
- Gelincik cininin, şekil değiştirerek Lyra'yı kahramanca koruması

4) PRENSES: Güç işleri yerine getirme isteği, Bir özel işaretin zorla benimsetilmesi, sahte kahramanın ortaya çıkartılması, gerçek kahramanın tanınması, ikinci saldırganın cezalandırılması, evlenme.

- Her ne kadar filmde bir prenses olmasa da, Lyra'ın arkadaşının onun bir leydi olduğunu söylemesi ve pusula'yı koruma isteği zor bir görevin yerine getirilmesi olarak algılanabilir.

5) GÖNDEREN: Kahramanın gönderilmesi işlevini kapsamaktadır.

- Lyra, Zeplin ile Bayan Coulter'in evine gönderilir.
- Uçan gemi ile dağlara doğru, yolculuğa çıkar.

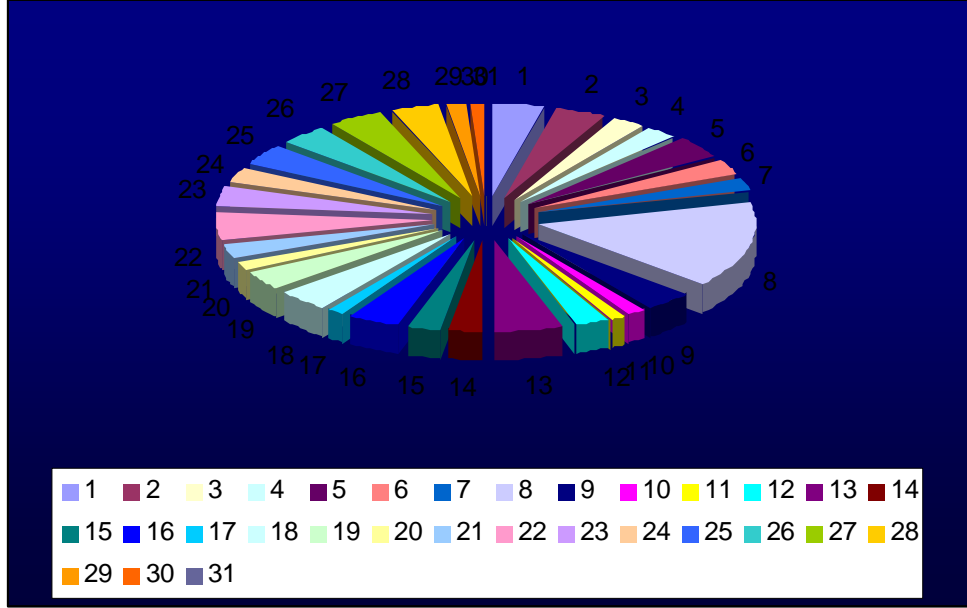
6) KAHRAMAN: Arayış amacıyla gidiş, Bağışçının isteklerine tepki, evlenme, ilk işlev, arayıcı kahramanı niteler, kurban kahraman ise yalnızca diğer işlevleri yerine getirir.

- Lyra'nın Arkadaşı Roger'ı kurtarmak üzere yola çıkması.
- Iorek ile görüşmeye gider, kendisine yardımcı olmasını ister.

7) DÜZMECE KAHRAMAN: Arayış amacıyla gidiş, bağışçının isteklerine karşı gösterilen ve her zaman olumsuz olan tepkiyi, özgül bir işlev olarak ta asılsız savları kapsamaktadır.

- Bayan Coulter, filmde oldukça önemli, varlıklı bir kişi olarak görünür.
- Maymun cin de Bayan Coulter'in isteklerini yerine getirmek üzere gelincik cin ile dövüşe girer.
- Maymun cin, Roger'in fare cinini sıkıştırarak, hatta ölümüne boğarak Roger'ı ele geçirir.

Propp'un 7 ana işlevini irdeledikten sonra, bütün masallarda olduğunu öngördüğü 31 işlevi de film üzerinde inceleyelim. Öncelikle filmdeki olayların bu 31 işlev üzerindeki dağılımını şekil üzerinde görelim, sonrasında işlevleri tek tek açarak irdeleyelim:

ŞEKİL 2: Altın Pusula Filminde Propp'un Masal Çözümlerinde temel aldığı 31 işlevinin dağılım tablosu

1. UZAKLAŞMA: Aileden biri evden uzaklaşır. Bu yetişkin de olabilir, çocuk da.

- Lyra'nın başta amcası olarak tanıdığı, sonra babası olduğunu öğrendiği kişinin okuldan dağlara doğru uzaklaşması.
- Lyra'nın okuldan zeplin ile uzaklaşması.
- Lyra'nın Bayan Coulter'in evinden kaçarak uzaklaşması.

2. YASAKLAMA: Kahraman bir yasak ile karşılaşır.

- Lyra'nın babasının toplantı odasından uzak durmasını istemesi.
- Majesti tarafından kutsal ışık (Toz) ile ilgili bağ hakkında konuşulmaması yasağı.
- Bayan Coulter'in Lyra'ya koyduğu yasaklar.

3. YASAĞI ÇİĞNEME: Konulmuş olan yasakların çiğnenmesi.

- Lyra'nın toplantı odasına girmesi ve dolaba gizlenmesi.
- Majesti'nin yasağını gizli toplantılarda bu konuda konuşarak çiğnenmesi.

4. SORUŞTURMA: Saldırganın bilgi edinmeye çalışması

- Pusula'nın yerini öğrenmek için Bayan Coulter'in yaptığı araştırma.
- Gelincik cin ile Lyra'nın Bayan Coulter'in ofisini karıştırmaları.

5. BİLGİ EDİNME/TOPLAMA: Saldırgan kurban ile ilgili bilgi toplar.

- Lyra ve gelincik cinin evrakların üzerindeki isimden Bayan Coulter'in Kimliğini anlamaları.
- Lyra'nın pusula yardımı ile Iorek hakkında bilgi toplaması.
- Majesti'ye sarayında verilen bilgiler.

6. ALDATMA: Saldırgan kurbanını ya da servetini ele geçirmek için onu aldatmayı dener.

- Bayan Coulter'in Lyra'ya iyi davranıp pusulayı elde etmeye çalışması.
- Lyra'nın Kutup ayılarının kralını aldatması.

7. SUÇA KATILMA/ SUÇ ORTAĞI: Kurban aldanır ve istemeden düşmana yardım etmiş olur. Suça iştirak eden yardımcı durumunda olan kişi vardır.

- Hastane çalışanları Bayan Coulter Majesti'nin suçuna iştirak etmektedir.
- Maymun cin Bayan Coulter'in her suçuna ortaklık eder.

8. KÖTÜLÜK / EKSİKLİK: Masalın önemli işlevlerinden biridir. Uzaklaşma, yasağın çiğnenmesi, bilgi toplama ve başarılı aldatma bu işlevi hazırlamaktadır. Bu işlevi, saldırganın aileden birine zarar vermesi olarak tanımlayabiliriz.

- Majesti'ni adamlarının Lyra'nın dostu Roger'ı kaçırmaları.
- Maymun cinin Gelincik cine zarar vermeye çalışması.
- Hastanedeki adamların çocuklar üzerinde deney yapması.

Kötülük/Eksiklik işlevinin altında **DESTEKLEYİCİLER** ve **ENGELLEYİCİLER** de bulunmaktadır.

DESTEKEYİCİLER:

- Lyra'nın gelincik cini
- Çocukların Hayvan cinleri
- Şapkalı adamın Tavşan cini
- Kutup ayısı Iorek
- Çingeneler
- Saraphina ve diğer oklu cadılar

ENGELLEYİCİLER:

- Bayan Coulter'in maymun cini
- Hastane çalışanları
- Askerler ve kurt cinleri

9. ARACILIK/ GEÇİŞ ANI: Bu işlevde, kötülüğün ya da eksikliğin haberi yayılır, bir dilek ya da buyrukla kahramana başvurulur, kahraman gönderilir ya da gider.

- Çingenelerin çocuklarının kaybolduğunu Lyra'ya anlatmaları.
- Lyra'nın babasının evden ayrılıp çözüm bulma çabaları.
- Lyra'nın Roger'ı kurtarabilmek uğruna bu zorlu yolculuğa çıkması.

10. KARŞIT EYLEMİN BAŞLAMASI: Arayıcı- Kahraman eyleme geçmeyi kabul eder ya da eyleme geçmeye karar verir. Bu eylem sadece kahramanın bir arayışı gerçekleştirdiği masalarda bulunmaktadır.

- Lyra Roger'ı bulmak uğruna yola çıkma kararını alması.

11. GİDİŞ: Kahraman evinden ayrılır. Bu işlev, Uzaklaşmaya yakın görünse de, basit bir uzaklaşma değil, eylem hazırlığı uğruna evden ayrılma biçimindedir.

- Lyra'nın Roger ve diğer kaçırılan çocukları bulmak üzere yola çıkması, bulunduğu uzamdan uçan gemi ile ayrılması.

12. BAĞIŞÇININ İLK İŞLEVİ: Kahraman büyülü bir nesneyi ya da yardımcıyı edinmesini sağlayan bir sınama, bir sorgulama, bir saldırı vb ile karşılaşır.

- Pusula Lyra'ya bir adam tarafından iyi olduğu ve bunu koruyacağı inancı ile verilir.
- Pusula'yı kullanıp kullanamayacağı Çingenelerce sınanır.

13. KAHRAMANIN TEPKİSİ: Kahraman ileride kendisine bağısta bulunacak kişinin eylemlerine tepki gösterir. Bu tepkiler olumlu ya da olumsuz olabilir.

- Lyra Çingenelelerin soruşturmalarına olumlu tepki verir.
- Bayan Coulter'in direktiflerine uyacağını söyler ancak sonra evden kaçar.
- Lyra Iorek'in eski şerefini ve onurunu geri kazanmasını sağlar.

14. BÜYÜLÜ NESNENİN ALINMASI: Büyülü nesne kahramana verilir.

- Majesti'ye karşı olan grubun bilge kişisi, Altın Pusula'yı Lyra'ya verir.
- Maymun cin Lyra'dan pusula'yı çalmaya çalışır ancak gelincik cinin yardımı ile Lyra'dan alamaz.

15. İKİ KRALLIK ARASINDA YOLCULUK/BİR KILAVUZ EŞLİĞİNDE YOLCULUK: Kahraman aradığı nesnenin bulunduğu yere ulaştırılır, kendisine kılavuzluk edilir ya da götürülür.

- Lyra'nın Roger'ı bulmak uğruna tavşan cini olan şapkacı adamın uçan gemisi ile kutuplara doğru yol alması.
- Lyra'nın Çingenelelerin kampından Iorek'in yardımı ile Roger'a ulaşmak üzere yola çıkması.

16. ÇATIŞMA: Kahraman ve saldırganın bir çatışmada karşı karşıya gelmesi durumudur.

- Lyra'nın Bayan Coulter'in adamları ile savaşması.
- Iorek'in kutup ayılarının Kral'ı Iofur ile dövüşmesi.
- Lyra'nın gelincik cininin pusulayı kurtarmak uğruna maymun cin ile dövüşmesi.

17. ÖZEL İŞARET: Kahramanın özel bir işaret edinmesi durumudur.

- Iorek'in zırhlı hali, dövüş esnasında yaraların açılması.

18. ZAFER: Saldırmanın yenik düşmesi durumudur.

- Kutup ayılarının Kral'ı Iofur, Iorek ile yaptığı dövüş sonrasında yenik düşer.
- Askerler Çingene ve uçan cadılara yenik düşer.
- Bayan Coulter Lyra'ya karşı duyduğu hislere yenik düşer ve makineden kurtarır.

19. GİDERME: Başlangıçtaki kötülük giderilir ya da var olan eksiklik giderilir. Bu işlev olay örgüsünün düğümlendiği anda kötülük ya da eksiklik ile beraber ikili bir bütün oluşturmaktadır. Masal film bu noktada en üst aşamasındadır.

- Roger kulübede bir köşeye gizlenmiş olarak bulunur.
- Kaçırılan çocukların tamamı hastanede bulunur ve kurtarılır.
- Lyra şişenin içinde zehir olduğunu söyler ve içmelerini zehirlenmelerini engeller. İnsanlar ölmekten kurtulmuştur.
- Lorek'in zırhının Lyra tarafından Altın Pusula yardımı ile bulunması ve Lorek'in tekrar savaşabilmesi.

20. GERİ DÖNÜŞ: Kahraman geri döner. Geri dönüş genellikle varış ile aynı biçimde gerçekleşir. Geri dönüş uzamanın iyi bilindiğini gösterir.

- Yapılan savaşın sonunda Lyra, Roger ve cinleri tavşan cinli adam Bay Ghostbee'nin uçan gemisi ile geri dönüş yolculuğuna başlarlar.

21. İZLEME: Kahraman izlenir.

- Maymun cin, gelincik cin ve Lyra'yı göz hapsine alır ve izler.
- Lyra Bayan Coulter'in evinden kaçtığı anda adamlar onu izler, kovalar.

22. YARDIM: Kahramanın yardımına koşulur. Kendisini izleyenlerin yoluna engeller koyar, kaçarken saklanır.

- Lyra tehlikedeysen, gelincik cini şekil değiştirerek yardımına koşar.
- Saraphina ve diğer cadılar ona yardıma gelir.
- Çingeneler de Lyra'ya yardım eder, dövüşe katılır.
- Kutup ayısı Iorek var gücü ile Lyra'nın yanında yer alır.

23. KİMLİĞİNİ GİZLEYEREK GELME: Kahraman kimliğini gizleyerek kendi ülkesine ya da başka ülkeye varır. Kimlik değiştirebilen saldırgan/düşman kişilikler de olabilir.

- Lyra hastaneye geldiğinde, kendisinin kaybolduğunu anlatır gerçek kimliğini gizler.
- Lyra, Kutup aylarının Kral'ı Iofur ile görüşürken de gerçek kimliğini gizler ve Kral'ı kandırır.
- Bayan Coulter de kendi kimliğini, Majesti'nin sadık hizmetkârı olduğunu, gizler.

24. ASILSIZ İDDİALAR: Düzmece, sahte bir kahraman aslı olmayan iddialar atar ortaya.

- Majesti'nin herkesin iyiliği için çırpındığı, aslı olmayan bir iddiadır.
- Hastane içerisindeki insanlar, orada deney yaptıklarını değil, çocuklara sahip çıktıklarını anlatırlar.

25. ZOR GÖREV: Kahramana zor bir görev verilir. Bu görevi yerine getirmekle Kahraman belki de dünyayı kurtarmış olacaktır.

- Lyra'ya Altın Pusula'yı kötülerden saklama görevi verilir.
- Iorek şeref ve onuru için Kral ile dövüşme görevi alır.
- Lyra çocukları kurtarma görevini üstlenir.

26. GÖREVİN YAPILMASI: Verilen görev kahraman tarafından yerine getirilir.

- Lyra Filmin sonuna kadar Altın Pusula'nın kötülerin eline geçmesini önler.
- Lyra, çocukları da savaşarak kurtarır.
- Iorek Kral ile dövüşür ve şerefini geri kazanır.

27. TANINMA: Kahraman tanınır. Güç bir işi yerine getirmesi ya da daha önce aldığı özel işaretlerden tanınır.

- Lyra çocukları kurtardığında, çocuklar ve Çingeneler onu tanır ve minnettardır.
- Lyra'nın cadılar tarafından gelecekte önemli biri olduğunu söylemeleri ve Altın pusulayı okuyabilmesi.
- Lyra hastanedeyken, maymun cin ve gelincik cin sayesinde tanınır ve hemen bölme makinesine konur.

28. ORTAYA ÇIKARMA: Düzmece kahramanın ya da saldırganın gerçek kimliği ortaya çıkarılır.

- Kutup ayılarının Kral'ı Iorek'e karşı yaptıklarını itiraf eder.
- Lyra Bayan Coulter'in ofisinde buldukları evraklar sayesinde onun Majeste adına çalıştığını anlar.
- Yasak olan görüntü, cinler ile insanların arasında ilahi bir bağ olduğunu gösterir.

29. BİÇİM DEĞİŞTİRME: Kahraman yeni bir görünüm kazanır. Masalarda genelde prensin dönüşmesi, fakir kızın prenses olması tarzında olması olarak görülse de, bazen tamamen şekil değiştirme söz konusudur.

- Gelincik cininin Lyra'yı korumak için kediye, kaplana dönüşmesi, kendini korumak için ise fareye dönüşmesi.

30. CEZALANDIRMA: Düzmece kahraman ya da saldırgan cezalandırılır.

- Maymun cininin, Lyra'ya karşı sergilediği tavır yüzünden Bayan Coulter'in bir anlık annelik duygularına yenik düşüp tokat atarak hırsını alması.
- Lorek'in Kutup ayılarının Kral'ını dövmesi.

31. EVLENME: Kahraman evlenir ya da tahta çıkar. Bu işlev, kahramanın yaşı sadece 12 olduğundan filmde bulunmamaktadır.

4.1. FİLMİN KİMLİĞİ

Filmin Başlığı: The Golden Compass (Altın Pusula)

Yapımcı: Deborah Forte – Bill Carraro

Yönetmen: Chris Weitz

Senaryo: Chris Weitz (Philip Pullmann'ın NORTHERN LIGHTS- Kuzey Işıkları adlı romanından uyarlama)

Müzik: Alexandre Desplat

Kurgu: Susan Macleod

Yapım Tasarımı: Bob Shaye – Michael Lynne
Toby Emmerich, Mark Ordesky, Ileen Maisel, Andrew Miano, Paul Weitz

Görüntü Yönetmeni: Henry Braham, BSC

Yapım Sorumlusu: Dennise Gassner

Kostüm Desinatörü: Ruth Myers

Yapımcı Firma: New Line Cinema

Yapım Yılı: 2007

Yapım Ülkesi: İngiltere, ABD

Orijinal Dili: İngilizce

Gösterime giriş tarihi: 07.12.2007

Oyuncular: Nicole Kidman
Dakota Blue Richards
Daniel Craig
Ben Walker
Sam Elliot
Eva Green
Christopher Lee
Tom Courtenay
Derek Jacobi

Süre: 144,53 dakika

4.2. FİLMİN ÖYKÜSÜ:

Bizim yaşadığımızı paralel bir dünyada insanların her birinin aslında içlerindeki ruhu yansıtmak isteyen ve konuşan hayvanlar şeklinde cinler eşlik etmektedir. On iki yaşındaki Lyra ile cini Pantalaimon (gelincik cini), bildiğimiz Oxford'tan farklı olmasına rağmen benzer özellikler taşıyan ve temel hatlarıyla tanınabilen bir Oxford'ta yaşar ve Jordon College adındaki bir okulda eğitim görür.

Bir akşam Lyra'nın amcası Lord Asriel okula ziyarete gelir. Lyra ile cini, onun hocalarla yaptığı gizli toplantıya kulak misafiri olurlar. Lyra gizlendiği dolapta, yetişkinleri etkisi altına alan esrarengiz bir Toz, Kuzey'de havada asılı bir şehir ve cinayetle sonuçlanan bir keşif seferi hakkında esrarengiz hikâyeler dinler. Burada bir akşam yemeğinde Bayan Coulter ile tanışır. Aynı gece Lord altın pusulayı Lyra'ya verir. Amaç bu pusulanın iyilerin elinde kalmasıdır.

Sonra arkadaşı Roger, çocuk hırsızları Gobbler'ler tarafından kaçırlır. Güvenilmez ama güzel Bayan Coulter onu birlikte yaşamak için Londra'ya götürür. Bayan Coulter'dan kaçmaya çalışan Lyra, Çingeneler tarafından kurtarılır ve birlikte gemi ile Kuzey'e giderler. Amacı kötülüğün yeri olan Bolenga'ya ulaşmak arkadaşları ve babasını bulmaktır.

Lyra, kutup ayısı Iorek ile anlaşma yapar. Bu anlaşmaya göre Iorek ölümü pahasına onu koruyacaktır. Bu bölgede bilim adamları korkunç araştırmalar yapmaktadır. Bayan Coulter'in yaptığı araştırmalar ve deneyler çocuklar ile cinleri birbirinden ayırma projesini içermektedir. Bu nedenle o bölgedeki tüm çocukları bir binada kapalı tutmaktadırlar. Bayan Coulter cinlerin belli zaman içersinde insana hükmedeceği düşüncesindedir. Lyra'nın bu büyük korkunun üstesinden gelebilmesi için, Kuzey Işıkları'nın ötesine erişen daha dehşet verici bir şeyle yüzleşmesi gerekmektedir. Arkadaşını bulmak ve kurtarmak zorundadır. O dünyayı yöneten bir de "Magisterium" vardır. Onun adamları en korkunç cinlere sahiptir ve Lyra'nın babasını da ele geçirmişlerdir. Lyra çocukların tamamını kurtardıktan sonra yola devam eder. Babasını kurtarmak ve dünyayı kötülükten korumak adına arkadaşı Roger ve zırlı ayısı Iorek ile yolculuğa devam eder.

4.3. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:

Filmde en çok başvurulan çekim türleri: **ayrıntı çekimi** (altın pusula, ajan sinekler, içki şişesi), **betimleyici çekim** (okul binası, kuzeydeki araştırma merkezi), **baş çekimi** (Lyra, Bayan Coulter, Bay Hunt, Pantalaimon, Bayan Coulter'in cini(maymun), Bay Ghostbee, Çingeneler, kral ayı, cadı Saraphina), **bel çekimi** (Lyra, Bayan Coulter, Bay Hunt, Pantalaimon, Bayan Coulter'in cini 'maymun', Bay Ghostbee, Çingeneler, kral ayı, cadı Saraphina, cinler), **boy çekimi** (Bayan Coulter, Lyra, cadı Saraphina, Bay Ghostbee, Iorek 'ayı', cinler, Çingeneler, askerler), **uzun çekim** (pusulada sembolleri ve geçmiş-gelecek okurken), **kaydırma** (cin şekil değiştirmesi, ajan sineklerin uçmaları, Cadı Saraphina'nın ortaya çıkması). **Zincirleme çekim** (pusulada görüntülerin gözükmesi, binaların görüntüleri, buz köprüünün kırılması) kullanılmıştır.

3.1. Işıklandırma:

Doğal ışıklandırma ve **yapay ışıklandırma** yardımı ile o an gerçeklik ile pusuladaki görüntü arasındaki fark **gerçeklilik/hayal** farkı ışıklandırma ile verilmektedir. Kuzey kutbuna yakın çevrede oluşları karanlık puslu ve soğuk hava izlenimi daha karartılmış ışık ile verilmektedir. Proje merkezinin içi ise aydınlık parlak ışıklarla gösterilmektedir. Arkadaşının bulunduğu göl kenarındaki evde ise, yalnızlık ile korku, daha karanlık ışıklandırma ile verilmiştir.

3.2. Renklendirme:

Doğada bulunan renklerin yardımı ile bazı sahnelerde, insanların dâhil oldukları gruplar, mali konumlar gösteriliyor, bazısında tutkuları ve karakterleri simgeleniyor.

3.3. İç ve Dış Uzam:

Bazı sahneler iç mekânlarda ya ‘Majeste’’nin sarayında, okulda, zeplinin içerisinde ya da geminin kamarasında çekilmiştir. Diğer sahnelerin büyük kısmı doğada, ormanda yeşilliklerin içinde, gemi güvertesinde ya da dağlarda çekilmiştir.

3.4. Giysiler ve Bezem

Filmin her sahnesinde giysi ve bezem oldukça önemlidir. Gördüğümüz Çingene'nin üzerindeki rengârenk geleneksel giysi, çocukların üzerinde genelde koyu renklerde, basit, yıpranmış giysiler. Her biri, o dönemim ikilemini açıkça ortaya koymaktadır. Bir tarafta, Bayan Coulter gibi, ipek giysiler kürkler içinde varlıklı kişiler, diğer tarafta, ya ısınmak için rengârenk, kat kat giyinmiş fakir Çingeneler ya da tekdüzeliği gösteren üniforma şeklindeki hastane giysileri göze çarpmaktadır.

3.5. Ses Efektleri ve Müzik

Genel anlamda, film boyunca arka fonda sahnenin heyecan ve hareketliliğine uygun bir müzik kullanılmaktadır. Koşma sahnelerinde daha hareketli ve sesli, Lyra'nın karamsar olduğu sahnelerde ise daha çok hüzünlü bir ses duyulmaktadır. Hayvan cinlerin ses efektleri, sahipleri ile konuşurken birer çizgi film kahramanı edası ile verilmiş, saldırı halinde ise yırtıcı hayvan misali kükremeleri ya da hırlamaları da vurgulanmıştır. Hayvan cinleri Ruhsal durumlarına göre sesli, sakin ya da hırçın bir efektle seslendirilmiştir.

4.4. ALTIN PUSULA FİLMİNDEKİ CİN KAVRAMLARININ ÇÖZÜMLENMESİ

SAHNE 1 : *

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: Bu sahnede boy plan kullanılmıştır. Kamera sabit ve nesnel bakış açıdır. Geniş açılı bir lens kullanılmıştır. Bu yüzden derin bir netlik alanı vardır. Arka taraftaki görüntü öndeki görüntüyü desteklemek amacı ile derin netlik kullanılmıştır.

2. Işıklandırma: Yapay ışıklandırma kullanılmıştır. Arka taraftan gelen sokak ışık lambaları aracılığı ile verilerek gerçeklik hissi yaratmıştır. Ön sol taraflarından yapay ışık kullanılmıştır.

3. Renklendirme: Sıcak ve karanlık renkler hâkimdir. Kullanılan renkler , beyaz, kahverengi, siyah ve sarıdır.

4. İç ve Dış Uzamlar: Dış uzam çekimidir. Sahne sokakta çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Bu sahnede alt aç kullanılmıştır, amaç sahnedeki karakteri yüceltmek içindir. Arka taraftan gelen ışık kimliğinin arkasındaki kişiliğini göstermek içindir. Elindeki çanta araştırmacı olduğunu gösterir. Kendisinin ve cininin yüzünün ileri doğru dönük olması kararlılığını ve gücünü göstermektedir. Mekanın karanlık ve eski olması. Eski kafalı düşüncelere karşı bir savaşım içine gireceğini gösterir. Aydınlıktan karanlığa doğru ilerlemeleride bu amaçladır. Lord Asreil'in kıyafeti cini ile aynı tonlardadır.

SAHNE 2:*

1.Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: Bu sahnede göğüs plan kullanılmıştır. Nesnel başış açısı vardır. Kamera Vinç yardımı ile Tilt hareketi yaparak objeye yaklaşmaktadır. Dar açılı bir lens kullanılmıştır. Net alan derinliği azdır. İlgi merkezimiz Lyra'da ve cininde dir.

2.İşıklandırma: Doğal ışıklandırma ile beraber yapay ışıklandırma desteği kullanılmaktadır. Işık dalların arasından arkadan öne geliyor gibi görünse de, yan açıdan bir ışık yardımı ile Ya da reflektör ile Lyra'nın yüzü aydınlatmaktadır.

3.Renklandırma: Sıcak renkler hâkimdir. Kullanılan renkler yeşil, kırmızı, beyaz, siyah ve sarıdır.

4.İç ve Dış Uzamlar: Dış uzam çekimidir. Sahne ormanda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Kamera alt hareket ederek alt açıdan Lyra'yı görmektedir. Lyra'nın önemli bir olduğunu göstermektedir. Arka fonda doğal ağaçların yeşili, Lyra'nın üzerinde kırmızı renkte bir jile ve içerisinde beyaz bir gömlek görülmektedir. Kırmızı jile ile Lyra'nın tutkulu ve meraklı tavrı pekiştirilmiştir. İçindeki beyaz, çocukluğun verdiği saflığı ve dürüstlüğü simgelemektedir. Lyra'nın cininin şekil değiştirmesi bize bir hayvan olmadığını göstermektedir. Elinde ki Siyah çamur ile bir gizem yaratılmıştır. Lyra'nın saçlarının sarı oluşu, batılı bir asil oluşunun göstergesi olarak algılanabilir.

SAHNE 3:*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: Omuz plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısidir. Dar açılı lens kullanılmıştır. Net Alan derinliği az olduğu için İlgi merkezimiz Çingenede kadında ve cindedir.

2. Işıklandırma: Doğal ışıklandırma kullanılmaktadır. Bu doğal daha bulutlu havaya uygun puslu görünen ışık yan açıdan yapay ışık ile desteklenerek çocukların bazılarının yüzlerini daha belirgin olması için aydınlatmaktadır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler siyah, yeşil, kahverengi, toprak rengi, kırmızı, siyah ve bejdir.

4. İç ve Dış Uzamlar: Dış uzam çekimidir. Sahne ormanda ağaçların arasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Açık hava çekimi olan bu sahnede doğal ortam ağaçlardaki yeşil ile gösterilmektedir. Çingenelerin arkasında siyah renkte bir at bulunmaktadır. Siyah renk atı asil göstermektedir. Şahin cin, kahverengi beyaz renklerde gösterilmektedir. Arka planda siyah atı tutan Çingene'nin giysisi başındaki örtüye kadar krem rengindedir. Açık renkler ile gösterilmesinden anlayacağımız dürüst ve temiz tarafta yer alan bir kişi olduğudur. Ön planda görülen Çingene'nin giysisi kırmızı-beyaz çiçek desenlidir. Aynı zamanda anlatılacak hikayede önemli bir yeri olduğunu göstermektedir. Alt açı kullanılması ve sadece belden üst kısmının görünmesine rağmen, canlılığı ve kararlılığını kullanılan renklerden anlamamız mümkündür.

SAHNE 4:*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: Bu sahne genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısidir. Normal açılı lens kullanılmıştır. Net alan derinliğimiz fazladır.

2. Işıklandırma: Genel olarak doğal ışıklandırma kullanılmaktadır. Bu ışık sağ ve sol yanlardan verilen bir yapay ışık ile desteklenmiştir.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler yeşil, kahverengi, gri, kırmızı ve beyazdır. Gökyüzü açık ve koyu gri bulutlar ile kaplıdır.

4. İç ve Dış Uzamlar: Dış uzam çekimidir. Sahne çayırlarda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Bu sahnede görünen çocuklar bir kovalamaca içerisinde. Yerlerde yine doğallığı simgeleyen yeşil çimenler bulunmaktadır. Gökyüzünün puslu olması çocukların mutluluğunun fazla uzun sürmeyeceğini göstermektedir. Çocukların üzerindeki giysiler gri ve kahverengi ağırlıktadır. Bu giysilerin renkleri oldukça eski ve pis bir görünüm vermektedir. Lyra'nın bacaklarının yanında beyaz gibi görünen bir cin bulunmaktadır. Lyra'nın üzerinde yine merak ve tutkuyu çağrıştıran kırmızı jile elbisesi bulunmaktadır.

SAHNE 5: *

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: Bu sahne genel plan ile çekilmiştir. Kamera hareketlidir. Nesnel bakış açıdır. Geniş açılı lens kullanılmıştır. Net alan derinliğini fazla tutarak mekan tanıtımı yapılmaktadır.

2. Işıklandırma: Doğal ışıklandırmanın yanı sıra yapay ışıklandırmadan da destek alınmıştır. Binaya yansıtılmış olan yapay ışık, binanın renginin daha çekici gözükmesini sağlamaktadır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler mavi, beyaz, krem, kahverengi, gri, siyah, kırmızı ve koyu yeşil tonlarıdır.

4. İç ve Dış Uzamlar: Dış uzam çekimidir. Sahne sokaklarda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Alt açı kullanımına devam edilmektedir. Arka fonda gökyüzü beyaz bulutlar ile bezenmiş, ara sıra maviliğini göstermektedir. Gökyüzünün aydınlığı bir özgürlüğün, bir huzurun simgesi durumundadır. Yine arka planda görünen eski, tarihi olduğu düşünülebilen yapı, krem renge olmasına rağmen, ışıklandırmanın yansımaları ile yer yer altın sarısı görünmekte ve heybeti ile asaletini göz önüne sermektedir. Yine arka planda kalan üç asil adam görünmektedir. Bunların her birinin üzerinde siyah birer cüppe olduğu gözükmektedir. Cüppelere bakılacak olursa, konumlarının üst düzey olabileceği anlaşılmaktadır. Yanlarında bulunan cin belirgin olmamakla beraber koyu gri

görünmektedir. Sol taraftan koşan çocuklar gözükmektedir. En önde koşan Lyra, üzerinde kırmızı elbise ile tutkulu, neşeli olduğu görünmektedir. Arkasından gelen iki çocuk bulunmaktadır. Birinin üzerinde gri bir etek ve beyaz bir gömlek bulunmaktadır. Sıradan bir aileden gelen sıradan bir kız çocuğu izlenimi vermektedir. Erkek çocuğunun beyaz gömleğinin üzerinde siyah bir yelek bulunmaktadır. Bu siyah, bu çocuğun daha kararlı, belki diğer çocuklara göre daha içine kapanık bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir.

SAHNE 6: *

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: Bu sahne genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı, geniş açı lens kullanılmıştır. Net alan derinliği fazla tutularak karakter ve mekanın tamamı gösterilmiştir.

2. Işıklandırma: Doğal ışıklandırma kullanılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler mor, beyaz, gri, kahverengi, krem, siyah ve kırmızı.

4. İç ve Dış Uzunluklar: Dış uzam çekimidir. Sahne sokaklarda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Kamera hareketi sahnenin sonunda alt açıdan biraz yukarda bir açıda durmuştur. Bu durum seyirciyi olay örgüsünün içine yavaş yavaş sokmaya başladığını gösterir ve koşturmacanın bitmeye yaklaştığını göstermektedir. Gökyüzü tamamen beyaz bulutlar ile kaplanmıştır. Arka planda görünen bina artık ışık vurmadığından altın parlaklığını bir krem rengine bırakmıştır. Bu şekilde bina daha kasvetli ve ruhsuz görünmektedir. Siyah renkli köpek cin arka plana yakın kısımda görünmektedir. Koşan çocukların arkada kalanları gri görünmektedir. Önde kalan 4 çocuk ise biri mor giysiler içinde bir kız, biri kırmızı elbisesi ile Lyra, biri siyah yeleği ve beyaz gömleği ile erkek çocuk ve ön planda başında kahverengi kasketi ile görünen kahverengi giysili bir çocuk bulunmaktadır. Mor giysisi ile ön planda görünen kız çocuğunun yüz ifadesine de bakılacak olursa oldukça mutlu olduğu gözlenmektedir. Lyra hala üzerindeki kırmızı elbisenin vurguladığı, tutkularının peşinde koşmaktadır.

SAHNE 7:*

SAHNE 8:*

SAHNE 9:*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: Bu sahnelerde (sahne 7-8-9) cinler bakımından genel plan ile çekilmiştir. İnsan bakımından ise yerden bir açıdan çekilmiştir. Nesnel bakış açıdır, Seyirciyi cinlerin bakış açısından tutarak onların dünyası gösterilmiştir. Normal açılı lens kullanarak net alan derinliği fazla tutulmuş bu durumda cinler ile insanların davranışlarının ortaklığını göstermek içindir.

2. Işıklandırma: Doğal ışıklandırma kullanılmıştır. Yer ıslatılıp Yapay ışıklandırma ile aydınlatılarak mekandaki kişiler ve cinler ön plana çıkarılmıştır. Arkadan vuran yapay ışık ile arka planda görünen çocuklar daha belirgin görünmektedir

3. Renklendirme: Kullanılan renkler gri, kırmızı, yeşil, kahverengi, siyah ve bej renkleridir.

4. İç ve Dış Uzamamlar: Dış uzam çekimidir. Sahne sokaklarda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Her üç sahne de de arka fonda belli belirsiz ağaçların yeşili görünmektedir. Bu yeşilin önünde duran çocukların üzerinde yine eski ve ucuz görünümlü bej-kahverengi ve siyah giysiler bulunmaktadır. En canlı renk Lyra'nın elbisesinin görünen kırmızı etek ucudur. Kırmızı kısmın altından sarkan gri bir kumaş görünmektedir. Sadece bacakları görünen iki çocuktan birinin kahverengi pantolonu ve kahverengi ayakkabısı bulunmaktadır.

Diğerinin ise kırmızımsı görünen çizmesi içerisine sokulmuş siyah pantolon giydiği görülmektedir. Bu çizmelerin kırmızılığı bu çocuğun da canlı, hırslı ve meraklı olduğunun bir göstergesidir. Ön planda görünen fare biçimine dönüşmüş olan gelincik cin, genel boy çekim ile alınmış, gövdesinin belden aşağı kısmı beyaz, üstte kalan kısmı ise açık kahverengidir. Köpek cin ise bej ve beyaz renkleri ile bezenmiştir. Ortama ayak uydurmuşçasına renkleriyle etrafındaki taş ve giysilerle uyumlu görünmektedir. Yan tarafta görünen eski olduğu anlaşılan taş duvarlı bir bina bulunmaktadır. Binanın sadece bir duvarı görünmektedir ve bu duvar gri ve beyaz paket taşları ile döşenmiştir. Zemin, ıslatılarak ve ışık ile parlayarak gümüşten yapılmış gibi görünmektedir, buradaki amaç yüzleri

görülmeven çocukların yansımalarının cinler tarafından olduğunu göstermektedir. Çocukların karakterlerine özgü hayvanlarının olması ve tartışmanın durumu cinler tarafından bize gösterilmektedir.

SAHNE 10:*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: Bu sahnede Diz plan kullanılmıştır. Nesnel bakış açısı vardır. Kamera insan boyu seviyesindedir. Normal açılı lens kullanılmış ve net alan derinliği fazla tutularak ortamdaki ilgi merkezleri arasında bir bağ oluşturulmuştur.

2. Işıklandırma: Doğal ışık kullanılmıştır, yapay ışık ile pencerelerden ışık yansıtılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler gri, yeşil, kahverengi, siyah, beyaz ve bejdir.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne dış mekânda, okul binasının avlusunda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Ön planda sırt çekim olarak alınmış bir adam görülmektedir. Üzerinde siyah bir takım elbise bulunmaktadır. Giysisinin rengine göre tavırlarında kararlı, itaatkâr bir kişilik olduğu düşünülebilir. Az önünde yürüyen kahverengi takım elbisesi içerisinde bir adam. Bir eli cebinde, bir doğruya doğru adım adım ilerliyor gibi görünmektedir. Yanında yürüyen kaplan cini siyah beyaz benekleri ve asil edası ile efendisine eşlik etmektedir. Zemin kısmen canlı bir yeşilden oluşan çimlerle kaplıdır. Açık alanın doğallığı gösterilmektedir. Yürüme patikası gri taşlardan oluşmaktadır ve yağmurdan daha koyu renk, neredeyse siyah görünmektedir. Bahçenin ortasında siyah taşlar ile bir yükselti bulunmaktadır. Bahçenin zenginliğini açıkça göstermektedir. Bu yükseltmenin üzerinde beyaz

mermerden bir çiçeklik bulunmaktadır. Mermer beyazı zenginliği ve asaleti simgelemektedir. Çiçekliğin içerisinde koyu yeşil yapraklar içerisinde kırmızı güller görölmektedir. Görünen güller de bahçenin zenginliğini zarafetini açıkça ortaya koymaktadır. Arka planda görünen bina, kasveti ile bej rengi ile okul binası görönmektedir. Pencerelerinin tamamı karanlık siyah görönmektedir. Binanın kasvetini daha da arttırmaktadır. Gündüz vakti alt kattaki iki pencerede görünen sarı ışık, kişinin bina içine gireceğine ve odalardan birinde olacağına hazırlamaktadır.

SAHNE 11: *

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: Bu sahnede genel çekim kullanılmıştır. Nesnel bakış açısı vardır. Kamera insan boyu seviyesindedir. Normal açılı lens kullanılmıştır. Net alan derinliği fazla tutularak mekanın nasıl bir yer olduğu anlatılmaktadır.

2. Işıklandırma: Doğal ışıklandırma kullanılmıştır. Camlardan içeri süzülen bir ışık bulunmaktadır. Bu yapay ışık yardımı ile odaya kasvetli bir görünüm verilmiştir.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler gri, yeşil, kahverengi, siyah, kırmızı, koyu yeşil, beyaz ve bej'dir.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, ışıklandırmadan kasvetli görünen bir çalışma odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Bu sahnede genel olarak koyu ve soluk renkler tercih edilmiştir. Bu kasvetli görüntü ile odanın gizemli konuların görüşüldüğü gizlilik vurgulanmıştır. Işıklandırma sayesinde ortada oluşan puslu görüntü, gizemi arttırmaktadır. Camlarda görünen güneş biçiminde çerçevelemeler bulunmaktadır. Üst kısmında bulunan büyük bir güneş ve etrafa saçılan ışık süzmesini andıran çizgiler, alt kısmında ise aynı şeklin küçük şekli bulunmaktadır. Dışarıdan içeri süzülen ışık odadaki karanlık işlerin aydınlanacağını ve gerçeklerin ortaya çıkacağını göstermektedir. Oda genelinde karanlık renklerle bezenmiş bir ofis havasındadır. Perdeler, masa, eşyalar koyu renklerde, duvar zıtlık olarak açık krem rengindedir. Bu gizemli odadaki masanın üzerindeki eşyalar da karanlıktan oldukça gizemli görünmektedir.

SAHNE 12:*

SAHNE 13:*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: Sahne 12 ve 13 de genel plan kullanılmıştır. Nesnel bakış açısı vardır. Kamera oturan insan boyu seviyesindedir. Dar açılı lens kullanılmıştır. Net alan derinliği azaltılarak Lyra ve Cin'inin karakterleri ön plana çıkarılmıştır. Masadaki objelerin ritmsel olarak dizilmesi belli bir yöne doğru çizgi etkisi yaratarak seyirciye bakış yönü belirlemektedir.

2. Işıklandırma: Doğal ışıklandırmanın yanında masadan Lyra ve cin'in üzerine yansıyan bir yapay ışık kullanılmıştır. Bu ışık sayesinde masanın heybeti gözler önüne serilmiştir.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler gri, kahverengi, siyah, kırmızı, bej ve altın sarısı.

4. İ ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, yemek salonunda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Her iki sahnenin genelinde arka fon daha koyu renklerle gösterilmiştir. Bu koyu arka fon yardımı ile ön planda bulunan Lyra, gelincik cin ve masa göze çarpmaktadır. Masanın uzun olması yönetilen insanların çokluğunu ve yönetenin teklliğini göstermektedir. Masanın üzerindeki yapay aydınlatmalar ile Lyra, üzerindeki kırmızı elbise ile ön plana çıkmaktadır. Her iki sahnede kurulu olan masa düzeniyle, masa üzerinde bulunan lambaların heybetiyle, bu lambaların altın renginde oluşuyla, Harry Potter filmlerinde kullanılan yemek salonlarındaki masa ve sofra düzenlerine gönderme yapılmıştır. Masadaki altın rengindeki objeler bulunan ortamın gücünü göstermektedir. Lyranın ve Cin'inin masanın üzerinde olmaları bu gücü tanımadıklarını göstermektedir.

SAHNE 14:*

SAHNE 15:*

SAHNE 16:*

SAHNE 17:*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 14, 15,16 ve 17. Sahnelerinde genel plan kullanılmıştır. Lyra'nın özneline bakış açısı vardır. Normal açılı lens kullanılmıştır. Net alan derinliği ortalama değerde bırakılarak masaya kadar bir ilgi merkezi oluşturulmuştur.

2. **İşıklendirme:** 14,15 ve 16. Sahnelerde doğal ışıklandırmalar ile loş bir ortam sunulmuştur. 17. Sahnede ise aynı odada yapay ışık yardımı ile puslu ama daha aydınlık biçimde toplantı odası gözler önüne serilmiştir.

3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, siyah, beyaz ve altın rengi.

4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, bir çalışma odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

13, 14,15 ve 16. Sahnelerde kullanılan renkler, motifler ve aynı fiziki dünyadaki gibi dekoratif eşyalar ile bu dünyaya paralel bir dünya olduğu vurgulanmaktadır. Bizim dünyamızda bulunan dünya küresi ve hatta güneş sistemini andıran bir sistem şeklinde yapılmış nesne (muzdo eksepticus: dünya ve uydular), iki dünyanın benzerliklerini göz önüne sermektedir. Burası öyle bir yerdir ki, dünyaya benzemektedir. 16. Sahnede yapay ışık yardımı ile öne çıkan toplantı masası özellikle vurgulanmaktadır. Masadaki duran bardaklar, büyüteç netlik merkezinde bırakılarak ve dışardan gelen ışığın masaya doğru yansımaları seyirciye önemli objeler olduğu vurgulanmıştır.

SAHNE 18:*

SAHNE 19:*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 18 ve 19. Sahnelerde diz plan kullanılmıştır. Lyra önden, gelincik cini ise sırt kısmından diz plan ile görüntülenmiştir. Nesnel bakış açısı kullanılmıştır. Dar açılı lens kullanılmıştır. Net alan derinliği Lyra'ya kadar bırakılarak ilgi merkezi Lyra , Cin ve masadaki kadehlerdir.

2. Işıklandırma: 18 ve 19.sahnelerde doğal ışığın yanı sıra sol yandan verilmiş yapay ışık ile masa üzerinde duran kadehler ve Lyra'nın meraklı yüzü özellikle aydınlatılmıştır. Işığın sarı renkte olması ve sarı renkte olması karanlıkta olan aydınlık insnaları vurgulamaktadır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, gri, kırmızı ve mavi.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, çalışma odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

18 ve 19. Sahnelerde odanın arka fonu gene koyu renklendirilmiştir. Böylelikle yine Lyra ve gelincik cini ön plana çıkmıştır. Lyra üzerindeki kırmızı elbisenin vurguladığı merak ve kararlılıkla masa üzerindeki kadehleri incelemektedir. Kadehlerin masada olması ve ön tarafta bırakılmaları seyirciyi bir sonraki sahnelerde kadehlerle ilgili birşeylerin olacağına hazırlamaktır. Gelincik cini, sahibinin tavırlarını taklit edencesine kadehlere merakla bakmaktadır. Lyra'nın bakışlarında, neler olup biteceği ile ilgili merak açıkça görülmektedir.

SAHNE 20:*

SAHNE 21:*

SAHNE 22:*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 20, 21 ve 22. Sahnelerinde omuz ve baş plan kullanılmıştır. Özel nesnelere, büyüteç ve kahramanlarımızın üst gövde ve başları vurgulanmıştır. Nesnel bakış açısı ve Öznel bakış açıları kullanılmıştır. Normal açılı lens kullanılmıştır. Net alan derinliği fazla tutularak insan gözüne yakın bir görüntü elde edilmek istenmiştir.
2. **Işıklandırma:** 20, 21 ve 22. Sahnelerinde yapay ışık ile sadece nesne ile Lyra ve cini ışıklandırılmıştır
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, siyah, beyaz, kırmızı, mavi ve altın rengi.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, çalışma odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Üç sahnede de yapay ışık ile üzerinde büyüteç olan altın sarısı nesne özellikle vurgulanmaktadır. 20. Sahnede meraklı rolünde gelincik cinimiz büyüteçten bakmaktadır. 21. Sahnede yine meraklı kızımızı jile elbisesi ile kahramanımız Lyra büyütece bakarak dilini çıkartmaktadır. Bir sonraki 22. Sahnede ise, sahibinin taklitçisi gelincik cin, sanki insanmışçasına Lyra gibi büyütece bakarak dilini çıkarmaktadır. Cinin gözlerinin etrafında meraklılığını pekiştirir gözlük takmış gibi gösteren siyah renkte bir leke bulunmaktadır. Hem Lyra'nın hem de cin'in oldukça meraklı ve araştırmacı ruhlu oldukları açıkça görülmektedir. Buda cinlerin insanların yansıması olduklarını göstermektedir. Meraklı olmaları ve nesneden bakmaları birşeyleri öğrenecekleri durumunu oluşturmaktadır.

SAHNE 23:*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 23. Sahnede genel plan kullanılmıştır Nesnel bakış açısı kullanılmıştır. Normal açılı lens kullanılmıştır. Net alan derinliği fazla bırakılarak iç mekan ve dış mekan arasında bir bağ kurulmuştur.

2. Işıklandırma: Ön planda doğal ışıklandırma kullanılmış olsa da arka planda soldan yapay ışık ile odaya girecek olan kişi ve havada uçan kartal cini vurgulanmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, gri, siyah, beyaz ve altın rengi.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, çalışma odasına giriş kapısında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Bu sahnede aydınlık kalan kısım arka plandır zira arkadan odaya girmek üzere olan adam ve havada uçan kartal biçimindeki cini özellikle gösterilmeye çalışılmıştır. Ön kısımda doğal ışıklandırma ile aydınlatılmış toplantı odasının girişi daha karanlık bırakılmıştır. Bu karanlığın, izleyicide bir merak uyandırması beklenmektedir. Kapıda duran siyah takım elbisesi içerisindeki uşak, resmi bir ortamı simgelemektedir. Kartal cin, havada uçarak, sanki önden gelerek etrafı kolaçan edip sahibini korumaya alıyormuş gibi görünmektedir. Sol taraftaki saat ve gezegenleri gösteren nesne aynı yerde bırakılarak zaman ve uzay kavramlarını ön plana çıkarmaktadır.

SAHNE 24:*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 24.sahne baş plan kullanılmıştır. Ancak cin temel alınır ise genel plan olarak değerlendirilir. Nesnel bakış açısı vardır. Mekanın darlığını vermek için normal açığa yakın bir lens kullanılmıştır.

2. **Işıklandırma:** Yapay ışıklandırma ile Lyra'nın yüzü ve sarı saçları aydınlatılarak, dolabın camlarından içeri süzülüyor gibi yansıtılmıştır. Şekil değiştirmiş olan cin, fosforlu renklerde bir uçan haşere olarak karanlıkta parlamaktadır.

3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler siyah, kırmızı, sarı ve fosforlu mavi-beyaz.

4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, bir dolabın içinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Bu sahnede Lyra bir dolabın içerisine saklanmıştır. Gelincik cin saklandıkları dolaba sığabilmek için kelebeğe dönüşmüştür. Bakışlarında, kaşlarının çatılmış şeklinde korku ve merakın karışımı sezilmekte olan Lyra, korku ve şaşkınlığın etkisinde büyümüş kahverengi gözbebekleri ile bakmaktadır.

SAHNE 25:*

SAHNE 26:*

- 1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 25. Sahnede genel plan, 26. Sahnede ise omuz-baş plan kullanılmıştır. Nesnel bakış açısı vardır. Normal açılı objektif kullanılmakta ve net alan derinliği fazla tutulmuştur.
- 2. Işıklandırma:** 25 ve 26. Sahnelerde doğal ışıklandırma ile oda içi loş yapay ışıklandırma ile ise koridor aydınlatılmıştır.
- 3. Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, siyah, beyaz.
- 4. İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, kapı girişinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Gerek doğal gerek yapay ışıklandırma ile kapıdan içeri giren kaplan ön plana çıkarılmıştır. Bunu vurgulamak için odanın içi daha karanlık, koridor kısmı daha aydınlık olarak ayarlanmıştır. Kaplan, bir sonraki sahnede aynı odaya girecek olan sahibinden önce odaya adım atıp, bekçiliğini tamamlamaktadır. İri siyah gözleri ile odaya tam anlamıyla kontrol bakışı atmaktadır.

SAHNE 27:*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** Cine göre genel, içeri giren Lyra'nın babasına göre alttan yukarıya bir plan uygulanmıştır. Nesnel bir bakış açısı vardır. Net alan derinliği fazla tutulmuştur.

2. **Işıklandırma:** Daha önceki sahnelerde olduğu gibi, doğal ışık yardımı ile oda içi karanlık, koridor yapay ışık ile aydınlanmıştır.

3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, siyah, beyaz ve altın rengi.

4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, toplantı odasına giden kapı eşiğinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Ön kısımdaki toplantı odası yine sadece koridordan gelip kapıdan girenleri vurgulamak, ön plana çıkarmak için karanlık ve koyu olarak renklendirilmiştir. Koridor kısmında duvarlar bej, doğal ışık ile de iyice aydınlatılmıştır. İçeri giren, kahverengi takım elbiseli adam, kahverenginin verdiği güven duygusunu, elini cebine sokmuş tarzı ile de kendine olan güvenini açıkça sergilemektedir. Hemen arkasında siyah takım elbisesi ile uşak ve yanında köpek biçimindeki cin görünmektedir. Köpek cinimiz, sadık bir tavır ile sahibin yanında yürümektedir. Koridorun aydınlık olması paninin tekrardan açılacağı ve içeri yeniden birilerinin gireceğini vurgulamaktadır.

SAHNE 28:*

SAHNE 29:*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 28. sahnede genel plan ve 29. Sahne omuz plan kullanılmıştır. Lordun amorsundan nesnel bakış açısı kullanılmıştır. 28. sahnede net alan derinliği arkada tutulmuş, 29. sahnede önde tutularak siyahlar içinde giyinen kişi vurgulanmıştır.

2. Işıklandırma: 28. Sahnede doğal ışıklandırmalar ile loş bir ortam oluşturulmuş, soldan verilen yapay ışıklandırma ile toplantı odasına gelen insanlar gösterilmektedir. 29. Sahnede özellikle adamın omzunda bulunan böcek

biçimindeki cini belirginleştirmek için üstten bir yapay ışık kullanımı ile beraber böceğin rengi parlak fosforlu renklerden oluşmaktadır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, siyah, beyaz ve bordo.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, bir toplantı odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Toplantı odasına girmek üzere olan bu kalabalığın, giydikleri giysileri, cüppeleri, takıları önemli kişiler olduklarını gösterilmektedir. Genel olarak koyu renklerde bulunan cüppenin yakasında farklı renk ve motifler bulunmaktadır. Gösterilene göre bu yakadaki desen ve renkler, kişilerin konumunu, seviyesini göstermektedir. 29. Sahnede siyahlar içinde, kötü niyetli olan kişi Lyra'nın babasıyla konuşmaktadır. Siyahlar içindeki adamın boynundaki kolye ve yakasındaki işaretler onun majeşteriuma bağlı biri olduğunu göstermektedir. Kötü niyetli olan kişinin giyiminden dolayı Majesteriumun Katolik klisesi ile bir özdeşlik kurmaya çalışılmış. Bu kişinin bilime karşı bağnaz biri olduğunu anlatmak istemiştir.

SAHNE 30:*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 30. Sahne genel plan ile çekilmiştir . Nesnel bakış açısı vardır. Net alan derinliği geniş tutularak mekan tanıtımında yapılmaktadır.
2. **Işıklandırma:** Bütün sahne gece çekilmiş izlenimi yaratmak amacı ile köpek ile adam arasında sihirli bir bağ oluşturan yapay bir ışık süzmesi ile ışıklandırılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler gri, siyah, lacivert ve altın sarısı.
4. **İç ve Dış uzamlar:** Sahne dış mekânda bir ovada çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Sahnenin arka fonunda, açık gri tonları ile belli belirsiz görünen dağlar, daha açık tonlarda görünen yerlerde üzerlerinde kar varmışçasına bir görüntü sergilemektedir. Ön planda bir adam figürü, yanında bir köpek ve ikisini birbirine bağlayan biçimde içlerinden geçip gökyüzüne uzanıp bulutların arasında dağılan altın sarısı toz¹⁸ dan oluşmuş bir ışık görülmektedir. İnsan ile hayvan cini

¹⁸ TOZ: yaratıcı güç, yaratıcı güç ile kül. Aynı zamanda toz, çiçeklerin üremesine en büyük etken polen ile insan erkeklik organı ürettiği semanı ile karşılaştırılır. Birçok yaratılış efsane ve din tarihinde birçok dinin insanın toprağın tozundan yaratıldığı ve dolayısıyla ön ve üst uzuvların toz ile karıştırıldığı düşünülür. Aksine düşünceler de vardır. Bazen ölümün simgesi olarak algılanmıştır. İbraniler cenazenin simgesi olarak kafalarına toz serper. Joshua 7-6 bab ezaykil 17/32 Bab.

Sandaletin giren tozun silkelenmesi bir hayli eski inanışlarda geçmişten –tozdan- kurtulmayı sembolize eder. Bu toz aynı zamanda Vatan-Aile ve Arkadaşlığı simgeler. (Jean CHEVALIER, Alain

birbirine bağlayan bu kutsal ışık, bulutların üzerinde, gökyüzünde cennette dağılmaktadır adeta. Net alan derinliği fazla tutularak mekan tanıtımında yapılmaktadır. Gökyüzünde ışığın içinde bir şehir gözükmektedir. Paralel dünyaların var olduğunu ve tozun bu dünyalar arasında bir ışık olduğunu göstermektedir.

SAHNE 31:*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: Sahne ayrıntı plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır. Net alan derinliği şişeye yapıldığı için şişeye böcek cinin sahibinin daha önceden zehir koyduğu vurgulanmaktadır.

2. Işıklandırma: Sahne doğal ışıklandırma ile aydınlatılmıştır. Sol ve sağ yanlardan ise yapay ışıklandırma ile desteklenmiştir.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, siyah, yeşil, beyaz ve gümüş.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, çalışma odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Sahnenin arka kısmı koyu renklerle loş ve belirsiz biçimde renklendirilmiştir. Eli görünen adamın elini daha belirgin gösterebilmek amacı ile adamın üzerindeki beyaz gömlek belirgindir. Sol yandan gelen yapay ışık, cam kapağı açılan şişenin gümüş üst kısmını belirgin biçimde parlamasını sağlamaktadır. Sağ tarafta, eli görünen adamın böcek biçimindeki cini uçmaktadır. Böcek, genelde pis bir hayvan olarak tanındığından, adamın da nasıl kötü bir karakter sergilediği açıkça anlatılmaktadır. Böcek cin, sanki çevredakilere ilgi odağı oluşturarak şişedeki içeceği içmelerine çalışmaktadır. Böcek ve sahibi, daha önceden şişeye işbirliği içerisinde zehir atmışlardır. Böcek cin ve sahibi kendilerine ve inançlarına zarar verecek kişileri yok etmeyi planlamaktadır. Lord bu durumu fark ettiği için şişenin kapağını kapatır ve böceği oradan uzaklaştırır.

SAHNE 32:*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** Bu sahne genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır. Net alan derinliği geniş tutulmuş ve mekanlar karakterleri bütünleştirmişlerdir.

2. **İşıklandırma:** Sahne doğal ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.

3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, siyah, beyaz, yeşil, eflatun, sarı ve gri.

4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, manastır binasına benzeyen okulun arka avlusunda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Sahne doğal ortamda, yeşillikler içerisinde çekilmiştir. Patikadan çimenlerin üzerine doğru yürüyen kaplan cin, ağızında gelincik cini taşımaktadır. Tıpkı yavrusu taşırmış edası ile çimenlere doğru yürümektedir. Arka planda heybetli binanın bej-gri taşlardan oluşmuş olan alt kısımları görünmektedir yeşil çalılar, çalılar arasında menekşeye benzeyen eflatun çiçekler, kaplanın üzerine vuran güneş ışıkları mevsimin ilkbahar-yaz arası olduğunu göstermektedir.

SAHNE 33:*

SAHNE 34:*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 33 ve 34. Sahneler genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: Sahneler doğal ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, siyah, beyaz, yeşil, gri ve kırmızı.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne dış mekânda, arka avluda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

33 ve 34. Sahneler doğal ortamda yeşillikler içerisinde çekilmiştir. Sol yanda daha sonra Lyra'nın babası olduğunu öğreneceğimiz Bay Hunt'ın bacakları görünmektedir. Üzerindeki kahverengi kumaş pantolon kararlı ve dürüst olduğunu simgelemektedir. Sağ tarafta ise kıyafetin gri ve kırmızısından anlayabileceğimiz üzere Lyra durmaktadır. 33. ve 34. Sahnelerde ortada kaplan cin ile gelincik cin birbirlerine bakmaktadırlar sonra kediye dönüşmüş olan gelincik ve kaplan cinin aralarındaki gerilim, Lyra ve babasını görmesek bile aralarındaki durumu göstermektedir.

SAHNE 35:*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 35. Sahne genel plan olarak uzak plan çekilmiştir. Nesnel akış asısı kullanılmış. Net alan derinliği sonsuzda kullanılmıştır.

2. Işıklandırma: Sahne doğal ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, siyah, beyaz, yeşil, gri, kırmızı ve mavi.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne dış mekânda, arka avluda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

35. Sahne doğal ortamda, yeşillikler içerisinde çekilmiştir. Arka planda sol ve sağ tarafta duvarlarının ve pencerelerin yapılarından kilise ya da manastır izlenimi vermekte olan Jordon College durmaktadır. Orta kısımda arka planda kuleleri ile heybetli bir bina görünmektedir. Kulelerine ve yapısına göre bir şato ya da saray anımsatmaktadır. Etrafı ağaçlar, çalılar ile çevrili büyük yeşil bir bahçede Lyra ve babası ve her ikisinin cini, kaplan ve hala kedi biçiminde olan gelincik cin durmaktadır. Lyra kırmızı jilesi ile kararlı olmasına rağmen babasının karşısında sanki bir suç işlemiş gibi durmaktadır. Başını hafif öne eğilmiştir. Babası ise sağ eli cebinde ona doğru bakmaktadır. Önceki sahnelerde dolaba saklanması ile ilgili bir konuşma söz konusudur. Sol taraftaki binanın penceresinde içeriden bir ışık yansımaktadır. Aynı pencerede bir karartı bulunmaktadır. Sanki birisi içeriden bahçedekileri izlemektedir.

SAHNE 36:*

SAHNE 37:*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 36 ve 37. Sahneler genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı kullanılmıştır. Net alan derinliği fazla kullanılmıştır.

2. **Işıklandırma:** Sahne doğal ışıklandırma ile aydınlatılmıştır ancak sağdan gelen bir yapay ışık binanın duvarına sanki güneş batıyormuşçasına ışık vurmasını sağlanmıştır.

3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, siyah, beyaz ve gri.

4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahneler dış mekânda, okul binasının çatısında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Sahne doğal ortamda, okulun çatısında çekilmiştir Lyra ve arkadaşı Roger ile cinleri çatının üzerinde yürümektedirler. Lyra yine üzerindeki kırmızı jilesi ile meraklı ve kararlı biçimde dengesini koruyarak yürümektedir. Arka planda heybetli binalarla bir şehir görünmektedir. Doğal ışığın yanı sıra kullanılan yapay ışık ile bir gün batımı canlandırılmaktadır. Gökyüzü gri-mavimsi beyaz bulutlarla kararmaya, yerini gecenin karanlığına bırakmaya hazırlanmaktadır adeta.

SAHNE 38:*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 38. Sahnede boy plan kullanılmıştır Nesnel bakış açısı vardır.
2. **Işıklandırma:** Sahne doğal ışıklandırma ile aydınlatılmış ancak pencereden içeri ve duvardaki lambadan yapay ışık desteği alınmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, siyah, beyaz, gri, sarı ve kırmızı.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, Lyra'nın okuldaki odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Sahne bir çocuk odasında çekilmiştir. Tek kişilik bir yatak, bir sandalye ve bir kenarı görünen komodinin ile yerde bej-beyaz bir halı görünmektedir. Yatağın üzerinde, klasik yatılı okullara has, tek düze olan kareli bir battaniye serilmiştir. Lyra bir sandalyede oturmaktadır. Üzerinde gri üniforma şeklinde bir elbise bulunmaktadır. Sıradanlığın rengi gri ile her öğrencinin aynı ve eşit olduğu izlenimi verilmeye çalışılmıştır. Kırmızı jilesi sandalyenin arkasına asılmıştır. Sincap cin komodinin üzerinde arka ayaklarının üzerinde durmuş, hizmetlinin Lyra'nın saçlarını yapışını izlemektedir. Başının öne eğikliğinden ve kaşlarının duruşundan anlaşılacağı üzere saçları taranırken canı yanmaktadır. Hizmetlinin köpek cini yerde oturmaktadır ve sakince sahibinin işini bitirmesini beklemektedir.

SAHNE 39:*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 39. Sahnede genel plan kullanılmıştır Nesnel bakış açısı vardır. Geniş açı lens kullanılmıştır. Alan derinliği fazla kılınılarak yürüyen kişinin yönüne destek olunmaktadır.

2. Işıklandırma: Sahne doğal ışıklandırma ile aydınlatılmış ancak masaların üzerindeki lambalardan gelen yapay ışık ile pekiştirilmiştir.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, siyah, beyaz, gri, sarı ve turuncu.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, yemek salonunda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Bu sahne, Harry Potter filminin yemek salonuna gönderme yapmaktadır. Sağ ve sol yanlarda uzun masalarda sıra sıra insanlar oturmaktadır. İnsanların cinlerinin bazısı sandalyelerinin arkasında bazısı altında ya da üstünde oturmaktadır. Odanın bitiş kısmında sağ ve sol yandan uzanmış masalara kıyasla yatay biçiminde kırmızı sandalye başları bulunan sandalyeleri ile otoritelerin oturduğu bir masa bulunmaktadır. Uzunlamasına olan masaların yanında belirli aralıklarda siyah takım elbiselerinin içerisinde hizmetliler durmaktadır.

Masaların üzerindeki masa lambalarının saçtığı ışık yardımı ile çok zengin ve şaşalı bir görüntü sağlanmaktadır. Masalarda oturanların ve hizmetlilerin tamamının başları tek bir yöne dönüktür: Ortada altın sarısı zenginlik ifadesi

elbisesi içerisinde dik ve gururlu bir tavırla ilerleyen, sarı saçlarından varlıklı ve batılı olduğu anlaşılan bayana. Bayanın, daha sonraları Lyra'nın annesi olduğu ortaya çıkacaktır, turuncu renkte bir maymun cin eşlik etmektedir. Masaların başında oturan konukların tamamı tek tip takım elbise giymektedir. Yemekte bulunan herkes önemli ve varlıklı görünmektedir. Yer döşemesinde bej üzerine kahverengi tonlarında bir labirenti andıran motifler bulunmaktadır.

Sağ taraftaki masanın başında açık renkten oluşan yollar, sol tarafta ise aynı desen koyu renkten başlamaktadır. Yine Harry Potter'a bir gönderme bulunmaktadır. Açık rengin saf ve temiz olduğu düşünülür ise, sağ taraftaki masanın iyi niyetli, soldaki masanın ise koyu rengin verdiği karanlık olduğu düşünülebilir. Birbirine farklı şekillerde çıkan yollardan oluşan bir labirent şeklinde olması göz önünde bulundurulacak olursa, iyi ve kötünün yollarının birleştiği ve birlik içinde bir amaç uğruna çalıştıkları da anlaşılabilir.

SAHNE 40:*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 40. Sahnede omuz plan kullanılmıştır. Nesnel bakış açısı vardır. Dar açılı lens ile çekilerek net alan derinliği cin üzerinde bırakılmıştır.

2. Işıklandırma: Sahne doğal ışıklandırma ile aydınlatılmış ancak sol taraftan gelincik cinin sırtına ışık veren bir yapay ışık kullanılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, siyah, beyaz, sarı, mavi ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, yemek salonunda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Bu sahnede arka fonda kullanılan kırmızı lacivert ve gümüş renklerine rağmen flu görüntülenmiş, bütün dikkat şaşkın bakışları ile bir yöne bakan gelincik cine odaklanmıştır. Kulaklarının geriye dönük olmasından ve bakışlarından tedirgin olduğu açıkça görülmektedir.

SAHNE 41:*

SAHNE 42:*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 41 ve 42. Sahnelerde bel plan kullanılmıştır. Nesnel bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: Sahne doğal ışıklandırma ile aydınlatılmış olsa da, daha önce masaların üzerinde gördüğümüz lambalardan gelen yapay ışık ile desteklenmiştir.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, siyah, beyaz, gri, sarı ve kırmızı.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, yemek salonunda, masa başında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Her iki sahne, 41 ve 42, yemek masasında çekilmiştir. Masanın üzerinde, yine varlıklı ortamı simgeleyen altın renginde bir yemek tabağı görünmektedir. Tabağın üzerinde sağ tarafındaki kırmızımsı sosdan da anlaşılacağı gibi bu tatlı servisidir. Yıldız şeklinde bir kurabiye ve bir parça keki andıran pasta bulunmaktadır. Gelincik cin tedirginliğini açıkça göstermektedir. Lyra'nın koluna dokunur vaziyette masanın altına gizlenmiştir. 41. Sahnede gri-kahve-siyah renklerinde olan gelincik cin Lyra'nın gözlerinin içine "Ne yapacağız" edası ile bakmaktadır. 42. Sahnede ise beyaz bir kobay faresine dönüşmüştür, korkudan benzi atmışçasına içeri giren kadın ve maymun cini izlemektedir.

SAHNE 43:*

SAHNE 44:*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 43 ve 44. Sahnelerde genel plan kullanılmıştır. Nesnel bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: Sahne doğal ışıklandırma ile aydınlatılmış soldan gelen az bir yapay ışık ile güçlendirilmiştir.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, siyah, beyaz, gri, turuncu ve sarı.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, yemek masasının altında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Her iki sahne de masanın altında gerçekleşmektedir. Gördüğümüz ayaklardan anlaşılacağı üzere Lyra yanında altın rengi elbiseli kadın ile oturmaktadır. Kadının dizlerinden aşağıya doğru sarkan elbisesinden, kumaşın parlak bir saten ya da ipek olmasından, kadının oldukça zengin ve kendine güvenen bir kişi olduğu açıkça gözlenmektedir. Lyra ise çocuksuluğun verdiği bir tavır ile ayakları iki yana doğru oturmaktadır. Dizlerinin üzerine saflığı ve temizliği anlatan bir örtü sermiştir. Hemen ayaklarının önünde maymun ve gelincik cin bulunmaktadır. Kadın Lyra ile düzgün konuştuğu sürece maymun da onu taklit ederek gelinciği kucaklayıp okşamaktadır. Cinlerin durumu kadının konuşmaları ile Lyra'yı etkisi altına alarak onu kendine bağlamaktadır. Gelincik cinde bu durumdan rahatsız olmuş gerginliği ile ve kurtulmak isteği ile göstermektedir.

SAHNE 45*

SAHNE 46*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 45 ve 46 Sahnelerde tepeden kuşbakışı olarak genel plan kullanılmıştır. Nesnel bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: Sahne doğal ışıklandırma ile aydınlatılmış, yapay ışıkla fare cin belirginleştirilmiştir.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, siyah, beyaz, gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne dış mekânda, duvarların dibinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Her iki sahnede yer taşlarının üzerinde çekilmiştir. Özellikle kahverengi oluşu ile gece olduğu ve yapay ışık yardımı ile ıslaklığı belirginleştirilmektedir. Yerinde duramayan fare cinin bill costanın cinidir. Bulunduğu yerden başka bir yere gitme düşüncesi içermektedir. Sanki bir geçit aramaktadır.

SAHNE 47:*

SAHNE 48:*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 47 ve 48. Sahnelerde genel plan kullanılmıştır. 48. Planda aşağıdan yukarı doğru bir açı vardır.
2. **Işıklandırma:** Sahne doğal ışıklandırma ile aydınlatılmış soldan gelen sokak lambasından yapay ışık desteği alınmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, siyah, beyaz ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, bahçe duvarlarının yanında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Her iki sahnede heybetli binanın duvarında çekilmiştir. 47. Sahnede fare duvara tırmanmakta, 48 de ise duvarın üzerinde etrafı kolaçan etmektedir. Sokak lambasından vuran yapay ışık 47. Sahnede tırmandığı duvarın şekilsiz taşlardan oluştuğu görünse de 48. Sahnede fare duvarın üzerinde durduğunda, duvarın üst kısmı çok düzgün görünmesini sağlamaktadır. Buda bir geçit bulunduğunu göstermektedir. Gökyüzü siyah görüldüğünden gece olduğu açıkça görülmektedir. Karanlığın ce gece kullanılmasında jı amaç başına kötü Bir şey geleceğini göstermektedir. Fare cin aydınlıktan karanlığa doğru yol almaktadır. Sağ arka planda heybetli binamız ışıktan bej renginde görünmektedir. Sokak lambasının gücüne rahmen arka taraftaki binanın görülmesi aydınlık bir düşünce yapısı uyandırmaktadır.

SAHNE 49:*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 49. Sahne alt açıdan genel plan olarak kullanılmıştır. Özne bakış açısı verilmiştir.

2. Işıklandırma: Sokak lambasından gelen yapay ışık kullanılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, siyah, beyaz, turuncu ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne dış mekânda, bahçe duvarında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Gecenin karanlığı gökyüzünü kaplamıştır. Duvarın üzerinde altın rengine yakın turuncu maymun cinimiz karanlıktan çıkarak kimliğini yansıtmaktadır. Fareyi ensesinden tutarak duvardan aşağıya sallandırmaktadır. Kendisini izleyenleri tehdit eder bir tavırla sinirli bakmaktadır. Maymun sembolü Hint mitolojisinde sinsi olarak bilinmektedir. Burada da maymun cinimiz tıpkı sahibesi gibi sinsi ve çıkarıcıdır. Aynı zamanda altın rengine yakın olması ateşi parayı ve kötülüğü simgelemektedir. Ensesinden tuttuğu fare cin korkudan ayaklarını kendisine doğru çekmiş durmaktadır. Fare, cin sıkıştırıldıkça sahibi Bill'da acı çekmektedir. Bill'nin karanlık tarafından sıkıştırılıp içine almaya çalıştığını görmekteyiz. Arka planda yine heybetli bina sokak lambasından düşen loş ışık ile görülmektedir. Binanın durumu kurtuluşlarındaki etkenlerden biri olduğunu göstermektedir.

SAHNE 50:*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 49. Sahnelerde genel plan kullanılmıştır. Nesnel bakış açısı verilmiş, geniş açılı lens kullanılmıştır. Net alan derinliği mekan tanıtımı için geniş tutulmuştur.

2. Işıklandırma: Sahne masa üzerinde ve şöminenin iki yanındaki şamdanlardaki mumlar ile aydınlatılıyor gibi gözüksede yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, siyah, kahverengi, beyaz ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, bir toplantı odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Sahnenin karanlığından esrarengiz bir gizli toplantı yapıldığı açıkça anlaşılmaktadır. Sahne, biri masanın üzerinde diğer ikisi şöminenin iki yanında olan şamdanların aydınlattığı bir odadır. Masanın etrafında üç kişi oturmaktadır. Sağ tarafta ayaklığın üzerinde bir baykuş cin oturmaktadır. Baykuş, bilgeliği ile anılan bir kuş olduğundan sahibinin de oldukça bilgili biri olduğunu tahmin etmek zor değildir. Sahnenin düzenlenmesinde Papanın odasına gönderme yapılmıştır. Karanlıkta ve sırtı dönük olarak koltuğa oturmuş yönetici kişinin kötü bir bilge olduğunu göstermektedir.

Odanın ışık ile aydınlanmış şömine üzeri, ahşaptan yapılmış gibi görünmektedir. Yer döşemeleri, satranç takımını andırır beyaz-siyah damalıdır. Satranç düşünce-karar-hamle oyunu olduğundan, bu odada yapılan toplantı da düşünce ve hamle kararlarının alındığı bir oda olarak görülmektedir. Etrafta görünebilen eşyalar bir masa ve 2 sandalye-koltuktan ibarettir. Şömine üzerinde yeşil-beyaz renkte bir yalaz görünmektedir.

SAHNE 51*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 51. Sahnede ayrıntı plan kullanılmıştır. Nesnel bakış açısı vardır. Net alan derinliği ilgil obeejeler içine katılacak kadar kullanılmıştır.

2. Işıklandırma: Bu sahne yapay ışık ile ışıklandırılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, siyah, kahverengi, beyaz, sarı ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, bir toplantı odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Masada oturan bir adam, göğsündeki sarı madalyon ve para işlemlerine bakılırsa varlıklı ve önemli bir şahsiyettir. Aynı zamanda Katolik Papazlarının boyunlarına taktıkları Altın haça gönderme vardır. Kıyafetlerdeki ayrıntılarda bu düşüncüyü desteklemektedir. Ceketinin görünen kısmına bakarak bir birliğin üniformasını taşıdığı düşünülebilir. Masanın üzerinde biri boş, birinin içerisinde kırmızı şarap olan iki kadeh durmaktadır. Kırmızı şarap Hz. İsa'nın kanını temsil etmektedir. Bu planda ikinci kadeğin boş olması. İki ifadeyi oluşturabiliyor. Birincisi Ölüm ve yaşam döngüsünü, İkincisi ise Katolik camiasına bir yanıt gibi Hz. İsa'nın kanını yöneticilerin tükettiği anlamına gelebilir. Adamın elinde bir yılan bulunmaktadır. Yılanı avucunun içinde parmaklarına dolamış biçimde tutmaktadır. Sanki cin bana ait-avucumun içinde-benden kimse ayıramaz edasında bir duruş sergilemektedir. Kadehlerin birinin boş olması Kişinin yılanını ne kadar sıkı sıkıya tutsada ondan ayrılmak zorunda olduğunu göstermektedir.

SAHNE 52*

- 1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 52. Sahnede göğüs plan kullanılmıştır. Nesnel bakış açısı vardır. Başkuşu net alanda bırakarak önemini göstermektedir.
- 2. Işıklandırma:** Sahne yapay bir ışık ile baykuş cin aydınlatılmıştır...
- 3. Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, siyah, kahverengi, beyaz ve altın sarısı.
- 4. İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, bir toplantı odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Siyah bir fon üzerinde göğüs plan olarak baykuş cin gösterilmektedir. Arkasının siyah olması karanlığın bilgisi olduğunu göstermektedir. Baykuşun hemen sol tarafında üzerinde durduğu ayaklığın bir parçası olan kubbeli işlemeleri bulunan bir nesne bulunmaktadır. Bu nesne bir asayı andırmaktadır. Yanda asanın olması içerideki kişilerin lideri izlernimini vermektedir. Baykuş, beyaz-bej tüyleri, beyaz gagası ve siyah iri gözleriyle her şeyin bilincindeyim bakışı ile bakmaktadır. Baş kısmını sanki başına bir tülbent bağlanmış gibi duran desenle bir çember bulunmaktadır.

SAHNE 53*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 53. Sahnede bel plan kullanılmıştır. Özel bakış açısı vardır. Netlik alanı geniş tutulmuştur. Kadrajın ortasında oturması yöneticisi olduğunu göstermektedir.

2. Işıklandırma: Mumlarla aydınlatılmış gibi gözüksede yapay ışıklandırma kullanılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, siyah, kahverengi, beyaz ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, bir toplantı odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Masanın başında oturan beyaz sakallı bir adam bulunmaktadır. Üzerindeki giyse ve madalyondan, bir birliğin üyesi olduğu anlaşılmaktadır. Kemer tokasında gümüş üzerine altın bir sembol işlenmiştir. Bu sembol yine birliklerinin bir amblemi olabilir. Odanın duvarları kahverengi ahşaptan yapılmıştır, karanlıkta kalan kısımları neredeyse siyah durmaktadır. Sol kısımda ayaklığın üzerinde baykuş cin merakla sahibini izlemektedir. Masanın üzerinde, masa başında oturan adam sayısı kadar mum yanmaktadır. Mumların uzunlukları da birbirinden farklıdır. Buradan, masa başında oturan kişilerin konum itibariyle birbirinden farklı oldukları düşünülebilir. Ortadaki mum gibi adaimnda kadrajın ortasında oturması onun diğerlerinden üstün biri olduğunu göstermektedir.

SAHNE 54*

SAHNE 55*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 54 ve 55. Sahnelerde bel plan ve genel plan kullanılmıştır. Nesnel bakış açısı kullanılmış net alan 55. sahnede Altın Pusula'ya yapılmıştır.

2. Işıklandırma: Doğal ışıklandırma ile aydınlatılmış sahne yapay ışıkla da desteklenmiştir.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler beyaz, kırmızı, siyah, gri ve altın sarısı.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, Lyra'nın yatak odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Birbirinin devamı olan bu iki sahnede, Lyra'nın üzerinde siyah- kırmızı ekolseli bir salopet etek ve beyaz bir gömlek vardır. Bunlar tipik öğrenci üniformasını göstermektedir. Hizmetli kadın, üzerindeki siyah hizmetçi giysisi ile ve köpek cini ile kapıdan gelen üniformalıyı karşılamaktadır. Köpek cin, kapının eşiğinde durmakta ve içeri girecek olan adamı incelemektedir. Bu adam, ellerindeki altın pusulayı Lyra'ya saklamak üzere emanet edecektir. Daha sonraki sahnede üzerindeki ekolseli elbiseden bir yatağın üzerinde oturan kızın yine Lyra olduğu anlaşılmaktadır. Yatak, temizliğin saflığın ve huzurun rengi beyaz çarşafarla bezenmiştir.

Gelincik cin, Lyra'nın elinde tuttuğu nesneye odaklanmıştır. Meraktan kulakları arkaya doğru Lyra'nın ellerine bakmaktadır. Lyra, elinde altın sarısı, üzerindeki kurma vidasından adeta bir cep saatine benzeyen, filmin esas nesnesi "ALTIN PUSULA" yı tutmaktadır. Tutuş biçiminden tedirgin olduğu ve bu pusula ile ne yapacağını bilmediği anlaşılmaktadır. Oda genel olarak doğal ışıkla aydınlatılmış olsa da, sağ yandan verilen yapay ışık ile samdan içeri güneş ışıklarının girdiği izlenimi verilmektedir. Bu ışık gelincik cininin sırtındaki tüyleri parlatmaktadır.

SAHNE 56*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 56. Sahnede bel ve genel plan kullanılmıştır. Kamera hareket halindedir. Nesnel bakış açısı vardır. Net alanı mekandaki zeplini göstermek amacıyla geniş kullanılmıştır.

2. **Işıklandırma:** Sahne doğal ışık ile aydınlatılmıştır. .

3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler kırmızı, yeşil, beyaz, siyah, bej ve gri.

4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, büyük bir avluda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Binanın içinden dışarı bir hareket söz konusudur. Heybetli binamız güneşin yansımından yer yer altın gibi parlamaktadır. Işık o kadar güçlü olmasına rağmen Zepline ışık düşmemektedir, buda zeplinin karanlık güçlerin elinde olduğunu göstermektedir. Bina, bir dörtgen biçimindedir ve ortasında bir avlu bulunmaktadır. Bu avlu yeşil çimenler ile kaplıdır. Okulun doğal olduğu izlenimi verilmeye çalışılmaktadır. Yeşilliğin üzerinde kırmızı bir ZEPLİN durmaktadır. Zeplinin üzerinde altın renginde ortasında bir yıldız olan bir amblem göze çarpmaktadır. Lyra ve Bayan Coulter binadan el ele çıkmaktadırlar. Kapıda sıra ile solda 2 erkek sağ yanda ise bir bayan bir erkek hizmetli beklemektedir. Her iki tarafta da, iri birer köpek bulunmaktadır.

SAHNE 57*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 57 Sahnede bel plan ve genel plan kullanılmıştır. Nesnel bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: Sahnede doğal ışıklandırma kullanılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler turuncu, beyaz, bej, gri, kırmızı, kahverengi.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, zeplin'in dıştan içini görüntüleme biçiminde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Bayan Coulter ve Lyra Zeplin'in içerisindedirler. İkisi ve iki cini camdan dışarı bakmaktadırlar. Cama yansımaları düşen bir gökdelen ve bir bütün şehrin görüntüsü bulunmaktadır. Gökdelen bayan Coulter tarafında olması onun gücünü göstermektedir. Gökdelenin dışındaki binalar flu görünmektedirler. Tavandan aşağıya sarkan 6'lı bir avize vardır. Hem cinler hem de iki bayanın yüzünde şaşkın bir ifade bulunmaktadır. Şehrin büyüklüğü ve büyüğü görüntüsünde adeta kaybolmuşlardır.

SAHNE 58*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 58. Sahnede bel ve omuz plan kullanılmıştır. Nesnel bakış vardır. Lyra'nın amorsundan çekilmiştir. Alan derinliği dışarıyı göstermek için geniş tutulmuştur.

2. Işıklandırma: Sahne yapay ışıklandırma ile çekilmiştir.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, siyah, kahverengi, beyaz, turuncu, mavi ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, zeplinin içinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Lyra özgürlüğe özlem ile yeşil bir koltukta oturmakta dışarısu ile birlite arkadan omuz plan ile görüntülenmiştir. Kıvrık sarı saçları, salopet'inin askılarına dokunmakta, beyaz gömleğinin yakasını örtmektedir. Bayan Coulter arka tarafında Zepline ait görüntü kullanılması içerideki gücünü göstermektedir. Üzerinde yakası kürklü bej bir takım giymektedir. Asaletin simgesi bu renk ve kürkle oturmasını da birleştirmiştir. Önündeki sehpa da zeplinin üzerindeki amblemin ortasındaki yıldız siyah bir renkte çizilmiştir. Masanın üzerinde gümüş bir çay takımı bulunmaktadır. Bayan Coulter demlik elinde fincanlara çay dökmektedir. O fincanları taşırmamak için dikkatli baktıkça, turuncu maymun cini Lyra'yı gözlemektedir.

SAHNE 59*

- 1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 59. Sahnede omuz plan kullanılmıştır.
- 2. Işıklandırma:** Bu sahnede doğal ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
- 3. Renklendirme:** Kullanılan renkler kırmızı, siyah, altın sarısı, beyaz ve gri.
- 4. İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, bir kapı önünde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Lyra ve gelincik cini bir kapının önündedir. Kapının kırmızı olması merak dürtüsünü iyice kamçulamaktadır. Kapının ortasında bir cam bölüm bulunmaktadır. Camın üzerinde etrafına ışık saçan güneş sembolleri vardır. Lyra ve cini bu camdan şaşkınlıkla dışarı bakmaktadırlar. Nasıl bir yere girecekleri, neler ile karşılaşacakları düşüncesi kırmızı rengin albenisi ile iyice artmaktadır.

SAHNE 60*

SAHNE 61*

SAHNE 62*

SAHNE 63*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 60, 61, 62 ve 63. Sahnelerde bel ve genel plan kullanılmıştır. Nensel bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: Oda yapay ışık ile aydınlatılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, beyaz, mavi, kırmızı ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, Lyra'nın yatak odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

60. sahnede Lyra yatağında oturuyor. Elleri beyaz yastığının altında bir şey aramaktadır. Üzerinde saflığın simgesi beyaz bir gecelik vardır. Sol yanında kedi kılığına bürünmüş cini durmakta sahibinin ellerini takip etmektedir. Arkada görünen camda mavi perdeler örtülmüştür. Mavi, huzur un simgesi olarak odada bulunan kişiye huzur rahatlık vermesi amaçlanmaktadır. Yatağın sağ başucunda kenarları kırmızı, direği altın sarısı, lamba kısmında da beyaz olan bir gece-okuma lambası yanmaktadır. Sol yanda ise altın sarısı demir başlık bulunmaktadır. Başlıkta demirin motifleri yan bakılacak olursa mısır Tanrısı RA'nın gözünü anımsatmaktadır. Yatağında uyusan bile, gözleniyorsun vurgusu yapılmaya çalışılmıştır.

61. sahnede yastığının altından sakladığı altın pusulayı bulmuştur. Kedi cini ile birlikte ona bakmaktadır ve 62. Sahnede yastığının üzerine uzanarak kedisiyle beraber pusulaya bakmaktadır. Duyduğu ani bir ses ile irkilen Lyra ve kedi cini, 63. Sahnede şaşkınca kapıya doğru bakmaktadır.

SAHNE 64*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 64. Sahnede kuşbakışı çekim kullanılmıştır. Nesnel bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: Doğal ışık kullanılmıştır ancak kapı yönünden, duvardaki lamba ve tavadan sarkan avizeden gelen yapay ışık ile desteklenmiştir.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, siyah, kahverengi, beyaz, sarı, mavi ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, Bayan Coulter'in evinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Kuşbakışı çekilmiş bu sahne bir evin girişidir. Kuşbaşı planın amazı izlenilme etkisi yaratmaktır. Solda duvara dayalı bir bank bulunmaktadır. Ortadan yukarıya doğru kırmızı halı ile kaplı bir merdivenin basamakları görünmektedir. Sağ yanda siyah ve gri tonları ile merdiven korkulukları vardır. Bu demir korkuluklarında yine Ra'nın gözlerini andıran motifler bulunmaktadır. Yerde, etrafı bej renginde bir çerçeve ile çevrilmiş, bir aynaya benzeyen kahverengi bir halı bulunmaktadır. Önlerinde duran kapıdan bir odanın girişi görünmektedir. Bu odanın yerleri yine aynı biçimi andıran bir çerçeveli halı görünmektedir. Girişte mavi bir elbisenin içerisinde Lyra, yanında altın sarısı saçlarına uygun altın sarısı elbisesi ile Bayan Coulter, arkalarinsa biri bayan biri erkek iki hizmetli

durmaktadır. Bayan hizmetlinin köpek cini hemen yanında durmaktadır. Bayan Coulter'in maymun cini hemen kapının ağzında odaya girmek üzeredir. Lyra tedirginliğin verdiği bir rahatsızlık ile etrafa bakmaktadır. Vücudu bir miktar öne eğilmiş kolları az açık durmaktadır. Bayan Coulter kendine olan sonsuz güven ile dimdik Lyra'nın yanında durmaktadır. Tavanda asılı avizede yine 6 adet ışık vardır.

SAHNE 65*

SAHNE 66*

SAHNE 67*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 65, 66. Sahneler genel plan ile 67. Sahnede ise göğüs plan kullanılmıştır. Özel bakış açısı kullanılmıştır.

2. Işıklandırma: Sahneler doğal ışık ile aydınlatılmıştır. 65 ve 66 ve 67. Sahnelerde yapay ışıktan destek alınmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, siyah, kahverengi, beyaz, sarı ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, Bayan Coulter'in salonunda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

65 ve 66. Sahnelerde Lyra'nın gelincik cini bir kediye dönüşmüştür. Sehpanın üzerinde yürümektedir. Gri siyah kırçilli rengiyle sehpa üzerinde yürüyen kedi, 65. Sahnede sinsi bir gülümsemeye sahiptir. 65 ve 66. Sahnelerde kenarları ahşap olan bej bir kanepede durmaktadır. Sehpa'nın üzerinde bir vazodur, vazodun içinde ise sarı güller vardır. Kanepenin yanında ahşap olan bir sehpa daha bulunmaktadır. Bunun üzerinde yine sarı renkte bir şişe durmaktadır. Yerdeki halı, bej ve yeşil karışımı desenlerle süslenmiş bir halıdır. 66. Resimde ise omuz çekim ile çekilmiş kedi cin bir şeyler anlatmak istercesine ağzını oynatmaktadır. Sol yanda bir dolap vardır. Ahşap olan ve koyu bir kahverengisi olan bu dolabın üzerinde bakır bir vazodur. Arka planda ise, davara dayalı, yine altın sarısı olan bitki bulunmaktadır. Bu salonda bulunan çok şey sarı rengindedir. Bayan Coulter'in kıyafeti de sarı olduğuna ve eşyalarda sarı fazlaca kullanıldığına göre onun en sevdiği rengin sarı olduğunu anlamaktayız.

SAHNE 68*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 68. Sahne genel plan çekilmiştir. Lyra'nın Özneline bakış açısı vardır. Net alan mekan ve Bayan Coulter arasında bir bağ göstermek için geniş kullanılmıştır.

2. Işıklandırma: Sahneler doğal ışık ile aydınlatılmasına rağmen, tavan, duvar ve sehpa üzerindeki lambalar ile yapay ışık desteği alınmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, siyah, kahverengi, turuncu, sarı ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, Bayan Coulter'in salonunda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

68. Sahnede Bayan Coulter krem rengi bir kanepenin üzerinde oturmaktadır. Kanepenin kenar tahtaları ışıklandırmanın etkisi ile altın sarısı gibi parlamaktadır. Koltuğun açık rengi, altın sarısı parlaklıklar ile oldukça varlıklı biri olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Üzerindeki gümüş gri rengindeki abiye kıyafet ile zarafetini gözler önüne sermektedir. Boynunda ucunda bir sarkaç olan bir kolye vardır. Arka planda odanın kapısından görünebilen alanda başka bir odaya giden karanlıkta kalmış bir kapı kadının kişiliğindeki karanlık tarafı ve gizem yaratmaktadır. Koltuğun hemen sağında duran sehpa üzerinde altın bacaklı bir abajur ve onun yanında altın renginde nesnelere durmaktadır. Bayan Coulter'in elinde bir kaç zarf bulunmaktadır. Hemen yanında turuncu renginde maymun cini oturmaktadır. Maymunun bakışlarında bir kızgınlık ve merak vardır. Yine koltuğun sağ arka tarafında duvara dayalı bir sehpa bulunmaktadır. Bunun üzerinde siyah vazo içerisinde altın renginde çiçekler bulunmaktadır. Odanın her yanına varlığın zenginliğin göstergeleri bulunmaktadır.

SAHNE 69*

- 1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 69. Sahne bel plan ile çekilmiştir. Özne bakış açısı vardır.
- 2. Işıklandırma:** yapay ışık ile aydınlatılmıştır.
- 3. Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, siyah, turuncu, kahverengi, beyaz, sarı ve gri.
- 4. İç ve Dış Uzam:** Sahne iç mekânda Bayan Coulter'in salonunda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME

69. Sahnede Bayan Coulter'in belden aşağısı görünmektedir. İçindeki hırçınlığını dışa vuran maymunu sakinleştirmek istercesine bir eliyle onun sırtını sıvazlamaktadır. Bayan Coulter'in elindeki mektup zarflarının üzerindeki pul, bir kilise kalesini andıran bir şekildedir. Önemli birinden geldiği izlenimini vermektedir.

SAHNE 70*

- 1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 70. Sahne genel plan çekilmiştir. Lyra'nın sırtından amots bakış açısı vardır.
- 2. Işıklandırma:** Sahneler doğal ışık ile aydınlatılmasına rağmen, tavan ve sehpa üzerindeki lambalar ile yapay ışık desteği alınmıştır.
- 3. Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, siyah, mavi, kahverengi, turuncu, beyaz, sarı ve gri.
- 4. İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, salonda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

70. Sahnede Bayan Coulter yine krem rengi kanepenin üzerinde oturmaktadır. Kanepenin kenar tahtaları ışıklandırmanın etkisi ile altın sarısıymış gibi parlamaktadır. Turuncu renginde maymun cini koltuğun tahtalarının üzerine çıkmış bir hamle yapmaya hazırlanıyor. Maymunun ağız hareketine bakılarak, karşılarında oturan Lyra'ya kızgınlığı anlaşılmaktadır. Lyra mavi bir elbise giymiştir. Omzunda çantasının sapı görünmektedir ve maymunun çantayla ilgili bir durumun oluştuğunu anlarız. Arka çekim olduğundan sadece başının arka kısmı, yanlardan arkada toplamış olduğu saçları görünmektedir. Bayan Coulter'in yüzünde Lyra'ya bakarken şaşkın bir ifade vardır. Sanki bir şeyleri sorgularmışçasına bakmaktadır.

SAHNE 71*

SAHNE 72*

SAHNE 73*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 71, 72 ve 73. Sahneler genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: Sahneler yapay ışık ile aydınlatılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, siyah, kahverengi, beyaz, sarı ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, Bayan Coulter'in salonunda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

71. Sahnede maymun cin bej rengi kanepenin üzerinden kedi kılığına girmiş Lyra'nın cinin üzerine atlama girişimindedir. Kedi cin sehpanın üzerinde, beyaz güllerin yanında durmaktadır. Kanepenin yanındaki sehpanın üzerindeki abajur ve altın nesnelere halen konumlarını korumaktadır.

72. Sahnede maymun cin kedi cin ile güreşmektedir. Yerde, ahşap parkelerin üzerinde kahverengi üzerine bej desenli bir halı bulunmaktadır. Kahverengi dürüstlüğü simgelemektedir. Maymun cin kediyi zorla bir şeyi anlatmaya çalışmaktadır sanki.

73. Sahnede maymun cin kedi cini iyice sıkıştırmıştır. Gırtlığından tutup boğmaya çalışmaktadır. Bütün bu hareketler, Lyra'yı da rahatsız etmektedir ve asıl amaç, Lyra'ya istediklerini kabul ettirtmektir.

SAHNE 74*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 74. Sahne göğüs plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır. Net alan kişilere göre ayarlanmıştır.

2. Işıklandırma: Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, siyah, beyaz, sarı ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, Bayan Coulter'in salonunda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

74. Sahnede Lyra kedi cinini kurtarmak uğruna istekleri kabul etmiş, maymun ile dövüşten hırpalanmış kedi cine sarılmıştır. Kedi cinimiz bir bebeğin annesine sarılma biçiminde başını Lyra'nın omzuna yaslamış, patisi ile de omzunu tutmaktadır. Lyra ağlamaklı bir tavır ile cinini sıkıca göğsüne bastırmaktadır. Bayan Coulter hemen arkasında başarıyı elde etmenin verdiği bir zafer edası ile dimdik durmaktadır.

SAHNE 75*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 75. Sahne genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: Sahne yapay ışık ile ışıklandırılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, siyah, kahverengi, beyaz, mavi, sarı ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, Lyra'nın yatak odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Önceki sahnelerdeki boğuşmalardan sonra Lyra ve tekrar gelincik haline dönüşmüş cini, Lyra'nın odasında yatağının üzerinde oturmaktadırlar. Lyra'nın sadece belinin bir kısmı ve bir kolu görünmektedir. Mavi elbisesi içerisinde, duruş şekline bakılırsa Bayan Coulter'e cinini kurtarmak uğruna verdiği sözün ağırlığı ve üzüntüsü ile oturmaktadır. Gelincik cini dikkatle onu izlemektedir. Siyah gözlerinin etrafındaki gri gözlük biçimindeki halka ile meraklı gözlerle Lyra'yı izlemektedir. Yatağının çarşafı yine temizliği ve saflığı anlatır bir beyaz içerisinde. Yatak başlığı, evin sahibesinin varlığını her santimi ile gösteren altın rengindedir.

SAHNE 76*

SAHNE 77*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 76. plan genel tanıtıcı ve 77. plan boy plan olarak çekilmiştir. Nesnel başık açısı vardır. 76. Planda net alan fazla kullanıldığı için mekan tanıtımı yapılmış, 77. planda Gelincik cinin ayaklarının altındaki evraklar önemsendiği için net alan o bölge için yeterli görülmüştür.

2. Işıklandırma: Her iki sahne de yapay ışık ile ışıklandırılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, siyah, kahverengi, beyaz ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, çalışma odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

İki sahne Bayan Coulter'in çalışma odasında çekilmiştir. Çalışma masasının üzerinde bir sürü evrak bulunmaktadır. 76. Sahnede gelincik cin evrakların üzerindedir ve her birini incelemektedir. Bu çalışma masası koyu ahşaptan büyük bir masadır. Sağ tarafında iki adet çekmecesi vardır ve çekmecenin kulpları altın sarısıdır. Masanın üzerinde koyu kahverengi deri oval bir kaplama vardır. Sol tarafta bir ajanda, ortada açık kahverengi-bej renğinde bir sumen takımı bulunmaktadır. Altın renğinde bir kalemlik, bir çerçeve bulunmaktadır. Sumenin üzerinde birçok evrak bulunmaktadır. Cinimiz evrakları kurcalayıp, 77. Sahnede Lyra'nın özellikle üzerine bastığı mektuplara dikkatini çekmektedir.

SAHNE 78*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 78. Sahne genel plan ile çekilmiştir. Lyra'nın öznel nakış açısından verilmiştir.

2. Işıklandırma: Sahne yapay ışık ile ışıklandırılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, siyah, kahverengi, beyaz ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, çalışma odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Halen çalışma odasındalar. Yerler ahşap parke, sol tarafta Lyra'nın elbisesinin maviliği karanlık olduğundan lacivert görünmektedir. Sağ köşede bej duvar ve her odada olan beyaz kartonpiyer göze çarpmaktadır. Ortada duran çöp kutusunun başında gelincik cinimizin kafası görünmektedir. Çöp sepeti, belli ki çalışılmış, kâğıtlarla tepeye kadar dolmuş. Gelincik cinimiz özellikle bir takım belgeleri ağzı ile tutmakta Lyra'ya bir şeyler göstermeye çalışmaktadır.

SAHNE 79*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 7. Sahne genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: Yapay ışık ile soft aydınlatılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, siyah, bordo ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, çalışma odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

79. Sahnede Bayan Coulter'in odasından çıkmıştır. Gelincik cinimiz irkilmiş biçimde dimdik beyaz duvarın dibinde durmaktadır. Bir şeyden şüphelenmişçesine şaşkın bakınmaktadır. Zemin yine asaleti gösteren bordo hali ile kaplanmıştır. Duvarlar bej boyanmıştır ancak zemin ile duvar arasında beyaz işlemeli kartonpiyer bulunmaktadır.

SAHNE 80*

- 1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 80.Sahne Diz plan ile çekilmiştir. Özne bakış açısı vardır. Net alan fazla kullanılarak Lyra'nın odası olduğu belirtilmiştir.
- 2. Işıklandırma:** Sahne yapay ışık ile aydınlatılmıştır. Sağ taraftan maymun cinin elindeki pusulanın üzerine vuran bir ışık bulunmaktadır.
- 3. Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, siyah, beyaz, sarı, kırmızı, eflatun ve kahverengi.
- 4. İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, Lyra'nın yatak odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

80. Sahnede maymun cin Lyra'nın odasındadır. Altın pusulayı bulmuş meraklı gözler onu incelemektedir. Hemen arkasında kenarları altın sarısı gibi parlayan eflatun kaplamalı bir kanepede bulunmaktadır. Odanın zemini açık bej ahşap parke kaplı olmasına rağmen, orta kısımda kırmızı beyaz ve kahverengi şeritleri olan bir halı bulunmaktadır. Sol köşede bir sehpanın beyaz bacakları görülmektedir. Maymun cin pusulayı ele geçirmiş olmanın gururu ile onu incelemektedir.

SAHNE 81*

SAHNE 82*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 81 ve 82. Sahne Diz Plan ile çekilmiştir. Nesnel Bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: Yapay ışık ile aydınlatılmış, duvardaki lambalardan yardım alınmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, beyaz, sarı, mavi ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, Lyra'nın yatak odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

81. Sahnede Lyra ve cini odanın kapısındadır. Gelincik cin, her an saldırmaya hazır bir şahin ya da atmaca biçimine dönüşmüştür. Lyra mavi elbisesi ile kapı eşiğinde dururken, yırtıcı bir kuş olan cini maymuna 82. Sahnede saldırmak üzere havalanmış uçmaktadır. Renklerinden ödün vermemiş, her zamanki gri rengini halen üzerinde taşımaktadır. Odanın kapısı, tüm ev gibi beyaz ve kapı kolları ile üzerindeki süslemeler altın rengindedir. Lyra'nın arkasında kalan kısmında kalan duvar bej, duvarın ortasında bulunan kartonpiyerler beyazdır. Arkada bir beyaz kapı daha bulunmaktadır. Oda kapısının arkasında beyaz bir komodin bulunmaktadır. Bu komodinin çekmecelerinin kulpları altın rengindedir. Üzerinde altın renginde bir nesne ve beyaz porselen bir vazo içerisinde kırmızı çiçekler bulunmaktadır.

SAHNE 83*

SAHNE 84*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 83. Ve 84. Sahneler genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır. Net alan mekanın durumun göstermek için geniş kullanılmıştır.

2. Işıklandırma: Sahne doğal ışık ile ışıklandırılmış ancak sokak lambaları ve ateşten yapay ışık olarak destek alınmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler siyah, beyaz, kırmızı, mavi ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne dış mekânda, dışarıda, sokaklarda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

83. Sahnede Lyra sokakta üzerinde mavi elbisesi ile koşmaktadır. Kaçmaya çalıştığı Bayan Coulter ve adamlarıdır. Onlar pusulanın peşindedir. Peşindeki adamların kaplana benzer gri cinleri de Lyra'ya oldukça yakındır. Lyra var gücü ile koşmaktadır. Yüzündeki ifadeden ne denli korktuğu açıkça anlaşılmaktadır.

84. Sahnede Lyra'nın koştuğu cadde daha net görünmektedir. Yapay ışık ile ışıklandırılmış cadde, karanlık oluşu ve insanları ile sıradan bir sokağa benzemektedir. Yürüyen insanların yanlarında farklı cinslerde köpek biçiminde cinleri bulunmaktadır. İnsanların giyimlerine, kafalarında taktıkları şapkalara bakılacak olursa, fakir bir semt olmadığı anlaşılmaktadır.

SAHNE 85*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 85. Sahne tepeden genel plan ile çekilmiştir. Özne bakış açısı verilmiştir.

2. Işıklandırma: Sahne yapay ışık ile aydınlatılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, siyah, kahverengi, beyaz ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne dış mekânda, dış mekânda sokakta çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Sokaktaki koşuşturma içinde, birden yere düşen bir adam. Adamın yanı başında tilki kılığındaki cini durmaktadır. Lyra ve cinine hırlamaktadır. Islak sokak taşlarının üzerinde beyaz kahverengi kareler ile bezenmiş, sanki sokak ortasına bir halı serilmiş gibi bir görüntü sergilemektedir. Tilki, sırt kısmı koyu diğer kısımları açık kahverengidir. Gözlerinin kısıklığından ne denli sinirli olduğu, karşısındakine saldırmak üzere olduğu anlaşılmaktadır. Yere düşen adamın üzerinde bir üniformaya benzeyen, siyah kabanı ve gri pantolonu bulunmaktadır. Üniforma duruşundan Bayan Coulter'in adamlarından biri olduğunu tahmin etmemiz güç değildir.

SAHNE 86*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 86. Sahne genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır. Mekanı gösterebilmek için net alan geniş kullanılmıştır.

2. Işıklandırma: Sahne yapay ışık ile ışıklandırılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, bir makine dairesinde çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.

ÇÖZÜMLEME:

Sahne de yerde hareketsiz yatan iki adamın öldüklerinde cinlerinin yok olduğunu görmekteyiz. Bizim dünyamızda ölüm sırasında ruhun bedenden ayrılıp gitmesi gereken yere gitmesi gibi, bu dünyada tuhu temsil eden cinler toza dönüşmektedir. Ayakta silahını cebine kaldıran bir adam bulunmaktadır. Lyra'yı takip edenleri etkisiz hale getirilmiştir. Lyra ve yanında kedi kılığındaki cini şaşkın ve korkmuş halde durmaktadırlar. Omuzlarını ve kollarının duruş biçiminden kendisine yaklaşan adamdan da ürkmüş olduğu anlaşılmaktadır. Adamın üzerindeki kahverengi siyah giysilerinden ve başındaki şapkadan, onun sokakta yaşayan evsiz biri olduğu izlenimini yaratmaktadır. Lyra üzerindeki mavi elbisesi ile arkasındaki saten fiyongu ile karşısındaki adam ile tam bir tezat sergilemektedir. İyi giyimli elit bir bayan ve çapulcu kıyafeti ile sokakta yaşayan biri. Mekân bir makine dairesini anımsatmaktadır. Buldukları yere inen demir parmaklıklı merdivenler, arkada buhar çıkaran değişik kazan benzeri makineler ve üst kısımlarda görünen borular bunu göstermektedir. Tavanda bulunan ışıklandırmalar da buranın bir bodrum katındaki kazan dairesini andırmaktadır.

SAHNE 87*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 87. Sahne cin açısından genel plan, insanlar bakımından bel plan ile çekilmiştir. Özel bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: Her iki sahne de yapay ışık ile ışıklandırılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, pembe, mavi ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne dış mekânda, gemi güvertesinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Bir önceki sahnede Lyra'yı kurtaran Çingenerler görünmektedir. Sol tarafta, beline kemer bağlamış, kat kat giysilerden oluşan elbisesi içinde kel bir Çingene kapıyı tutmaktadır. Çingene'nin sağ yanağında dövmeye benzer bir iz görünmektedir. Belli ki daha önce girdiği çatışmalardan bir yara almıştır. Sağ tarafta Çingenerlerin başı kadın Çingene sırtından görünmektedir. Başında Çingene pembesi bir eşarp, bunun etrafında mavi desenli bir başka eşarp bağlamış bulunmaktadır. Boynunda yine renkli çiçek desenleri ile bezenmiş bir eşarp daha bulunmaktadır. Üzerinde pembe zemin üzerine bir çiçek tarlasını anımsatan beyaz çiçek motifleri görünmektedir. Çingene'nin omzunda şahin biçimindeki cini oturmaktadır. Şahinler bilindiği gibi zeki, keskin görüşe sahip hayvanlardır. Çingene kadın da oldukça zeki ve ileri görüşlü olduğu şahin ile anlatılmaktadır.

SAHNE 88*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 88. Sahne genel plan ile çekilmiştir. Özel Bakış açısı verilmiştir.

2. Işıklandırma: Sahne yapay ışık ile ışıklandırılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, pembe, eflatun, altın sarısı ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, gemi kamarasında çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.

ÇÖZÜMLEME:

88. sahnede kapıyı Çingene kadına açan kel adam, şimdi kapı da nöbet tutmaktadır. Buldukları mekân bir gemi içerisinde bir kamaradır. Ortada büyük ahşap bir masa vardır. Masanın üzerinde altın bacaklı iri iki adet abajurlu lamba bulunmaktadır. Çingene kadın, bir genç adam ve rahip kılığında bir adam masanın başında oturmaktadırlar. Etrafta silahlı korumalar vardır. Masanın üzerinde ahşaptan bir bira sürahisi, Çingene kadının önünde ise bir bakır bira bardağı durmaktadır. Çingene kadın ve adamların yüzlerinde endişeli bir ifade mevcuttur. Masa başında toplantı yapan insanların önünde büyük kalın bir defter ve haritaya benzer kâğıtlar vardır. Büyük defterin başında boş bir ahşap sandalye durmaktadır. Belli ki bir beklenen kişi vardır. Sandalyenin hemen sağında genç adamın kaplan biçimindeki cini kadını izlemekte ve masada herkezin silahi tabanca iken bu genç adamın silahının balta olduğu görülmektedir. Aynı zamanda sahibi genç adamın bakışları da endişe içindeki Çingene kadına bakmaktadır.

SAHNE 89*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 89. Sahne ayrıntı plan ile çekilmiştir. Özne bakış açısı vardır. Net alan masadadır.

2. Işıklandırma: Sahne yapay ışık ile ışıklandırılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, yeşil, beyaz, altın sarısı ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, gemi kamarasındaki masanın üzerinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

89.Sahne'de masanın üzerinde harita vardır. Enlem ve boylamları ile mavi denizim üzerinde işaretlenmiştir. Denizin üst kısmında yeşil olarak bir toprak-kara parçası belirtilmiştir. Haritanın üzerinde tüm ihtişamı ile herkesin elde etmeye çalıştığı altın pusula durmaktadır. Pusula yön gösteren bir alet olduğu için kullanıma geçmesi için bir gemide haritanın üzerinde durması onun kullanılmaya başlanacağını göstermektedir. Lyra pusulaya daha önceden sahip olsa bile hiç kullanamamıştır. Kullanılabilmesi için doğru koşulların oluşması gerekmektedir. Kaderci mantıkla doğru yerde doğru zamanda doğru kişi olmasına bağlıdır.

Pusulanın hemen yanı başında minik bir tarla faresi biçiminde bir cin pusulanın başında masada oturan mavi gömleklili kahverengi fitilli kadife ceketli adama bakmaktadır. Adamın ellerinde anlaşılacağı üzere oldukça iridir. Masanın diğer yanında bu adama göre daha çelimsiz biri oturmaktadır. Üzerinde mavi bir gömlek ve bu gömleğin üzerine sarı-kırmızı-kahverengi çizgili desenli görünen örgü bir yelek ve omzundan yan takılmış bir çantanın kahverengi askısı görünmektedir. Daha sonraki sahnelerde bu kişinin Lyra olduğu anlaşılacaktır. Masa başında oturan insanlar pusula ile ne yapacaklarını düşünmektedirler.

SAHNE 90*

SAHNE 91*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 90 ve 91. Sahneler omuz plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: Her iki sahne de yapay ışık ile ışıklandırılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler mavi, siyah, sarı, pembe, beyaz ve kahverengi.

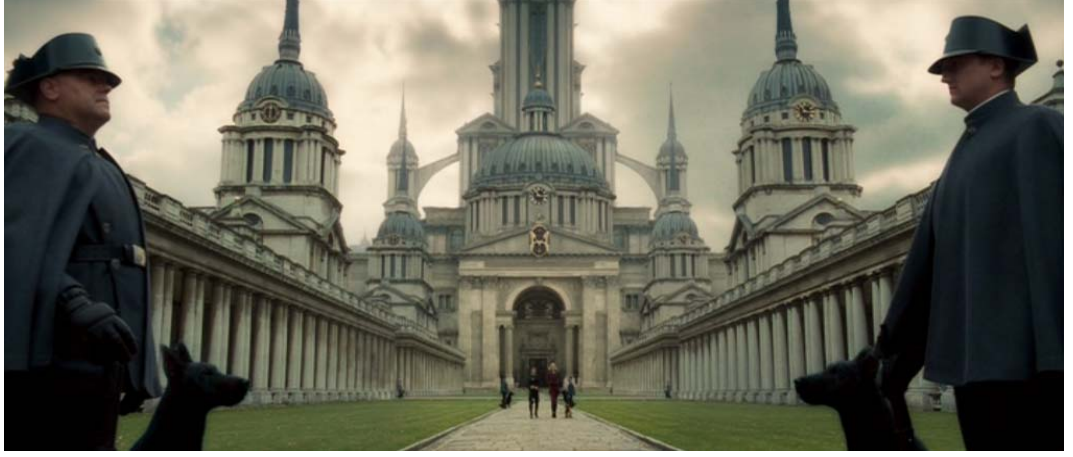
4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, hastanenin içinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

90 ve 91. Sahneler bir hastane koğuşunu andırır mekânda çekilmiştir. İçeride birçok çocuk bulunmaktadır. Çocukların yüz ifadelerinden mutsuz oldukları kolayca anlaşılmaktadır. Her biri tek tip mavi pantolon, mavi gömlek ve beyaz yelek ile giydirilmiştir. Bazı çocukların gömleklerinin renkleri farklıdır. 91 sahnede görüldüğü gibi Bill Costanın gömleğinin rengide farklıdır. Bu ayrıma işlemi yapılan çocukların sırası yaklaşanları vurgulamak amaçlı olabilir. Hemşire beyaz renk yerine Pembe renk seçilmesi ve makyajının bu duruma göre yapılması ruhsuzluğunu göstermektedir. Mekanın mavi olması oranın bir hastaneden çok başka bir yer olduğu etkisi uyandırıyor. Büyük bir yemekhanenin masalarında oturmaktadırlar. Her birinin önünde birer beyaz süt fincanı ve birer mavi mektup kâğıdı bulunmaktadır. Mektup kâğıtları mavi olduğu için bir yerler ulaşmayacaklarını gösteriyor. Beyaz süt fincanı çocukların kişiliğini göstermektedir. Bazıları uzun uzun mektup yazmakta hatta 90. Sahnede görünen mektuba bakılırsa üzerine yazdıkları kişilere kalp ile sevgi mesajları göndermeye çalışmaktadırlar. Çocukların cinleri etraflarında gezinmektedir. Bazılarının köpek biçiminde cini hemen sandalyelerinin yanı başında durmakta, bir tanesinin fare biçimindeki cini masanın üzerinde onları izlemektedirler. Ayakta duran pembe üniformalı hemşireler durmaktadır. 90. resimde beyaz üniformalı bir adam çocuklara mavi mektup kâğıtlarını dağıtmaktadır. Görevliler çocukları gözlemektedir.

91. Sahnede en sağ da oturan çocuk yazmamaktadır. Gördüğümüz karakter Lyra'nın arkadaşıdır. Arkasında kafasını gördüğümüz köpek cini durmaktadır. Hemşire başını eğmiş biçimde onu izlemektedir ancak o, başı öne eğik mutsuz biçimde oturmakta ve anlaşılan "MEKTUP YAZIN" komutuna karşı gelmektedir.

SAHNE 92*

- 1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 92. Sahne genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır. Kadrajdaki sütunlar belli bir ritim etkisi yarattığı için. Netlik alanı her yer olmasına rağmen, seyirci kapıdaki bekçiler ve ilerdeki insanlara bakıyor.
- 2. Işıklandırma:** Sahne doğal ışık ile ışıklandırılmıştır.
- 3. Renklendirme:** Kullanılan renkler gri, yeşil, mavi, beyaz, sarı, lacivert, siyah ve kırmızı.
- 4. İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, Majesti'nin sarayının önünde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Resmin sonunda görünen Majesti'nin sarayı, yerdeki Galileo sarkacı üzerinde kubbe, bölünmüş camlar Leonardo Da Vinci, engizisyon mahkemesini canlandırmaktadır. Kilise işlemleri 15-16. yy tarzındadır. Sağ ve sol yanı yeşil çimenler ile bezenmiş bir yol görünmektedir. Yolun sonunda, "Majeste" ye ait saray bulunmaktadır. Çimenlerin dış kısmında saraya kadar giden antik yunan avlularındaki surlara benzeyen taştan bir çit vardır. Saray, ortada büyük bir kubbe, sağ ve sol yanlarında iki kule ve ortada sağ ve sol yanında birer küçük kopyaları olan yüksek bir kule vardır. Kubbe ve kulelerin tepesi mavi-gri, üzerlerindeki süslemeler

altın oymalarından yapılmıştır. Binanın heybetinden anlaşılacağı üzere Majeste oldukça varlıklı ve güçlü biridir. Sarayda ki sütunların sıralı dizinmesinden dolayı öne doğru yürüyen üç kişi ilgimizi çeker buda mekandan çok bizi orda konuşan insanların ne yaptığına doğru yöneltir. Belli belirsiz duruşlarından ortadaki kişinin giysi ve sarı saçlarından onun Bayan Coulter olduğu anlaşılmaktadır. Üzerinde tutkuyu anlatan kırmızı bir giysi bulunmaktadır. Solunda daha kısa boylu biri, sağında da bir başka kişi bulunmaktadır. Saraydan döndükleri düşünülür ise, Majeste ile işbirliği içinde olduklarını anlamak zor değildir. Ön planda yolun başında iki koruma vardır. Sağ ve sol yanlarda lacivert üniformaları içinde polisi andıran bu korumaları birer siyah asil köpek cin eşlik etmektedir. Köpek cinleri adeta birer heykel gibi sahiplerinin yanı başlarında yerlerini almış nöbet tutmaktadırlar.

SAHNE 93*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 93. Sahne tepe bakışı ayrıntı plan ile çekilmiştir. Özne bakış açısı vardır.

2. Işıklendirme: Sahne yapay ışık ile ışıklandırılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, siyah ve altın sarısı.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, Bayan Coulter'in çalışma odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Zemini siyah kadife ile kaplı ahşap bir kutu görünmektedir. Tepeden verilen yapa ışık ile kutu içerisindeki nesnelere vurgulanmaktadır. Nesnelere, altından olan iki adet sivrisinek. Baş kısımlarında iğneleri görünmektedir. Sivrisinekler can yakıcı ve pis birer hayvan olduğunda göre, onların altın şeklinde olmaları da iyi olamaz. Bu sinekler özeldir. Bir pakete konulup düşmana gönderilir ve paket açıldığında, açan kişiyi yok etmeye yönelik saldırılar yapmaktadırlar.

SAHNE 94*

SAHNE 95*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 94 ve 95. Sahneler genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır. Net alan derinliği mekanın etkisini göstermek için sonsuzda bırakılmıştır.

2. Işıklandırma: Sahneler doğal ışık ile aydınlatılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, gri ve mavi.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne dış mekânda, dağlarda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Masmavi gökyüzünün altında alabildiğine beyaz karlar içerisinde yüksek gri dağlar arasında üzerinde kahverengi kış kıyafetleri bulunan, 94. Sahnede matarasından su içen, yanında kaplan biçiminde bir cini olan bir adam görünmektedir. Mekâna göre özgür ama yalnız başına. Göz alıcı beyaz karların üzerinde yürürken, belki de doğru yolu, ya da sorularının yanıtlarını aramaktadır. Dağların sıralınış biçimine ve bulunduğu yere göre bakarsak belli bir çizgi etkisi ile karakteri öne plana çıkartıyor. Bu durum birazdan başına birşeylerin geleceğini göstermektedir. Yanında korumacı tavrı ile kaplanı, 95. Sahnede duyduğu bir ses ile irkilmekte kükremektedir. Sahnenin darlığında anlaşılacağı gibi köşeye sıkışmış kurtuluşlarının olmadığını göstermektedir.

SAHNE 96*

SAHNE 97*

SAHNE 98*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 96, 97 ve 98. Sahneler genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: Sahne doğal ışık ile ışıklandırılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler beyaz, mavi, kahverengi ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne dış mekânda, dağlarda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

96. sahnede karların arasında gizlenmiş, yanında kurt biçimindeki cini ile silahlı bir adam görünmektedir. 97. Sahnede aynı biçimde kurt cini olan kar gibi beyaz saçları olan başka bir silahlı adam daha vardır. 98. Sahnede ise, 4 adam, kurt cinleri ile beraber tek başına yürüyen adama saldırmakta onu esir almaktadırlar. Gri kaplanın kükremesi işe yaramamaktadır. Üzerlerinde hayvan kürklerinden giysileri ile dört koldan saldıran bu adamlar, daha sonra Lyra'nın babası olduğunu öğrendiğimiz adamı etkisiz hale getirmektedirler. Hayvan kürklerinin arasından görünen kollarındaki lacivert üniforma renginden, adamların Bayan Coulter'in adamları olduğu anımsatılmaktadır. Bu sahnelerde kurtler Türk mitoloji ile özdeşleştirilmişlerdir. Önceki sahnelerde bu bölgede tatar olarak bilinen kurt cinlerin bölgesi denilmiştir. Avrupa'nın eski bakış açısının devam ettiğini görmekteyiz.

SAHNE 99*

SAHNE 100*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 99 ve 100. Sahneler kuş bakışı-genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır. Net alan geniş tutulmuş geminin güvertesi boş alan olarak bırakılarak Yönlendirme yapmaktadır.

2. Işıklandırma: Sahnelerde doğal ışık kullanılmıştır. Yapay ışıkla güvertedeki boş alan genel aydınlatmadan farklı aydınlatılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, sarı, yeşil ve mavi.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne dış mekânda, gemi güvertesinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

99. sahnede Lyra geminin güvertesinde kenara yaslanmış olarak durmaktadır. Elinde altın pusula'yı tutmaktadır. Güvertedeki Lyra'nın arkasındaki boş alan ve orasının genel aydınlatmadan farklı olarak aydınlatılması Elindeki pusulanın ve zeminin arasında bir baı göstermektedir. Lyra'nın cini martı biçimine dönüşmüş özgürlüğü ifade ederek havadan onu takip etmektedir. Lyra'nın üzerinde mavi bir gömlek ve üstünde yün örgü renkli yelek vardır. Elindeki pusula ile o kadar meşguldür ki, yukarıdan gelen tehlikeden habersizdir. 100. sahnede daha önce kutu içerisinde cansız gördüğümüz altın sivrisinekler saldırmaya hazırdır. Sağdaki sineğin üstünde yeşil yakut rengi göze çarpmaktadır. Buda ikisinin farklı görevlerle orda olduğunu göstermektedir. Daha önceki sahnelerde de bir kadeh boş bir kadeh dolu şarap görmüştür. Bu sahnede sineklerin biri sırtında bir şey taşıyor biri taşıyor.

SAHNE 101*

SAHNE 102*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 101 ve 102. Sahneler boy plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır. Kamera cinlerin seviyesinde kullanılmıştır.

2. **Işıklandırma:** Sahneler doğal ışık ile ışıklandırılmıştır.

3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, altın sarısı, mavi ve gri.

4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, gemi güvertesinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

101 ve 102. Sahnede, altın sineklerinden birini cam bir kadehin içine hapsedildiği görünmektedir. Gri saç ve sakalları ile bir rahip cübbesini andıran kahverengi giysisi içerisindeki yaşlı adam, Lyra'ya sineklerden kurtarmaya yardım etmekte, hatta birini cam kadeh ile yakalamaktadır. Lyra ve adam kadehin başında çömelmiş içerisindeki sineğe bakmaktadırlar. Adamın yanında kahverengi kaplan biçimindeki cini yanında kadehe bakmaktadır. Lyra'nın tekir bir kediye dönüşmüş cini ise Lyra'nın kucağından sineği izlemektedir. Yaşlı adam Lyra'ya bu sineğin ne kadar önemli ve tehlikeli olduğunu anlatan bakışlar ile bakmaktadır.

SAHNE 103*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 103. Sahne bel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışık ile ışıklandırılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler kahverengi, kırmızı, mavi ve sarı.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, gemi güvertesinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Yapay ışığın verdiği mavimsi ışık ile gece izlenimi verilmiş olan 103. Sahnede Lyra yine güvertede geminin yan kısmına yaslanmış denize bakmaktadır. Deniz neredeyse siyah görünmektedir. Bir bilinmezliğe doğru yelken almış oldukları göstergesi olarak denizin karanlığı bulunmaktadır. Lyra'nın yüzüne mavimsi bir ışık vurmaktadır. Yüz ifadesinden olaylara olan şaşkınlığı açıkça anlaşılmaktadır. Lyra yan kısımda duran gelincik cininin sırtını okşamakta, onu rahatlatırken aslında kendisini telkin etmeye çalışmaktadır. Arkada kamaralardan birinden dışarı sızan ışık görünmektedir. Kamaralara inilen kapının üstünde olan lamba da yapay ışığa katkıda bulunmaktadır.

SAHNE 104*

SAHNE 105*

SAHNE 106*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 104. Sahne genel, 105. Sahne bel ve 121. Sahne omuz plan ile çekilmiştir. 104 ve 105. planlar öznel, 106. plan nesnel bakış açısına sahiptir.
2. **Işıklandırma:** Sahneler doğal ışık ile ışıklandırılmıştır, yansıtılan az miktarda gemi kamaralarından gelen yapay ışık ile gece izlenimi verilmiştir.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi, pembe, yeşil ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, gemi güvertesinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

104. sahne'de gemi güvertesinde birden beliren cadı Saraphina¹⁹,yı görmekteyiz. Bu sahnede oldukça flu bir görüntüdedir. Üzerinde siyah askılı tül den olma bir elbise vardır. Saçları dalgalı koyu kahverengi omuzlarında aşağıya dökülmektedir. Kolları iki yana açık duruşundan daha dengesini bulmaya çalıştığı görülmektedir. Arka planda siyah gri bulutlar ile kaplı gökyüzü bulunmaktadır. Gemi güvertesinde her şey karanlıkta kalmış ahşap kahverengidir. Cadı'nın arkasında kamaralara giden kapı vardır. Kapı da ve kamara duvarlarında olan yuvarlak camlardan dışarıya ışık süzülmemektedir.

105. Sahne'de Saraphina, elindeki yay'ı tutmaktadır. Bu yay ile yakıcı ok atan, atıcı ve tutuşturucu cadı olduğu anlaşılmaktadır. Elbisesi askılı siyah elbiseden yeşil geniş kollu kadifemsi bir elbiseye dönüşmüştür. Cadı'nın arkasında

---

¹⁹ SARAPH: parlayan, yanan anlamında göksel bir isim'dir. Kanatlı yılan veya Ejderha ile özdeşleşir. İnanışlarda 21 ile 6 rakamı Saraphina'nın rakamları olarak kabul edilir. En eski yazılı metinlere göre Yahova tarafından cezalandırılmak amacı ile yeryüzüne yollanan yılanı temsil eder. Daha eskilerde tanrının meleği olarak anılır ve ateşi de arındırır. Öldürülüş şekli yanık / yakma tamamen öldürme-yok etmeye yöneliktir. Aynı zamanda yanlış 2. Sembolü arındırmaktadır. Ayrıca eski metinlerde ateşin sahip olduğu güçlerin bir sentezi yapılmıştır. Bunlar sıcaklığı arındırma gücü, kendi kendini ortaya koyma, ışık ve ışıklandırma ve karanlıkların yok edilmesi. Böylelikle Saraphina vicdanı en ruhsal boyutlara kadar uzanan bir alan içinde tüm bu güçleri elinde tutan ve bunları sembolize eden büyük bir güçtür. (Jean CHEVALIER, Alain CHEERBRANT, DICTIONAIRE DE SYMBOLES, Çeviri, Mehmet SARIOĞLU (Robert Laffount Jüpiter, 1982) s. 870-71)

kamaraların pencerelerindeki ışık görünmektedir. Saraphina'nın duruşundan, temkinli, ok atmaya hazır olduğu anlaşılmaktadır.

106. Sahne'de ise Saraphina omuz çekim ile çekilmiştir. Yüzünde endişeli bir ifade bulunmaktadır. Yüz hatlarının kusursuzluğu, dudaklarının pembeliği ve gözlerindeki anlamlı ifadeden, iyi niyetli olduğu, Lyra'nın yanında yer aldığı anlaşılmaktadır.

SAHNE 107*

SAHNE 108*

SAHNE 109*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 107.ve 108. Sahne boy plan ile çekilmiş, 109. Sahne ayrıntı plan çekim ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: Sahneler doğal ışık ile ışıklandırılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne dış mekânda, limanda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

107. ve 108. Sahneler dev bir çelik halka önünde çekilmiştir. Limanda bulunan bir takım araç gerecin bulunduğu bir yer. Bu gri renkteki büyük halka, yıldız geçidi çarkını andırmaktadır. Bu halkanın önünde üzerinde koyu kahverengi ceket ve gri pantolondan oluşan bir takım elbisesi ile beyaz saçlı beyaz bıyıklı bir adam, Bay Ghostbee oturmaktadır. Başında maceracı ruhunu belirten bej rengi bir kovboy şapkası takmaktadır. Boynunda kravat yerine tutkunun simgesi kırmızı bir atkı takmaktadır. Ghostbee'nin tavşan şeklinde bir cini vardır. Sahnedeki adamın mekanik bir şeylerle ilgili olduğunu anlarız. Yıldız geçidi çarkı gibi duran objeden Lyra'yı gitmesi gereken yere götürecek kişi olacağına hazırlanmaktaydı. 107. Sahnede cinin omuz çekim ile sadece baş ve kulakları görüntülenmektedir. Ghostbee Lyra ile konuşurken tavşan başı geriye atılmış durumda onu izlemektedir. 108. Sahnede Ghostbee ve tavşan cini Lyra'yı izlemektedirler. 109. Sahnede Tavşanın kulaklarının duruşundan, algılarının açık olduğu ve tam dikkat ile Lyra'yı dinlediği anlaşılmaktadır. İrkilmiş biçimindeki dik duruşundan, Lyra'nın anlattıklarından tedirgin olduğu gözlenmektedir.

SAHNE 110*

- 1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 110. Cin ve adam açısından bel plan olarak çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır. Adamın amorsundan çekilmiştir.
- 2. Işıklendirme:** Sahneler doğal ışık ile ışıklandırılmıştır.
- 3. Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, kırmızı ve gri.
- 4. İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, limanda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Bay Ghostbee'nin arkası dönüktür ancak el ve kol hareketinden karşısında sandığa yaslanmış olarak duran Lyra'ya kibarca şapkasını çıkararak selam vermek üzere olduğu anlaşılmaktadır. Lyra'nın üzerinde kırmızı bir palto vardır. Bay Ghostbee'nin boynundaki atkının renginin aynı olması onların birlikte hareket edeceklerini göstermektedir. Tutkunun rengi kırmızı, Lyra'nın bir şeyleri halletmek ve düzeltmek için hissettiği tutkuyu kamçılılamaktadır. Mekân bir limandır. Etrafta sandıklar, dolaplar, gemilerden indirilen ya da gemilere yüklenebilecek her türlü nesne vardır. Arkada ağır nesnelere kaldırmaya yarayacak vinçler bulunmaktadır. Lyra'nın takındığı tavır, Bay Ghostbee'ye karşı tedbirli davrandığını göstermektedir. Onca yaşananlardan sonra tanımadığı birine güvenmemesine rağmen kibarlığından ödün vermemekte ve kendisine selam veren kişiye kibarca başını eğerek selamlamaktadır.

SAHNE 111*

- 1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 111. Sahnede kedi biçimindeki cin tepeden genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
- 2. Işıklandırma:** Sahne doğal ışık ile ışıklandırılmıştır.
- 3. Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, kırmızı ve gri.
- 4. İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, limanda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

111. sahnede kedi biçimindeki cinimiz ön plandadır. Tekir kedi gibi kırçılı kahverengi tonları ile bezenmiştir. Zemin gri çimentodur. Sağ köşede Lyra'nın bacağı görünmektedir. Kedi cin, sanki kendilerine selam veren adama karşı gardını almışçasına arka ayaklarının üzerine kaykılmış biçimde durmakta onu dikkatle izlemektedir.

SAHNE 112*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 112. Cin ve adamlar açısından genel plan, kutup ayısı Irek açısından ise bel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
2. **İşıklandırma:** Sahne doğal ışık ile ışıklandırılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, kırmızı ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, şehir meydanında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Beyaz savaşçı kutup ayımız insanlar tarafından tehlikeli görünmektedir. Oysa tıpkı Lapen mitoslarında olduğu gibi, beyaz ayı koruyucu, dilek dileyen ruh'tur. Buda insnalara zarar vermeyeceğini gösterir. Asker tarzında giyinmiş adamlar, önlerinde saldırgan köpek cinleri ile ona silahlarını doğrultmuş beklemektedirler. Sol tarafta halktan bir kaç kişi önlerinde köpek cinleri ile Irek'e bakmaktadır. Lyra üzerinde kırmızı tutku ifadesi elbisesi ile Irek'e doğru hızla hareket etmektedir. Irek, sırtında bir zırh giymektedir. Zırh bir gergedanın sırt yapısı gibi kat kat parçalardan oluşmaktadır. Parçaların bazısına gelen ışık yansımından, sanki altınmış gibi parlamaktadır. Silahlı adamların arkasında da büyük bir olay karşısında toplanıp izleyen halktan insanlar vardır. Bazısının önünde köpek cinleri görünmektedir. Sağ ve sol tarafta ahşap birer bina görünmektedir. İki binanın ortasında, arka planda, ahşaptan bir mekanizma bulunmaktadır. Bu mekanizma soldan gelen güneş ışıkları ile parlamaktadır.

SAHNE 113*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 113. Cin ve askerler açısından genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: Sahne doğal ışık ile ışıklandırılmıştır.

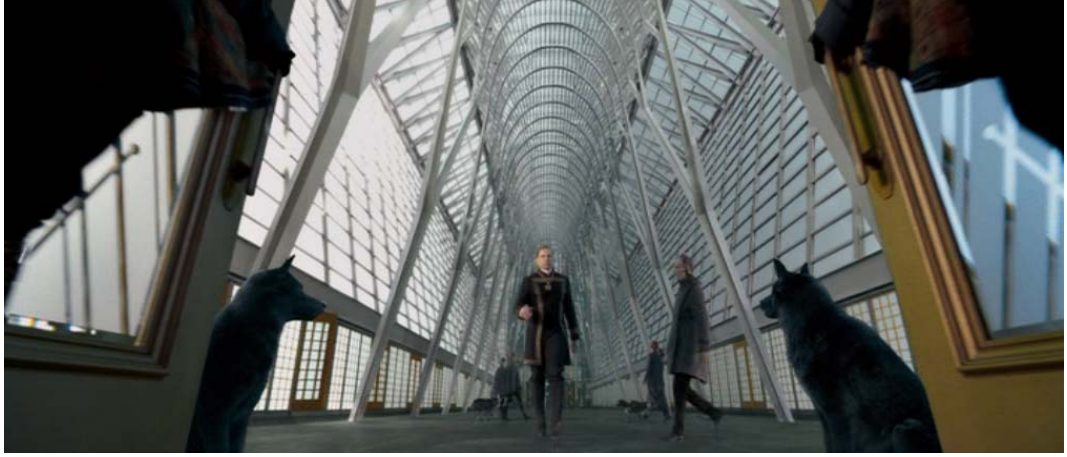
3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, kırmızı, mavi ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne dış mekânda, şehir meydanında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Kutup ayısı Iorek'e silah doğrultan insanlar önlerinde saldırmaya hazır köpek cinleri ile durmaktadırlar. Adamların arkasında kırmızı kıyafeti ile Lyra görünmektedir. Lyra olayı durdurmaya çalışmaktadır. Arka plandaki ahşap binanın balkonunda balkon korkuluklarına ip bağlayan bir adam, bir köşede duran mavi giysili bir adam daha görünmektedir. Sağ köşede silahlı adamların arkasında üzerinde mavi cüppe ve mavi şapkası ile bir adam oradan uzaklaşmaya çalışmaktadır. Kıyafetlerinden anlaşıldığı üzere majesterium ait bir kişidir. Bu dünyayı yöneten ikdidarın korkaklığını göstermektedir.

SAHNE 114*

SAHNE 115*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 114 ve 115. Sahneler genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: Sahne doğal ışık ile ışıklandırılmıştır. 114. Sahne’de solda bir bölgeden yapay ışık ile güneş vurmuş izlenimi verilmiştir.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler gri, mavi, beyaz, sarı, lacivert, kırmızı ve siyah.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, Majesti’nin sarayının içinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

114. sahne Majesti'nin saray'ında çekilmiştir. Her bir yanı gri kafes çerçevelerden oluşan camlar ile kaplı bir koridorda yürüyen bir adam görmekteyiz. Ulaşmaya çalıştığı kapı açık, kapının altından olma kanatları sağ ve sol yanlara birilerin yardımı ile açılmıştır. Açan kişilerin elleri görünmektedir. Kapı kanatlarının altın olmasından, Majesti'nin varlıklılığı gözler önüne sermektedir. Koridor boyunca üzerlerinde gri tonlarında takım elbiseleri ile çeşitli insanlar yürümektedir. Kapının eşiğinde sağ ve sol tarafta birer siyah bekçi köpeği Majesti'yi gelebilecek kötülüklerden korumaktadır. Koridor boyunca çeşitler aralıklarla sağ ve sol yanlarda altın kapılar bulunmaktadır. Yapı, bütün olarak bir kilise girişini andırmaktadır. Hızla açılmış olan kapıya ilerleyen adamın üzerinde askeri bir üniformayı andıran, işlemeli bir üniforma bulunmaktadır. Adamın yüz ifadesi ve hızlı adımlarından yola çıkarak, Majesti'ye önemli bir haber ya da bilgi getirdiği anlaşılmaktadır.

115. Sahne'de Majesti'nin kabul odasındayız. Dıştan görünen binanın kubbe kısmı olduğunu yuvarlak oluşundan anlamaktayız. Bütün çevre gri kafesler biçimindeki çerçeveler içinde camlardan oluşmaktadır. Camlardan dışarı, masmavi gökyüzü görünmektedir. Bu kubbe biçimindeki yuvarlak oda, gerek duvarlarındaki çerçeviciklerle gerekse cam parçacıkları ve bütün olarak yapısı ile bir kiliseyi anımsatmaktadır. Odanın ortasında bir taht'ı anımsatan bir altın sarısı bir koltuk durmaktadır. Duvarda altından bir amblem vardır. Amblemin ortasındaki şekil bir M harfine benzemektedir. Majesti'nin baş harfini - "M" yi vurgulamaktadır. Sağ ve sol yanlarda belirli aralıklarda büstler vardır ve her bir büstün üzerinde altın birer kadeh durmaktadır. Arka planda sol tarafta bir kapı açıktır ve kapıdan içeri üzerlerinde gri üniformaları ile iki adam girmektedir. Koltuğun hemen solunda, kral cüppesini andırır kırmızı bir cüppeli adam ve yanında gri kıvrıcık köpek cini durmaktadır. Cüppe den bu adamın Majeste olduğu düşünülmektedir. Hızlı adımlarla bu odaya doğru gelen adam kapıdan girmiş ve Majesti'nin karşısında diz çökmüş bütün sadakati ile konuşma izninin verilmesini beklemektedir. İki saheneyle anlatılmak istenen iktidar altın yani güce sahip olsada boşluğun içinde yalnızlaşacaktır.

SAHNE 116 *

SAHNE 117*

SAHNE 118

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 116 ve 117. Sahne'ler boy plan, 118. Sahne ise omuz-baş plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.

2. Işıklandırma: 116, 117 ve 118.Sahne'ler doğal ışık ile ışıklandırılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, kırmızı, turuncu mavi ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne iç mekânda, zeplinin içinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

116. sahne de Bayan Coulter maymun cinine bir tokat atmaktadır. Bayan Coulter'in üzerinde, kararlılığın simgesi siyah renkte bir elbise vardır. Uçan zeplininin içerisinde krem rengi bir koltukta oturmaktadır. Zeplinin cam kısmından altlarında geçen masmavi ucu görünmeyen bir nehir vardır. Sanki onlara yolu gösteren bir biçimde yolunda akmaktadır.

117. sahnede maymun cin tokadın etkisi ile kırmızı halının üzerinde düşmüştür. Ve sahibinin ününde adeta bağışlanmayı bekleyen bir tavır ile eğilmektedir. Alt kısımda oradaki beyaz sehpanın bir kısmı görünmektedir.

118. sahnede attığı tokattan pişman maymun cinine sarılmış olan Bayan Coulter görünmektedir. Siyah elbisesinin yakasında önden geriye doğru beyaz eşarp şeklinde bir şerit vardır. Maymun cin sahibine sarılmış omzunun üzerinden bakmakta, Bayan Coulter umutsuz ve karamsar bakışlar ile camdan dışarıyı gözlemektedir. Kendi çelişkileri ile yüzleşmeye başladığını görmekteyiz. Siyah kıyafeti daha önceden alıştığımız altın rengin karşısında bize soru işaretleri bırakmaktadır. Boynundaki beyaz yaka siyah kıyafetle kafasındaki karmaşayı anlatmaktadır.

SAHNE 119*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 119. Sahne genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır. Net alan çok fazla kullanılmış bizi bulduğumuz mekandan dışarı çıkarmak istemektedir.

2. Işıklandırma: Sahne doğal ışık ile aydınlatılmıştır ancak sol yandan batan bir güneşin ışıklarının dağlara ve kulübe çatılarına düşme izlenimini veren yapay bir ışık kullanılmıştır.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne dış mekânda, köyde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

116. Sahne Çingenelerin Kuzeydeki kamplarında çekilmiştir. Okuldaki yansıtılan görüntüye özdeşik bir sahne kurulmuştur. Taitan yapılan ocak bize varılması gereken yere geldiğini gösteriyor. Dış mekân çekimi olan bu sahne de, arka planda üzeri karlarla kaplı dağlar göze çarpmaktadır. Soldan dağların ve köydeki çadırların çatılarına vuran yapay ışık, güneş batarken yaptığı yansımayı çağrıştırmaktadır. Çadırların ortasında bir meydan vardır. Meydanın ortasında etrafı taşlarla çevrili bir ocak vardır. Ocağın üzerinde zincirle asılı duran bir tencere sallanmaktadır. Ocağın hemen yanında kahverengi bey deseni ile bir

kaplan cin yürümektedir. Cinin sahibi olduğu düşünölen bir kişinin sağ ayağı sol ön planda görünmektedir. Bu ayağın üzerinde koyu renk bir pantolon ve pantolonun içine sokulmuş olduğu kahverengi hayvan derisi yapımı kar çizmesi vardır. Çadırların tepeleri de beyaz kar ile kaplıdır ve özellikle arka plandakiler yapay ışık sayesinde pırıl pırıl parlamaktadır. Zeminde e beyaz kar ile kaplıdır. Yerde sağ ve sol yan da birer kızak göze çarpmaktadır. Buda bize 2 kişinin bu kaptan ayrılacağını göstermektedir.

SAHNE 120*

SAHNE 121*

1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme: 119. Sahne Bel plan ile çekilmiştir. 120 sahne ayrıntı plandır. 119 ve 120 planlar nesnel bakış açısına sahiptir.

2. Işıklandırma: Sahne'ler doğal ışık ile ışıklandırılmıştır, yansıtılan az miktardaki yapay ışık ile gece izlenimi verilmiştir.

3. Renklendirme: Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi ve gri.

4. İç ve Dış Uzamlar: Sahne dış mekânda, gemi güvertesinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

119. Sahnede Lyra'nın Zırhlı ayıyla kamp yerinden ayrılıp Bill Costa'nın olduğu yere gitmişlerdir. Mekanın karnalık olması ve mavi tonlar korku düşüncesini artırmaktadır.

120. resimde yerde duran kedi cinin bakış ve duruşundan gelecek bir tehlikeye karşı hazırlıklı ve irkilmiş bakışlarla bakmaktadır. Arka plan ve yanlar karanlık, bütün ışık sadece kedi cini görebileceğimiz kadar aydınlatmaktadır. Kedi cinin bakış ver duruşundan gelecek bir tehlikeye karşı hazırlıklı ve tedirgin olduğu anlaşılmaktadır.

SAHNE 122*

- 1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 122. Sahne göğüs plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır. Net alan fazla kullanılarak arka mekânın tanıtımı yapılmıştır.
- 2. Işıklandırma:** Tavan ve duvardaki lambalar yardımı ile yapay ışık ile ışıklandırılmıştır.
- 3. Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi, yeşil ve gri.
- 4. İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, hastanenin içinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Başında ahşap çerçeveli, kafes kafes camlı büyük bir giriş kapısının olduğu bir koridordayız. Koridorun sağ ve sol kanatlarında tıpkı kapınıniki gibi ahşap kafes kafes camlardan oluşan pencereler bulunmaktadır. Duvar ve tavanlar mavi, zemin gri renktedir. Etraftaki renk ve sadeliğe bakılacak olursa, burası bir hastane koridorunu andırmaktadır. Ön planda Lyra üzerinde bej rengi kabanı, dağılmış saçları ile bel çekim ile görüntülenmiştir. Başı solunda duran adam dönük, bakışları ile onu ve söylediklerini izlemektedir. Yanında duran adam, kahverengi paltosu ile başında kenarı gri kürkten oluşan tepesi koyu renk olan

bir Şapka takmaktadır. Adam, kabanının önünü yakası dâhil tamamen kapamıŐtır. Buna bakılarak soğuktan, dışarıdan içeri girdiği anlaşılmaktadır. Elinde gri renkte bir dosya taşımaktadır. Adamın sol omzunda yeşil renkte bir cin görünmektedir. Şekil itibari ile bir kertenkeleyi, bir sürüngenini andırmaktadır. Buna göre adamın kiŐiliĐinin de sürüngenler gibi sinsice olduğu tahmin edilebilmektedir.

SAHNE 123*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 123. Sahne genel plan ile çekilmiştir. Nesnel nakış açısı vardır. Net alan fazla kullanılmıştır.
2. **Işıklandırma:** Tavan ve duvar lambaları yardımı ile yapay ışık ile ışıklandırılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi, kırmızı ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, hastanenin içinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Bir önceki sahnede uzanan koridor, kendisini içinde yuvarlak bir oda bölümü olan yuvarlak bir alana bırakmıştır. Tavanlar kenarlara yerleştirilmiş spot ışıklar yardımı ile yeşile çalan bir mavi tonundadır. Duvarlar daha koyu, mavi gri arasında bir renktedir. Zemin beyazdır ve bu beyaz zeminin üzerinde kırmızı bir şerit bulunmaktadır. Bu şerit koridorlar arası bağlantıyı sağlamakta yol gösteren bir çizgi biçimindedir. Ortada bulunan yuvarlak kısımda ahşap bir kapı mevcuttur. Kapıda oval 3 ayna parlamaktadır. Bir önceki sahnede elinde gri dosyası ile Lyra'ya eşlik eden adam kapının koluna uzanmakta, Lyra'ya gideceği yeri işaret etmektedir. Kapının hemen yanında, o odanın içersindekileri korumak ya da içeride tutmak üzere duran, beyaz giysileri içerisinde tipik bir hasta bakıcısını canlandıran bir adam durmaktadır. Adamın yanında köpek

biçiminde kahverengi bir köpek durmaktadır. Sadık baş hizmetkârı anlatan köpek cinden, sahibinin de efendisine, Majestilerine sonuna kadar sadık bir karakterde olduğu açıkça anlaşılmaktadır. Lyra'nın geldiği koridorun tam zıt tarafındaki koridor kapısından beyaz hemşire kıyafetleri içinde bir kadın yuvarlak alana doğru yürümektedir. Bu hemşirenin Bill Costa ile konuşan hemşire olduğunu anlamaktayız. Sanki bir yüzleşme yaşanacak hissi verilmiştir.

SAHNE 124*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 124. Sahne genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır. Net alan fazla tutularak arkadan geçen hemşire önemszenmektedir.
2. **Işıklandırma:** Tavan ve duvar lambaları yardımı ile yapay ışık ile ışıklandırılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi, yeşil ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, hastane içinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

124. Sahnede gördüğümüz aynalı kapı açılmış Lyra bu kapıdan içeri doğru yürümektedir. 123. Sahnede sağ tarafta gördüğümüz hemşire yuvarlak alanda yürümüş bu kapının önünden geçmektedir. Dimdik yürüyüşünden sanki cansız bir robot izlenimi vermektedir. Yanında ufak siyah bir köpek cin yürümektedir. Bu kadın Lyra işe yüzleşmekten kaçır gibidir. Lyra kapıdan içeri doğru adım atmaktadır. Gireceği odanın duvarları yine mavi renkte ve duvarda yer yer kahverengi ahşap şeritler göze çarpılmaktadır. Bu şeritler birleştirilen yuvarlak duvarı oluşturmaktadır. Kapının sağ ve sol yanında duvarda duvara yapışık kısmı mavi olan iki lamba vardır. Lyra, üzerinde bej rengi kışlık içi kürklü

kabanı, ayaklarında yine bej rengi kürklü çizmeleri ve ellerinde ise kahverengi tüylü eldiven giymektedir. Saçları ortadan ayrılmış omuzlarına dökülmektedir. Kabanının boyundan ipleri olan beyaza çalan kürklü bir kapüşonu bulunmaktadır. Bej renkli kabanın üzerinde yine beyaza çalan kürklü şeritler bulunmaktadır.

SAHNE 125*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 125. Sahne cinler açısından genel plan ile çekilmiştir. Öznel bakış açısı vardır.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, hastane koğuşunda çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Zemini gri-beyaz kırçillı olan bir odadayız. Sağ tarafta ilginç bir geometrik şekle benzeyen metal bacaklı gri bir plastik sandalye de mavi hastane giysisi ve bej rengi yeleği ile oturan bir çocuk vardır. Yerde, yürüme yolu gösterir gibi kahverengi kemiğe benzer işaretler bulunmaktadır. Sol yanda ve arka planda iki kahverengi beyaz desenli köpek cin bulunmaktadır. Ortada gri zeminin üzerinde belli belirsiz bir fare cin durmaktadır. Sol taraftaki köpek cin fareye bakmaktadır. Arkadaki köpeğin önünde metal tekerlekli bacaklı bir masanın ayakları görünmektedir. Masanın hemen arkasında hemşirelerden birinin ayakları görünmektedir.

SAHNE 126*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 126. Sahne genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, hastane koridorlarında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Zemini beyaz olan yuvarlak yapılandırılmış alandayız. Işıklandırmadan gri görünen mavi yuvarlak gelen duvarların üzerinde belirli aralıklarda duvar lambaları alana yapay bir ışık vermektedir. Yine belirli aralıklarla kahverengi ahşaptan ve kafes kafes camlardan oluşan pencereler mevcuttur. Camlarda dışarıdaki soğuk havayı hatırlatan kar birikimleri vardır. Ortada büyük ahşap bir kapı bulunmaktadır. Kapının iki kanadı da mavimsi parlayan camlardan oluşmaktadır. Roger, yanındaki kahverengi beyaz sadık köpek cini ile beraber bu kapıya yanaşmaktadır. Hemen arkasında Lyra yürümektedir. Önceki sahnede elinde olan eldivenler çıkarmış bir elinde tutmaktadır. Bej rengi kabanının önü açık olduğundan, dışarıdaki üşümesinin artık geçmiş olduğu anlaşılmaktadır. Kapının hemen karşısında koyu gri renkte bir fareye dönüşmüş olan Lyra'nın cini kapıya bakmaktadır. Kapının arkasında ne olabileceği merakı ile kapıya bakmaktadır.

SAHNE 127*

- 1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 126. Sahne Diz plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
- 2. Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
- 3. Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi, sarı, turuncu ve gri.
- 4. İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, hastanede bir toplantı odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Toplantı odası gibi görünen bir odanın içersindeyiz. Diğer odalarda olduğu gibi, odanın kapısı, yarıya kadar camdan oluşan, kahverengi ahşap çerçeveli bir kapıdır. Kapının bir kanadı açık ve kapı ağzında başında beyaz kepli bir hemşire durmaktadır. Onun önünde mavi üniformaları ile hastabakıcı iki adam içeriye doğru adım atmaktadır.

Odanın duvarları, yapay ışıklandırma ile gri görünümlü mavidir. Odanın ortasında bir masa ve etrafında beyaz sırtlıkları olan sandalyeler vardır. Masanın üzerinde bardakları bir tepsi üzerinde ters çevrilmiş bir su takımı durmaktadır. Bu tepsinin hemen sağında içinde gümüş renginde metal toplar olan beyaz bir kase durmaktadır. Masanın yanı başında Bayan Coulter arkasında beyaz

üniforması ile duran adamın yardımı ile kol ve yaka kısmı kürklü olan kahverengi paltosunu çıkarmaktadır. Adamın paltosu almaya çalışma şekline Bayan Coulter'in emrinde çalıştığı, ona hizmet ettiği anlaşılmaktadır. Bayan Coulter'in üzerinde beyaz bir elbise, koyu kahverengi deri eldivenler, kolunda ise kahverengi bir çantası vardır. Saçlarının sarısı, beyaz elbise, kürklü paltosu ve deri eldivenlerden varlığı, asil biri olduğu anlaşılmaktadır. Bayan Coulter'in maymun cini masanın üzerinde durmaktadır. Kuyruğu havada, bakışları karşıya dikmiş durumda duran maymun etrafta birilerinin olduğunu sezmiş gibidir.

SAHNE 128*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 128. Sahne cinler açısından genel plan insanlar bakımında ise omuz plan ile çekilmiştir. Nesnel hakış açısı vardır. Net alan kısa tutularak öndeki kişi önemli olarak gösterilmiştir.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, hastane toplantı odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

127. sahnedeki odanın içerisindeyiz halen. Arka planda flu biçimde bir üniformalı adam görünmektedir. Sol tarafta kapının ahşap kısmının bir kısmı, sağ tarafta ise kafes camlarında kar birikmiş ahşap pencerenin bir kısmı görünmektedir. Sahne'nin tamamı, ortada duran, gergin bir yüz ifadesi ile karşısındakine bir şeyler anlatan adama ve omzunda duran çekirge biçimindeki cine odaklanmış durumdadır.

SAHNE 129*

- 1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 129. Sahne omuz ve bel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
- 2. Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
- 3. Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi, turuncu ve gri.
- 4. İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, hastane toplantı odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

127. sahnedeki toplantı odasında devam etmektedir. Bayan Coulter ve üniformalı adamlardan biri masadaki yerlerini almıştır. Bayan Coulter, ellerindeki eldivenleri çıkarmış onları halen elinde tutmaktadır. Sol tarafta, Paltosunu elinde tutan bir üniformalı adam durmaktadır. Sağ tarafta ise bir başka üniformalı adam onları izlemektedir. Sol ön planda masanın üzerinde duran su takımının kapaklı sürahisinin üst kısmı tamamen gümüşten yapılmışçasına parlamaktadır. Ön planda ise, Bayan Coulter'in maymun cini bel çekim ile çekilmiştir. Bakışlarında, içeride birilerinin olduğu tedirginliği ve merakı açıkça görünmektedir.

SAHNE 130*

- 1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 130. Sahne omuz plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
- 2. Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
- 3. Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi ve gri.
- 4. İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, hastane içerisinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Çalışanların kahverengi-beyaz köpek cini görüntülenmektedir. Köpek cinin duruşundan sahibini koruma içgüdüğü ile saldırmaya hazır olduğu anlaşılmaktadır. Yapay ışıklandırma ile diğer sahnelerde beyaz görünen zemin, neredeyse koyu gri görünmektedir. Yapay ışık sadece köpek cini vurgulamak amacı ile özellikle köpeğe doğru yansıtılmıştır.

SAHNE 131*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 131. Sahne cinler açısından genel plan insan açısından omuz plan ile çekilmiştir. Öznel bakış açısı vardır.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, hastane içerisinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Halen toplantı odasının içindeyiz. Sol tarafta üniformalı adamlardan birinin omuzu görünmektedir. Arka planda ahşap kapı göze çarpmaktadır. Sahnenin en göz alıcı kısmı, Lyra'nın gri gelincik cinini yakalamış olan üniformalı adamdır. Adamın omzunda beyaz bir fare cin durmakta ve olan biteni izlemektedir. Gelincik cin kurtulabilmek için debelenmektedir ancak adam iki eli ile onu sımsıkı tutmaktadır. Adamın yüzünde gelincik cini oracıkta öldürecekmiş gibi kızgın ve sinirli bir ifade vardır.

SAHNE 132

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 133. Sahne genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, hastane içindeki deney odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Bütün olayların kilit noktasındayız. Koyu gri kenarları olan bir makine görünmektedir. Makinenin ortasında beyaz bir platform vardır. Bu platformdan itibaren oval biçimde ortası açık olan ve açık kısımları tel örgü ile kapalı olan ve ortasında yine telden bir duvar ile iki bölünmüş bir alan vardır. İkiye bölünmüş kısmın birinde Lyra, diğerinde gelincik cini hapsedilmiştir. Ortadaki açıklıktan arka fondaki ahşap kapı görünmektedir. Sağ ve sol kısımlarda beyaz mobilyadan oluşan tezgâh ve taburelerin bazı kısımları görünmektedir. Bu makine, hastane olarak gördüğümüz yerde, çocukların üzerinde deney olarak uyguladıkları CİN-SAHİP ayırma makinesidir. Toplantı odasında yakalanan Lyra ve gelincik cini korku içinde, tel örgü duvar ile ayrılmış o bölümlerde, makinenin çalıştırılmasını ve cin-sahip bağının koparılmasını beklemektedirler. Gelincik cin Lyra'ya kurtarılma ümidi besleyen bakışlar ile bakmaktadır. Tel örgüden oluşan duvarın tepesinde flüoresan lambaya benzeyen bir lazer ışık vardır.

SAHNE 133*

SAHNE 134

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 133. Sahne genel, 134. Sahne omuz plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, turuncu, gri ve sarı.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, Bayan Coulter'in yatak odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Her iki sahne Bayan Coulter'in yatak odasında çekilmiştir. Sahne 133 de Bayan Coulter yatağının kenarına oturmuş, sanki onun bir hamle yapmasını engelleyeme çalışıyormuş gibi bir şekilde sol eli ile maymun cinini göğsünden tutmaktadır. Üzerinde beyaz-bej renge belden kemerli bir elbise vardır. Odadaki eşyalar genelde ahşap, kahverengi ve altın sarısı süslemelidir. Pencerede bej rengi tül perdenin kenarlarında, sol yanında ortasından bağlanmış kahverengi üzerine altın sarısı işlemeli desenli kalın perdeler bulunmaktadır. Bu perdenin hemen önünde krem renge üstü olan altın sarısı ayağı olan bir abajur durmaktadır. Odanın solda görünen duvarı beyaz renktedir. Yine sol tarafta bir pencere çerçevesinin ahşap kısmı görünmektedir. Yatağın baş kısmı ahşap kahverenginin aralarında bej kumaş kaplamalardan oluşmaktadır. Nevresim takımı da bej saten kumaştandır. Yatağın hemen sağ tarafında ahşaptan bir komodin durmaktadır. Komodinin üzerinde ayağı altın sarısı olan ve ışığı açık olan bir gece lambası durmaktadır. Lambanın yanında etrafı altın kaplamalı bir saat durmaktadır. Turuncu maymun cin, Bayan Coulter'in tutmasından dolayı ona bakmaktadır. "Neden" sorusu bakışlarından açıkça anlaşılmaktadır.

134. Sahnede ise yatağın üzerindeki turuncu maymun cin gösterilmektedir. Maymun sinirli şekilde dişlerini göstermekte, her an karşısındakine saldıracakmış gibi görünmektedir. Resmin sol yanında komodinin üzerindeki gece lambasının altın sarısı ayağı, gümüş gri renge kulp'u olan bir cam çay kupası, bir de altın sarısı kapaklı kül tablasına benzer bir nesne bulunmaktadır. Eşyaların altın sarısı ağırlıklı olması Bayan Coulter'in varlığını açıkça ortaya koymaktadır.

SAHNE 135*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 135. Sahne tepeden genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, hastanenin önünde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Sağ ve sol yanlara yerleştirilmiş aydınlatmalardan gelen yapay ışıklandırma sayesinde, yerleri kaplamış olan beyaz kar mavi-gri görünmektedir. İki sıra aydınlatmaların arasındaki yolda çocuklar koşmaktadır. Çocukların yanlarında koşan, kedi ve köpek biçiminde cinler vardır. Çocukların hepsinin üzerinde mavi hastane pantolonu vardır. Üzerilerine, ortamın soğuk olduğunu gösteren kaban, palto atkılar ve şapkalar vardır. Can havli ile hepsi bir bilinmeze doğru koşmaktadır. Tepe planı ile ileç çekilmelerindeki amaç onların özgürlüklerinin kısa olacağını gösterir.

SAHNE 136*

SAHNE 137*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 136 ve 137. Sahneler genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, hastanenin dışında sokakta çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

135. sahnede, düz bir çizgi şeklinde dizilmiş bir ordu görmekteyiz. İlginç mavi üniformaları, etek ve yakalarında koyu renkte kürkleri olan paltoları, başlarında uzun mavi şapkaları vardır. Paltoları bir zırhı andırmaktadır. Askerlerin her birinin yanında saldırmaya hazır vahşi birer kurt biçiminde cin bulunmaktadır. Askerlerden biri yanında kurt cini ile bir kaç adım daha öndedir. Önde oluşundan, taburun komutanı olduğunu anlamaktayız. Duvar gibi çocukların karşılıklarına çıkmaları kararlılıklarını ve güçlerini ifade etmektedir.

137. sahnede, 135. Sahnede bir bilinmezliğe doğru koşan çocuklar, iki yanı aydınlatmalı yolda durmakta ve korku içinde önlerindeki orduya bakmaktadırlar. Arka planda hastane binası ışıklandırmaları ile görünmektedir. Çocukların cinleri de tıpkı çocuklar gibi ordunun karşısında donup kalmışlardır. Kamere yukarıdan aşağıya doğru kullanılmasının amacı, askerleri çocuklardan daha güçlü göstermektedir fakat onlarda belli bir oranda aşşğıdadılar. Sanki gökyüzünden bir güç onlardan dahada güçlü gibi durmaktadır.

SAHNE 138*

SAHNE 139*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 138 ve 139. Sahneler cinler açısından bel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
2. **İşıklendirme:** Sahne yapay ışıklendirme ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, hastane dışında sokakta çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Gece görüntüsünde çekilmiş olan bu 138 ve 139. sahnelerde askerlerin belden aşağısı ve ön planda saldırmaya hazır iki kurt biçiminde cin görünmektedir. Askerlerin belden aşağı görünen platoları yapay ışıklandırma ile mavi görünmektedir. Kurt cinlerin biri kahverengi, diğeri ise gri renktedir. 139. Sahnedeki bakışları ve dişlerinin görüntüsünden sahiplerinin saldırma komutlarını bekledikleri açıkça görülmektedir. Askerlerin yapı olarak, ordularının sahibine itaatle düşmana saldırdıkları düşünülürse, kurt biçimindeki cinlerin de sahipleri uğruna düşmana ölümüne saldıracaklarına kesin gözü ile bakılabilir.

SAHNE 140*

- 1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 140. Sahne genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
- 2. Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
- 3. Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, siyah, mavi, kırmızı ve gri.
- 4. İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, sokakta çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Arkadan verilmiş olan yapay ışık ile çocukların ayakları altındaki kar beyaz yerine mavimsi görünmektedir. Çocuklar korkmuş biçimde karşısındaki orduya bakmaktadır. Hepsinin üzerindeki kabanlarının, paltolarının altında, hastanede tutsakken giydikleri mavi üniforma bulunmaktadır. Üzerilerindeki kabanlar farklı renklerdedir. Arka sırada kırmızı hırkalı bir çocuk göze çarparken, önde, başına sardığı bej rengi şal ile duran küçük çocuğu başında mavi beresi ile duran bir başka çocuk sarmalamaktadır. Yaşça büyük olanlar, küçük olanlara sarılmış şekilde durmaktadırlar. Bacaklarının arasında, kedi ve köpek şeklinde cinler bulunmaktadır. En önde duran ufak çocuğun ayaklarının önünde, daha canlı bir kahverengi renge ufak bir süs köpeği durmaktadır. Cinlerde tıpkı çocuklar gibi orduya tedirginlik içinde bakmaktadır. Köpek biçimindeki cinler, köpekliliğin verdiği sadakat duygusu ile sahiplerini korumaya hazır bir tavırları bulunmaktadır.

SAHNE 141*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 141. Sahne genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır. Net alan uzun tutularak sahne bir bütün olarak gösterilmiştir.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, sokakta çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

141. sahne özel bir sahnedir. İyi ve kötüyü açıkça ortaya sermektedir. Sahne ortadan ikiye ayrılmış olarak düşünülecek olursa, sol taraf aydınlık, temiz ve iyi taraf, sağ taraf ise karanlık ve kötü olan taraftır. Sol taraf, daha önceki sahnelerde görüntülenmiş olana sokak lambaları ile aydınlatılmıştır. Lambalardan çocukların üzerine düşen ışık, çocukları üzerlerinde ilahi bir ışık varmış gibi göstermektedir. Çocuklar ve yanlarında ara ara görünen kedi ve köpek biçimindeki cinleri, öne atılmış kedi şeklindeki cini ile kötüler ile anlaşmaya çalışan Lyra'ya bakmaktadır. Aydınlığın bittiği ince noktada Lyra dimdik durmakta, kedi cini ise bir adım gerisinde tetikte beklemektedir. Aydınlığın bittiği noktadan itibaren, beyaz görünen karlar koyulaşmaya mavi

görünmeye başlamaktadır. Askerlerden oluşan ordu, düzenli iki sıra halinde durmaktadır. Yanlarındaki kurt cinler saldırmaya hazır konumdadır. Her biri diğerinin aynısı gibi görünmektedir. Tek tip şapkaları, üniformaları ve paltoları ile koyu renkten oluşmuş birer çizgi gibi görünmektedirler. Ön sırada belirli aralıklarda, bir başta bir ortada ve sonda olmak üzere birer asker ve kurt cinleri birer adım önde durmaktadır. Ortada önde duran asker ordunun komutanı konumundadır. Lyra'ya bakmakta ve söylediklerini dinlemektedir. Arka planda gecenin karanlığında üzerlerinde yer yer beyaz karlar sayesinde belli belirsiz dağlar görünmektedir.

SAHNE 142*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 142. Sahne genel plan ile çekilmiştir.
2. **İşıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler mavi, siyah ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, hastane dışında sokakta çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Önceki sahnelerdeki ordu farklı bir açıdan görüntülenmektedir. Tüm askerler tüfekleri ellerinde hazır biçimde beklemektedir. Tek düze giysileri yanında her birinin sakalı da vardır yanlarındaki kurt cinler ise, artık saldırmak için oldukça sabırsız görünmektedir. Kimisinin başı yukarıda, kimisinin yere doğru, bazıları ise sahiplerini tasmalarından çekiştirmektedir.

SAHNE 143*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 143. Sahne cinler açısından tepeden kuş bakışı çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, siyah, mavi ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, sokakta çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Yapay ışıklandırma ile halen gece görüntüsünde olan 143. Sahnede zemin karlar ile kaplı olmasına rağmen, ışıklandırma sayesinde mavi-gri görünmektedir. Sahnede görüntülenen Lyra ve arkadaşı Roger şaşkın ve sevinç dolu bakışlar ile yukarıya doğru bakmaktadırlar. Yukarıdan gelen bir şeydir sevinçleri. Lyra'nın üzerinde yaka ve kolları kürklü bej renğinde paltosu vardır. Lyra'nın sarı olan saçları arkadan vuran yapay ışıklandırma ile fındikkabuğu renginde görünmektedir. Bir eli ile Roger'a dokunmaktadır. Boynundan çapraz askı ile kahverengi bir çanta takmaktadır. Lyra'nın bize göre solunda ışıktan kahverengi tonlarında görünen, kedi biçimindeki cini durmakta ve tıpkı sahibi gibi yukarıya bakmaktadır. Roger, Lyra'ya göre daha şaşkın bir ifade ile bakmaktadır. Üzerinde siyah bir palto ve siyah gri desenleri olan, kulak kısmı katlamalı olan bir yün şapka takmaktadır. Roger'ın kahverengi, köpek biçimindeki cini bize göre sağ tarafında durmakta ve tıpkı kedi cin gibi, sahibi gibi yukarıdan gelen şeye doğru şaşkın bir ifade ile bakmaktadır.

SAHNE 144*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 144. Sahne Genel plan kuş bakışı çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler beyaz, mavi, sarı, siyah ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, sokakta çekilmiştir.

SAHNE 145*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 145. Sahne genel çekim ile çekilmiştir.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, sokakta çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

144. sahne kuş bakışı çekilmiş, savaş alanını açıkça ortaya koymaktadır. Doğal ışıklandırma ile aydınlatılmış sahnede, sağ arka planda bütün heybeti ile deneylerin yapıldığı bina, karanlıklar içerisinde, duvarlarından süzülen ışık ile belirgin hale gelmektedir. Pencerelemlerin sıklığı, sanki burası yan yana dizilmiş sütunlardan oluşmuş bir görüntü vermektedir. Binanın önünden iki tarafında belirli aralıklara konuşlanmış ışıklandırmaların ışığı etrafı aydınlatmaktadır. Gecenin karanlığında bu ışıklandırma ile sol tarafta kaçmaya çalışan çocuk grubu ve cinleri, sağ tarafta ise daha kalabalık olarak görünen düzensiz biçimde duran askerler ve kurt cinleri görünmektedir.

145. sahnede kaçışan insanlar ile hayvan cinleri görünmektedir. Kimin kim olduğu seçilemeyen bu kargaşanın yer aldığı sahne yine doğal ışıklandırma ile aydınlatılmıştır. 144. Sahneye göre daha aydınlık daha belirgin olan sahnede yine koyu renkler hâkimdir.

SAHNE 146*

SAHNE 147*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 146 ve 147. Sahneler genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
2. **İşıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, sokakta çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

146. sahnenin arka planında heybetli binamızın ışıkları ve yol kenarında olan ışıklar tarafından aydınlatılmıştır. Ortada beyaz kutup ayısı savaşçılara yakalanmış, ayaklarına dolanmış olan iplerden kurtulmaya çalışmaktadır. Savaşçı askerlerden çok, onların kurt cinleri ayımızı çevrelemiş saldırmaya hazır beklemektedirler. Kutup ayıyı çevrelemiş olan askerler tüfeklerini ayıya doğru doğrultmuş, ‘‘Ateş!’’ komutunu beklemektedirler. Kutup ayısı, tüm gücü ile ipi çekiştirmekte, kurtulmaya çalışmaktadır.

147. sahnede kutup ayısı iyice kapana kısılmış bir fare gibi ön ayağı yardımı ile yerden kalkmaya çalışmaktadır. Vücudunun her yerinden ipler ile yerde tutulmakta, bağlı şekilde etkisiz hale getirilmiştir. Etrafı halen kurt cinler ve askerler ile çevrilmiştir.

SAHNE 148*

SAHNE 149*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 148. Sahne genel plan kuş bakışı, 149. Sahne ise ayrıntı plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
2. **İşıklendirme:** Sahneler yapay ışıklendirme ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi, sarı ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, sokakta çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

148. sahne tepeden kuş bakışı ile çekilmiştir. İnsanların hangisinin kim olduğu anlaşılmamaktadır. Her insanın yanında yine hayvan biçiminde cini bulunmakta, savaşırken sahibini canı pahasına korumaktadır. Gece karanlığında yapay ışık ile aydınlanmış bu sahnede, sağ ve sol tarafta birer altın sarısı tozlardan oluşmuş ışık kütleleri etrafı daha da aydınlatmaktadır. 148. Sahnede bu ışık kütlelerinin birer hayvan cin olduğu açıkça görülmektedir. Cinlerin sahipleri öldürüldüğünde, cinler, bir ışık kütle haline gelip patlayıp yok olmaktadır. “Blade, Bıçağın iki yüzü” filminde, vampir avcısı Blade’in vampirleri kılıcı ile ortadan ikiye böldüğünde oluşan ışık kütlelerinin aynısı burada cinlerde görünmektedir. 149. Sahnede ışık kütlelerinin yanı sıra ağzını sonuna kadar açmış, dişleri tamamen görünen bir kurt cin ve etrafta bazı insanların bacakları görünmektedir. Sahnenin tamamı ölmek üzere, yok olmak üzere olan cinin altın sarısı ışık kütlelerine dönüşmesi üzerine odaklanmış durumdadır.

SAHNE 150*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 150. Sahne ayrıntı plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, mavi ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, sokakta çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

150. Sahne gecenin karanlığında yapay ışıklandırma ile yerlerdeki karları tekrar mavi göstermektedir. Bir insanın başının üst kısmı görünmektedir. Kafasında kırmızı bir bere üzerine kahverengi kürkten olma ve tepede bağlanan kulak ısıtıcısı bulunmaktadır. Bu kafanın sol arka tarafında, yüzü belirsiz olan uçan bir canlı göze çarpmaktadır. Vücudu tamamen gri tüylerle kaplı bir şahini andıran bu canlı, kafası bir insana benzemektedir. Uçarak gelen uçan koruyucu cadılardan biridir belki de.

SAHNE 151*

SAHNE 152*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 151 ve 152. Sahneler genel plan ile çekilmiştir.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler siyah, mavi, sarı ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, sokakta çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

151 ve 152. Sahnelerde yine altın sarısı ışık kütleleri, yanarak yok olan cinler öne çıkmaktadır. Halen gece olan zaman, yapay ışık ve ışık kütlesi ile aydınlatılan sahnede, yerlerdeki kar ve gökyüzü bir bütünmüşçesine mavi bir renge bürünmüştür. Işıklandırma sayesinde etrafta bulunan insanlar tamamen siyah birer siluet olarak görünmektedir. 152. Sahnede, ışık kütlelerinin dağılıp toza dönüşmesi açıkça görünmektedir.

SAHNE 153*

SAHNE 154*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 153 ve 154. Sahne genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler siyah, beyaz, mavi ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, sokakta dağların arasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

153 ve 154. Sahnelerde, kutup ayısı iplerden kurtulmuş etrafa saldırmaya hazır durumdadır. İnsanlar birbirleriyle dövüşmekte, 154. Sahnede bir adam birini bir mızrak ile öldürmektedir. Ölen adamın yanında altın sarısı ışık kütesine dönüşen ve ölmek üzeredir. Etrafta koşuşturan insanlar, yine karanlıkta siyah görünmektedir. İnsanların kurt cinleri de etrafta görünmektedir. Havada uçan siyah bir kartal biçiminde cin de sahibini korumak üzere savaşa katılmıştır.

SAHNE 155*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 155. Sahne cinler açısından genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, beyaz, mavi, siyah ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, sokakta çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

İnsanlar koşmakta, savaşçı askerleri kovalamaktadır. Yine gece karanlıkta çekilmiş olan bu sahne, yapay ışıklandırmalar ile aydınlatılmış, yerleri kaplayan kar yine gri-mavi görünmektedir. Gökyüzü aydınlanmaya başlamışçasına siyahlıktan griye dönüşmüştür. İnsanların üzerindeki giysilerin tamamı karanlığın etkisi ile siyah ve gri görünmektedir. Yanlarında koşan hayvan cinleri, kedi-köpek ve kaplan biçimindedirler. Havada uçan siyah bir kartal cin de koşan insanları takip etmekte, hava kuvvetleri gibi havadan destek vermektedir.

SAHNE 156*

SAHNE 157*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 156 ve 157. Sahneler genel plan ile çekilmiştir.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi, sarı, turuncu ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne iç mekânda, çalışma odasında çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Her iki sahnede de dövüş hâkimdir. Hava önceki sahnelere göre az daha aydınlanmış, arkadaki dağlar gri gökyüzünün altında simsiyah görünmektedir. Askerler ile dövüşmeye, savaşmaya çalışan Çingeneler ile uçan ok atan cadılar, hastaneden kaçan çocukları kurtarmaya, korumaya çalışmaktadır. 156. Sahnede, üzerinde turuncu paçosu ile bir Çingene, mavi hastane üniformalı çocuklardan birini kurtarmış çekiştirmektedir. Sol tarafta yine ölen bir insanın cini altın sarısı toza dönüşmektedir. 157. Sahnede Çingene ve askerler ağırlıktadır. Yerde ölmüş kurt cinler, tüfekler vardır. Arkasından gördüğümüz kahverengi köpek cin, yerde yatan insanları izlemektedir. Yerde belli belirsiz okçu cadılardan birinin yayını görmekteyiz.

SAHNE 158*

SAHNE 159*

SAHNE 160*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 158. 159. ve 160. Sahneler cinler açısından genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, turuncu, sarı, beyaz, pembe, mavi ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, sokakta çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

158. sahnede Çingene kadın omzunda şahin cini ile bir askere ateş etmiş, askerinin cini altın sarısı toza dönüşmüştür. Etrafta kaçışan bir asker görünmektedir. Hava iyiden iyiye aydınlanmaya başlamış ancak her üç sahnede de yine yerdeki beyaz karlar mavimsi görünmektedir. 159. Sahnede arka plandaki insanlar flu görüntülendiğinden seçilememektedir. 160. Sahnede ise savaş alanı iyice boşalmış, Çingene cinleri ile etrafı kolaçan etmektedirler. Işık yetersizliğinden halen insanların giysilerinin büyük kısmı sadece gri-beyaz-siyah görünmektedir. Bir kaçının ise ışık daha iyi vurduğundan olsa gerek, kahverengi ve turuncu renkler açığa çıkmaktadır. Çingene cinlerinin canlı renkli giysileri gecenin karanlığında cansız mat renklere dönüşmüştür.

160. sahnede sol tarafta Lyra'yı görmekteyiz. Arkası dönük olan Lyra, geriye doğru bakmaktadır. Üzerinde bej rengi olan paltosu, ışık yansıması ile beyaz görünmektedir. Kedi cin hemen yanı başında onunla aynı yöne bakmaktadır. Sağ tarafta çocuklarına kavuşmuş, savaşı kazanmış olmanın mutluluğu ve yorgunluğu ile yere çömelmiş oturmaktadırlar. Başlarında pembe ve kahverengi-bej birer şal ile neredeyse çarşaf giymiş gibi görünmektedirler. Ön planda beyaz Sibiryalı kurdu biçiminde bir cin, sağ tarafta net görünmeyen bir kadın, ortada omzuna silahını doğrultmuş, zafer gururunu dimdik durarak gösteren bir adam, onun yanında sanki Lyra'ya doğru koşan, üzerinde siyah paltosu ve altında mavi hastane pantolonu olan bir çocuk görünmektedir. Arka planda görünen insanlar birilerinin yanına yetişmeye çalışıyorlar.

SAHNE 161*

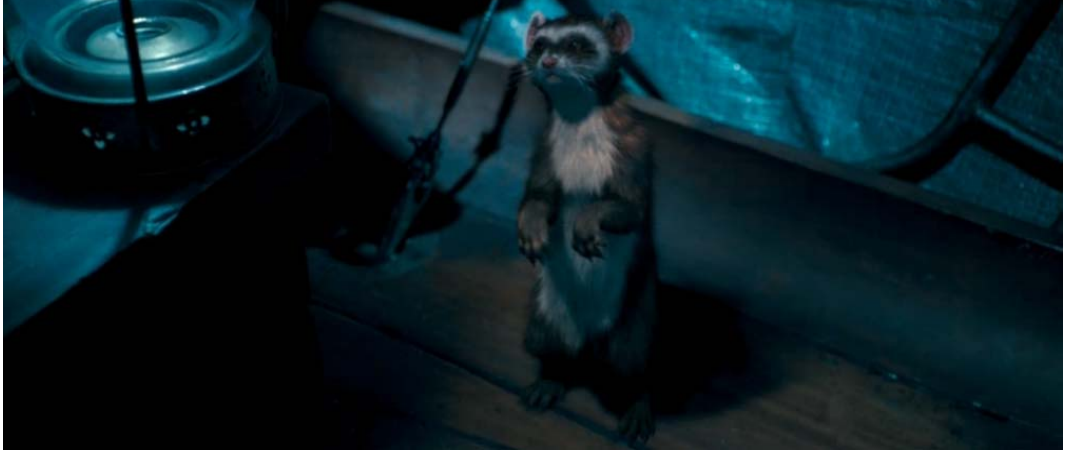
- 1. Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 161. Sahne cinler açısından genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
- 2. Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
- 3. Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi, pembe ve gri.
- 4. İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, sokakta çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Çingenerler yola koyulmuş, kamplarına doğru yürümektedirler. Çingenerler genel olarak koyu renk giysiler içindeleri. Ortada üzerinde pembe bir palto olan biri, sağ yanda ise bej rengi bir panço giymiş bir Çingene vardır. Sağ tarafta kahverengi bir aslan cin, sol da kahverengi bir köpek cin görünmektedir. Çingene topluluğun önünde beyaz-kahverengi bir köpek cin adeta gruba liderlik yaparmışçasına önde yürümektedir. Sahnenin ön planında Lyra'nın arkadaşı Roger omuz çekim ile görüntülenmiştir. Roger başında siyah beyaz desenli yün şapkası, mavi gözleri ile şaşkınca bakmaktadır. Yüz ifadesi, ağzının açık oluşundan şaşkınlığı açıkça anlaşılmaktadır. Üzerinde siyah bir palto vardır. Paltonun yakasından mavi hastane giysisi görünmektedir.

SAHNE 162*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 162. Sahne genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısına sahiptir.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, gemi güvertesinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Eve dönüş yolculuğu başlamıştır. Uçan gemide Lyra'nın gelincik cini arka ayaklarının üzerinde durmuş, ellerini göğsünün önünde sallandırmaktadır. Sanki bir şey istemişçesine bir yalvarma pozisyonunda görünmektedir. Solda ahşap bir yüksekliğin üzerinde bir gaz lambası durmaktadır. Cinin arka kısmında ise ışıktan dolayı mavi görünen, muşambaya benzer bir örtü vardır. Yanlarda geminin demirleri göze çarpmaktadır.

SAHNE 163*

1. **Çekim özellikleri ve Çerçeveleme:** 163. Sahne cinler açısından genel plan ile çekilmiştir. Nesnel bakış açısı vardır.
2. **Işıklandırma:** Sahne yapay ışıklandırma ile aydınlatılmıştır.
3. **Renklendirme:** Kullanılan renkler bej, kahverengi, beyaz, mavi ve gri.
4. **İç ve Dış Uzamlar:** Sahne dış mekânda, gemi güvertesinde çekilmiştir.

ÇÖZÜMLEME:

Geminin güvertesi resmedilmiştir. Dümenin kolları, ışık yansımından, altın kaplamalı tokmaklar varmış gibi görünmektedir. Dümen başında, Lyra'nın arkadaşı durmaktadır. Hemen yanı başında tavşan şeklindeki cini kulakları dimdik başı öne doğru, sanki karşıdan gelen bir tehlikeyi sezinliyormuş, dikkat çekmeye çalışıyormuş gibi bir tavır ile durmaktadır. Bay Ghostbee başında daha önceki sahnelerde de giydiği şapka durmaktadır. Geminin arka kısmında ahşaptan bir gecekonduyu andıran bir baraka bulunmaktadır. Duvar yerine gri perdeleri olan bir baraka bulunmaktadır. Ghostbee'nin hemen arkasında, gemiyi uçurmaya yardım eden, içerisi gaz ile dolu olan metal görünümlü balon görünmektedir. Uçan gemi fikri, Peter Pan'a bir gönderme niteliği taşımaktadır.

IV. SONUÇ:

Philip Pullmann'ın NORTHERN LIGHTS- Kuzey Işıkları adlı romanından uyarlanarak Chris Weitz tarafından beyazperdeye aktarılmış olan bu fantastik film, insanların karakterlerini tamamen yansıtan hayvan cinleri ile donatılmış, dünyamıza paralel bir dünyada yaşayan insanların iyi ve kötü savaşıdır. Dünyasındaki insanların sadece kendisine bağlı kalmasını isteyen bir lider, Majeste (filmdeki adı Magisterium) hayvan cinleri ile aralarında sıkı bir bağ olan ve bunu o eski görüntüler ile ilahi bir hediye olduğuna inanan insanları cinlerinden ayırarak sadece kendisine inanılmasını arzulayan ve bu arzusu uğruna çocukları kaçırıp üzerlerinde deneyler yaptırmaktadır. Majesti'nin bir başka korkusu, cinlerin zamanla sahiplerine emir verecek duruma gelecek ve onlara hükmedecek olmalarıdır. Bu gerçekleştiğinde kendi hâkimiyeti elinden gidecektir. Majeste bunu önlemek ve kendi hâkimiyetini kurtarmak uğruna anne-kızı birbirine düşürebilecek kadar zalim ve duygusuz bir insandır.

İnsanlar ile cinleri arasındaki bağ o kadar güçlüdür ki, herhangi birine verilecek bir zarar, diğerine de aynı acıyı yaşatmaktadır. Cinler, sahiplerini koruyabilmek uğruna şekilden şekle dönüşebilen yaratıklardır. Cin'e zarar verildiğinde insan, insana zarar verdiğinde cin incinmektedir ve hatta biri öldürüldüğünde diğeri de ölmektedir.

Bu hayvan biçimindeki cinleri temel alarak yapılan çalışmada, mitolojide, inanç ritüellerinde ve masalarda "cin" kavramını incelenmiştir. Aynı zamanda film, masal olarak ele alınabileceğini, Propp'un Masal Çözümlemelerinde temel aldığı 31 işlev ile örtüşüp örtüşmediğini kanıtlayarak gösterilmiştir. Yapılan incelemeye göre film, Propp'un 31 işlevinin 30'u ile bire bir örtüşmekte olduğu saptanmıştır.

Yedi ana işlevinden biri olan SALDIRGAN'a filmde iki defa rastlanmıştır. Bayan Coulter'in maymun cini, Lyra'ya zarar vermek, kahramanı yaralamak amacı ile gelincik cine saldırmaktadır. Diğer yandan Proje merkezinde, hastanede çalışan insanlar da, çocuklar kaçtığında onları durdurmaya çalışan askerler de birer saldırgan konumundadır.

Ana işlevlerden ikincisi BAĞIŞÇI'dır. Filmde Bağışçı rolünü üstelen bir kişi vardır. Lyra'ya altın pusula'yı veren bilge kişi bağışçı rolündedir.

Ana işlevlerden üçüncüsü YARDIMCI'dır. Bu işlev beş alt başlıkta incelenebilmektedir.

a) Kahramanın uzam değiştirmesi durumu filmde 2 kez bulunmaktadır. Lyra'nın bulunduğu okuldan, Bayan Coulter'in zeplin'i ile ayrılması, daha sonra ise Bayan Coulter'in evinden kaçarak ayrılması. Ve ikinci olarak da Lyra'nın babasının okuldan, araştırma yapmak ve doğruları bulmak üzere dağlara doğru yola çıkmasıdır.

b) Kötülüğün ya da eksikliğin giderilmesi durumu üç defa yaşanmıştır. Majeste adına çalışan bir birliğin, çocukları kaçırmaları ve kahraman Lyra'nın bu çocukları, başta arkadaşı Roger'ı kurtarması. Altın Pusula maymun cin'in elinden geri alınması ve Kutup ayısı Iorek karamsar tavrından çıkarmak amacı ile Lyra'nın kışkırtıcı planının işlenmesi ve ayının yardım etmek üzere yanında yer alması.

c) İz sürme sürecinde yardım durumuna filmde üç defa rastlanmıştır. Gelincik cin ile Lyra'nın, Bayan Coulter'in ofisini karıştırarak, kimliğini ve kim adına çalıştığını araştırmaları. Bayan Coulter'in maymun cininin Lyra'nın odasını karıştırıp Altın pusula'yı bulmaya çalışması. Adamların Lyra'yı kovalayıp takip etmeleri

d) Güç işlerin üstesinden gelinmesi durumuna filmde dört defa rastlanmıştır. Lyra'nın Iorek'i ikna edebilmesi. Lyra'nın hastanede yakalandıktan sonra Bayan Coulter'in de yardımı ile o makineden çıkarılabilmesi. Kutup Ayılarının Kralı'nın kandırılıp Iorek ile dövüşmeye zorlanması ve dövüşü Iorek'in kazanması. Hastaneden kaçış sonrasında askerler ile savaşı kazanmaları.

e) Kahramanın ortaya çıkması durumuna filmde üç defa değinilmiştir. Lyra'nın Iorek ile beraber hastanedeki çocukları kurtarma çalışmaları. Lyra'nın Roger'ı kulübede bulması ve Gelincik cininin şekil değiştirerek Lyra'yı kahramanca koruması

Yedi ana işlevden biri olan PRENSES unsuru filmde olmasa da, güç işleri yerine getirme isteği, Lyra'dan pusula'yı koruması isteği olarak algılanabilir.

GÖNDEREN işlevi filmde iki kez işlenmiştir. Lyra'nın, Zeplin ile Bayan Coulter'in evine gönderilmesi ve uçan gemi ile dağlara doğru yolculuğa çıkması.

Ana işlevlerden KAHRAMAN işlevi filmde iki defa kullanılmıştır. Lyra'nın Arkadaşı Roger'ı kurtarmak üzere yola çıkması ve Iorek ile görüşmeye giderek, kendisine yardımcı olmasını istemesi.

DÜZMECE KAHRAMAN yedi ana işlevden yedincisidir. Filmde düzmece kahraman işlevi üç defa ele alınmıştır. Bayan Coulter'in, filmde oldukça önemli, varlıklı bir kişi olarak görünmesi, Maymun cin'in Bayan Coulter'in isteklerini yerine getirmek üzere gelincik cin ile dövüşe girmesi ve Maymun cin'in Roger'ın fare cinini sıkıştırarak, hatta ölümüne boğarak Roger'ı ele geçirmesi.

Propp'un 31 işlevinden ilki UZAKLAŞMA'dır. Bu işlev filmde üç defa kullanılmıştır. Lyra'nın başta amcası olarak tanıdığı, sonra babası olduğunu öğrendiği kişinin okuldan dağlara doğru uzaklaşması, Lyra'nın okuldan zeplin ile uzaklaşması ve Lyra'nın Bayan Coulter'in evinden kaçarak uzaklaşması.

YASAKLAMA işlevi üç defa karşımıza çıkmıştır. Lyra'nın babasının toplantı odasından uzak durmasını istemesi, Majeste tarafından kutsal ışık ile ilgili bağ hakkında konuşulmaması yasağının konulması ve Bayan Coulter'in Lyra'ya koyduğu yasaklar.

YASAĞI ÇİĞNEME işlevi iki defa kullanılmıştır. Lyra'nın toplantı odasına girmesi ve dolaba gizlenmesi ve Majesti'nin yasağının gizli toplantılarda bu konuda konuşarak çiğnenmesi.

SORUŞTURMA işlevi iki defa kullanılmıştır. Pusula'nın yerini öğrenmek için Bayan Coulter'in yaptığı araştırma ve Gelincik cin ile Lyra'nın Bayan Coulter'in ofisini karıştırmaları.

BİLGİ EDİNME ve TOPLAMA işlevi karşımıza üç defa çıkmaktadır. Lyra ve gelincik cinin evrakların üzerindeki isimden Bayan Coulter'in Kimliğini anlamaları. Lyra'nın pusula yardımı ile Iorek hakkında bilgi toplaması ve Majesti'ye sarayında verilen bilgiler.

ALDATMA işlevi Bayan Coulter'in Lyra'ya iyi davranıp pusulayı elde etmeye çalışması ve Lyra'nın Kutup ayılarının kralını aldatması biçiminde iki defa kullanılmıştır.

SUÇA KATILMA ve SUÇ ORTAĞI olma durumuna iki defa rastlanmaktadır. Hastane çalışanları Bayan Coulter ve Majesti'nin suçuna iştirak etmektedir ve Maymun cin Bayan Coulter'in her suçuna ortaklık eder.

KÖTÜLÜK ve EKSİKLİK filmde üç defa ele alınmıştır. Majesti'ni adamlarının Lyra'nın dostu Roger'ı kaçırmaları, Maymun cinin Gelincik cine zarar vermeye çalışması ve Hastanedeki adamların çocukların üzerinde deney yapması.

Kötülük ve eksiklik işlevinin mutlaka DESTEKEYİCİLERİ ve Engelleycileri bulunmaktadır. Filmde Lyra'nın gelincik cini, Çocukların Hayvan cinleri, Şapkalı adamın Tavşan cini, Kutup ayısı Iorek, Çingeneler ve Saraphina ve diğer oklu cadılardır. ENGELLEYİCİLER ise Bayan Coulter'in maymun cini, Hastane çalışanları, Askerler ve kurt cinleridir.

ARACILIK/ GEÇİŞ ANI işlevine üç defa rastlanmıştır. Çingenerin çocuklarının kaybolduğunu Lyra'ya anlatmaları, Lyra'nın babasının evden ayrılıp çözüm bulma çabaları ve Lyra'nın Roger'ı kurtarabilmek uğruna bu zorlu yolculuğa çıkması.

KARŞIT EYLEMİN BAŞLAMASI işlevi filmde karşımıza sadece bir defa çıkmaktadır. Lyra Roger'ı bulmak uğruna yola çıkma kararını alması.

GİDİŞ işlevine de filmde bir defa rastlamaktayız. Lyra'nın Roger ve kaçırılan çocukları bulmak üzere yola çıkması ve bulunduğu uzamdan uçan gemi ile ayrılması.

BAĞIŞÇININ İLK İŞLEVİ filmde iki defa kullanılmıştır. Pusula'nın Lyra'ya bir adam tarafından iyi olduğu bunu koruyacağı inancı ile verilmesi ve Pusula'yı kullanıp kullanamayacağını Çingenerlerce sınanması.

KAHRAMANIN TEPKİSİ işlevine dört defa rastlamaktayız. Lyra'nın Çingenerin soruşturmalarına olumlu tepki vermesi, Bayan Coulter'in direktiflerine uyacağını söylemesi ancak sonra evden kaçması, Lyra'nın Roger ve çocukları hastaneden kurtarması ve Lyra'nın Iorek'in eski şerefini ve onurunu geri kazanmasını sağlaması.

BÜYÜLÜ NESNENİN ANLINMASI durumu filmde iki defa kullanılmıştır. Majesti'ye karşı olan grubun bilge kişisinin, Altın Pusula'yı Lyra'ya vermesi ve Maymun cinin Lyra'dan pusula'yı çalmaya çalışması ancak gelincik cinin yardımı ile Lyra'dan alamaması.

İKİ KRALLIK ARASINDA YOLCULUK/BİR KILAVUZ EŞLİĞİNDE YOLCULUK işlevi iki defa kullanılmıştır. Lyra'nın Roger'ı bulmak uğruna tavşan cini olan şapkalı adamın uçan gemisi ile kutuplara doğru yol alması ve Lyra'nın Çingenerin kampından Iorek'in yardımı ile Roger'a ulaşmak üzere yola çıkması.

ÇATIŞMA işlevine üç defa rastlamaktayız. Lyra'nın Bayan Coulter'in adamları ile savaşıması, Iorek'in kutup ayılarının Kral'ı ile dövüşmesi ve Lyra'nın gelincik cininin pusulayı kurtarmak uğruna maymun cin ile dövüşmesi.

ÖZEL İŞARET işlevine sadece bir defa rastlanmıştır. Iorek'in zırhlı hali, dövüş esnasında yaraların açılması özel işaret işlevini göstermektedir.

ZAFER işlevi üç şekilde işlenmiştir. Kutup ayılarının Kral'ının, Iorek ile yaptığı dövüş sonrasında yenik düşmesi, Askerlerin Çingene ve uçan cadılara yenik düşmesi ve Bayan Coulter Lyra'ya karşı duyduğu hislere yenik düşerek makineden kurtarması.

GİDERME işlevi üç defa kullanılmıştır. Roger'ın kulübede bir köşeye gizlenmiş olarak bulunması, Kaçırılan çocukların tamamının hastanede bulunup ve kurtarılması ve Lyra şişenin içinde zehir olduğunu söyleyerek ve içmelerini engelleyerek mutlak ölümden kurtarması.

GERİ DÖNÜŞ işlevi filmde bir defa vurgulanmıştır. Yapılan savaşın sonunda Lyra, Roger ve cinleri, tavşan cinli adamın uçan gemisi ile geri dönüş yolculuğuna başlaması.

İZLEME işlevi iki defa göze çarpmaktadır. Maymun cinin, gelincik cin ve Lyra'yı göz hapsine alması ve izlemesi ve Lyra'nın Bayan Coulter'in evinden kaçtığı anda adamların onu izleyip, kovalaması.

YARDIM işlevi filmde dört defa karşımıza çıkmaktadır. Lyra tehlikedeyken, gelincik cininin şekil değiştirerek yardımına koşması, Saraphina ve diğer cadıların ona yardıma gelmesi, Çingenelerin de Lyra'ya yardım ederek, dövüşe katılması ve Kutup ayısı Iorek'in de var gücü ile Lyra'nın yanında yer alması.

KİMLİĞİNİ GİZLEYEREK GELME işlevine filmde üç defa rastlamaktayız. Lyra'nın, hastaneye geldiğinde, kendisinin kaybolduğunu anlatması ve gerçek kimliğini gizlemesi, Lyra'nın, Kutup ayılarının Kral'ı ile görüşürken de gerçek kimliğini gizlemesi ve Kral'ı kandırması ve Bayan Coulter'in da kendi kimliğini, Majesti'nin sadık hizmetkârı olduğunu gizlemesi.

ASILSIZ İDDİALAR işlevi iki biçimde karşımıza çıkmaktadır. Majesti'nin herkesin iyiliği için çırpındığı iddiası ve hastane içerisindeki insanların, orada deney yaptıklarını değil, çocuklara sahip çıktıklarını anlatması.

ZOR GÖREV işlevi üç defa kullanılmıştır. Lyra'ya Altın Pusula'yı kötülerden saklama görevinin verilmesi, Iorek şeref ve onuru için Kral ile dövüşme görevini alması ve Lyra'nın çocukları kurtarma görevini üstlenmesi.

GÖREVİN YAPILMASI üç defa karşımıza çıkmaktadır. Lyra'nın filmin sonuna kadar Altın Pusula'nın kötülerin eline geçmesini önlemesi ve çocukları savaşarak kurtarması. Iorek'in Kral ile dövüşünü kazanması.

TANINMA işlevi üç defa kullanılmıştır. Lyra çocukları kurtardığında, çocuklar ve Çingeneler onu tanır ve minnettardır, Iorek Kral'a karşı kazandığı dövüş sonrasında Lyra'ya daha fazla bağlanır ve Lyra hastanedeyken, maymun cin ve gelincik cin sayesinde tanınır ve hemen bölme makinesine konur.

ORTAYA ÇIKARMA işlevine üç defa rastlanmıştır. Kutup ayılarının Kral'ı Iorek'e karşı yaptıklarını itiraf etmesi, Lyra Bayan Coulter'in ofisinde buldukları evraklar sayesinde onun Majeste adına çalıştığını anlaması ve Yasak olan görüntü, cinler ile insanların arasında ilahi bir bağ olduğunu göstermesi.

BİÇİM DEĞİŞTİRME işlevi defalarca kullanılıyor olsa da açık olarak Gelincik cininin Lyra'yı korumak üzere kediye, kaplana veya atmacaya dönüşmesi, kendini korumak için ise fareye dönüşmesi olarak rastlanmaktadır.

CEZALANDIRMA işlevi filmde bir defa kullanılmıştır. Maymun cin, Lyra'ya karşı sergilediği tavır yüzünden Bayan Coulter bir anlık annelik duygularına yenik düşüp tokat atarak hırsını alır ve maymunu cezalandırır.

EVLENME filmdeki kahraman 12 yaşında olduğundan EVLENME işlevine rastlanmamaktadır.

Altın Pusula filmindeki hayvan cinlerinin bulunduğu sahnelerin 163 âdeti kaydedilip, çekim özellikleri, ışık ve aydınlatma, renk ve bezem açısından çözümlenmiştir. Masalları temel alacak ve Vladimir Propp'un yöntemine, 31 maddeye göre çözümlenecek olursak, tüm masalların bu 31 madde ile örtüştüğü ya da çoğu ile sonucunu çıkarabiliriz. İncelediğimiz filmde her 30 maddenin ikişer, üçer dörder sayıda eylemler ile gerçekleştiğini irdeleyip bulduğumuzda, Propp'un Masal çözümlemedeki öngörüsünün ne kadar doğru olduğunu anlayabilmekteyiz. Altın Pusula filminde, her masal'da olduğu gibi bir kahraman vardır ve hikâye bu kahramanın çevresinde gelişir. Kahraman'ın yaptığı her eylem, sonunda erişeceği mutluluk, yakalayacağı zafer içindir. Bu uğurda savaşlar uğraşlar verir. Her ne şekilde olursa olsun, masal çözümlenmeleri yaparken Propp'un yöntemi ile çözümlenmemizin son derece başarılı olacağı kuşku getirmez bir sonuç olacaktır.

V. KAYNAKÇA

- **Simten GÜNDEŞ**, *FİLM OLGUSU: KURAM ve UYGULAYIM YAKLAŞIMLARI*, (İstanbul: İnkılâp yayıncılık,2003)
- **Luke HOCKLEY**, *FİLM ÇÖZÜMLEMESİNDE JUNG'CU YAKLAŞIM*, *Çeviri, Prof.Dr. Simten GÜNDEŞ*, (İstanbul: ES Yayıncılık)
- **Mircea ELIADE**, *ŞAMANİZM*, *Çeviri, İsmet Birkan* (Ankara: İmge Kitapevi,1999)
- ***Vladimir PROPP**, *MASALLARIN *YAPISI VE İNCELENMESİ*, *Çeviri, Doç. Dr. Hüseyin GÜMÜŞ*, (İstanbul: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, 1987)
- ***Vladimir PROPP**, *MASAL'IN BİÇİMBİLİMİ*, *Çeviri, Mehmet RİFAT-Sema RİFAT* (İstanbul: BFS yayımları)
- **Orhan HANÇERLİOĞLU**, *DÜNYA İNANÇLARI SÖZLÜĞÜ*, (İstanbul: Remzi Kitapevi, 2004)
- **Azra ERAT**, *MİTOLOJİ SÖZLÜĞÜ*, (İstanbul: Remzi Kitapevi, 2007)
- **Şefik CAN**, *KLASİK YUNAN MİTOLOJİSİ*, (İstanbul: İnkılâp Yayınevi)
- **Blain BROWN**, *SİNEMATOGRAFİ KURAM VE UYGULAMA*, *Çeviri, Selçuk TAYLANER* (İstanbul : ES Yayıncılık)
- **Gerald MILLERSON**, *SİNEMA VE TELEVİZYON İÇİN AYDINLATMA TEKNİĞİ*, *Çeviri, Selçuk TAYLANER* (İstanbul : ES Yayıncılık)

- **John BERGER**, *GÖRME BİÇİMLERİ*, Çeviri, **Yurdanur SALMAN** (İstanbul: Metis Yayınları)
- **Ömer TECİMER**, *SİNEMA MODERN MİTOLOJİ*, (İstanbul: Plan B Yayıncılık)
- **Mehmet RİFAT**, *GÖSTERGEBİLİMİN ABC'si*, (İstanbul: Say Yayınları, Mayıs 2009)
- **Fatma Erkman AKERSON**, *GÖSTERGEBİLİME GİRİŞ*, (İstanbul: Alan Yayınları, 1987)
- **Roland BARTHES**, çeviri: Mehmet RİFAT-Sema RİFAT, *GÖSTERGEBİLİMSEL SERÜVEN*, (İstanbul: YKY, 2009)
- İnternet Bulguları
<http://tr.wikipedia.org/wiki/Ateizm>
<http://tr.tarikhema.ir/budizm>